

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการ
ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ : กลไกสำคัญในการปฏิรูป
การร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน และปัญหา
ที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย

จัดทำโดย นายธนกฤต วรณัชชากุล
รหัส ๕๐๓๕

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ปี ๒๕๕๖
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ :
กลไกสำคัญในการปฏิรูปการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน
และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย

จัดทำโดย นายธนกฤต วรธนัชชากุล
รหัส ๕๐๓๕

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ปี ๒๕๕๖
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศรเดช ไชยเพิ่ม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(ดร.จิตริยา ปิ่นทอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(ศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การจัดสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economic Community : AEC) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่สามารถลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและอย่างที่เหมาะสม การอาศัยการเข้ามาร่วมลงทุนจากภาคเอกชนจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้ถูกตราขึ้นใช้บังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเอกชนเข้ารับสัมปทาน หรือเข้าร่วมการงานหรือเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐ แต่การให้เอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการหรือจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ ประสบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในหลาย ๆ เรื่องเช่น ปัญหาบทบัญญัติหรือถ้อยคำในกฎหมายไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ปัญหาการคำนวณมูลค่าการลงทุนของโครงการ ปัญหาการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงการและแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ปัญหาการดำเนินการภายหลังสัญญาร่วมทุนสิ้นสุดลง ปัญหากระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการร่วมทุนที่ใช้เวลานานมาก และปัญหาการขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่กำกับดูแลโครงการร่วมทุน เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการจูงใจภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการร่วมลงทุนกับภาครัฐ

ต่อมาจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ขึ้นบังคับใช้แทนกฎหมายร่วมทุน ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อส่งเสริมและเอื้ออำนวยให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนกับหน่วยงานของรัฐ และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่กฎหมายร่วมทุนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ประสบ โดยตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ได้สร้างกลไกที่สำคัญหลาย ๆ อย่างที่จะส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการเข้ามาร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาบางอย่างที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่นี้ ได้แก่ ปัญหาความโปร่งใสของคณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแล ปัญหาการจัดทำสัญญาที่เป็นธรรม สามารถสร้างดุลยภาพระหว่างฝ่ายรัฐกับเอกชน ปัญหาค่านิยามในกฎหมายขาดความชัดเจน ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ที่ไม่ครอบคลุมถึงองค์การตามรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องการขาดกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ จากการที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นประธานคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ปัญหาการไม่เอื้ออำนวยของกฎหมายร่วมทุนต่อการร่วมทุนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางกับเอกชน ที่มีมูลค่าการลงทุนต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ปัญหาความเหมาะสมของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและหน่วยงานกลางตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ และปัญหาการดำเนินโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่อาจขาดการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ จึงมุ่งศึกษาถึงกลไกสำคัญของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ในการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายร่วมลงทุนฉบับใหม่นี้ รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมและเอื้ออำนวยให้เอกชนสนใจเข้าร่วมลงทุนกับภาครัฐ รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนมีความโปร่งใส มีการดำเนินโครงการที่ถูกต้องตามกฎหมาย สามารถสร้างคุณูปภาพที่เป็นธรรมในการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนด้วย

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของคณะอาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช ไชยเพิ่ม ดร.จิตริยา ปิ่นทอง และศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ ความรู้ และคำปรึกษาตลอดจนข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งให้แก่ผู้เขียนตั้งแต่เริ่มต้น รวมทั้งได้ชี้แนะให้ผู้เขียนปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณกระทรวงการต่างประเทศและสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ และเจ้าหน้าที่ของสถาบัน ฯ ที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เขียนในการค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลด้วย

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการปฏิบัติงานในภายหน้า แต่หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยในความผิดพลาดมา ณ ที่นี้ด้วย

ธนกฤต วรณัชชากุล

สิงหาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญแผนภูมิ	ฅ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๔
๑.๓ ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	๕
๑.๔ ประโยชน์ของการศึกษา	๕
บทที่ ๒ แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ แนวคิด	๖
๒.๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๒.๓ สรุปกรอบแนวความคิดในการศึกษา	๒๕
บทที่ ๓ ผลการศึกษา	๒๖
๓.๑ บทวิเคราะห์ความจำเป็นและประโยชน์ของกลไกการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖	๒๖
๓.๒ บทวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย	๓๔
บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๔๓
๔.๑ สรุปผลการศึกษา	๔๓
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๔๔
บรรณานุกรม	๕๐
ภาคผนวก	๕๒
ก ตัวอย่างสัญญาร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่น่าสนใจ	๕๓
ข (๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕	
(๒) พระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖	๘๔
ประวัติผู้เขียน	๑๑๓

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑	เปรียบเทียบโครงสร้างด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆกับค่ากลางของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก	๑๐
ตารางที่ ๒	โครงการ PPP ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕	๑๒

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๑ การร่วมทุนระหว่างระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งที่เป็นสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะเหล่านี้ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลมักจะลงทุนก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะเหล่านี้โดยใช้งบประมาณแผ่นดินหรือเงินกู้จากต่างประเทศหรือในประเทศอย่างไรก็ดี การที่รัฐบาลจะลงทุนก่อสร้างหรือจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้โดยใช้งบประมาณหรือก่อหนี้สาธารณะโดยกู้ยืมเงินจากแหล่งต่างๆ ย่อมมีข้อจำกัดไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ตามแผนที่พัฒนาเศรษฐกิจที่ควรจะเป็น จึงจำเป็นต้องใช้วิธีให้เอกชนเข้ามาลงทุนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ ซึ่งอาจจะทำได้โดยให้เอกชนร่วมการทำงานกับภาครัฐ หรือรับสัมปทานจากภาครัฐก็ได้

แนวความคิดที่จะให้เอกชนเข้ามาลงทุนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน หรือบริการสาธารณะนี้มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ กล่าวคือ มีการให้เอกชนเข้าดำเนินงานบางประเภทที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ได้แก่ การขุดคลอง การสร้างทางรถไฟ โดยพระเจ้าแผ่นดิน พระราชทานพระบรมราชานุญาตแก่เอกชนบางราย โดยเอกชนผู้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตจะมีสิทธิและหน้าที่สำคัญบางประการ กล่าวคือ มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการดำเนินการ โดยมีสิทธิพิเศษในการจัดเก็บรายได้จากการบริการนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ผู้ได้รับพระบรมราชานุญาตต้องลงทุนในการดำเนินการด้วยตนเอง และต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่ราชการเป็นการตอบแทนที่ราชการให้ผลประโยชน์แก่ผู้อนุญาต

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๖ และ ๗ จนถึงก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีการตรากฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการให้เอกชนลงทุนทำบริการสาธารณะรวม ๓ ฉบับคือ พระราชบัญญัติจัดวางรางรถไฟ และทางหลวง พ.ศ. ๒๔๖๔ พระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ และพระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน พ.ศ. ๒๔๗๓

ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลได้จัดตั้งรัฐวิสาหกิจขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อจัดทำบริการสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ ตลอดจนประกอบกิจการธุรกิจอื่นทั้งที่เป็นการผูกขาดและมีใช้การผูกขาด เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย การท่าเรือแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย องค์การตลาด องค์การคลังสินค้า บริษัท การบินไทย จำกัด บริษัท ขนส่ง จำกัด บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด เป็นต้น รัฐบาลได้ใช้รัฐวิสาหกิจเหล่านี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการลงทุนก่อสร้างสาธารณูปโภคที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน และจัดทำบริการสาธารณะต่างๆ แนวคิดที่จะให้เอกชนเข้ามาลงทุนจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะต่างๆ จึงไม่ค่อยมีการดำเนินการ นอกจากนี้ กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจต่างๆ ในยุคแรกๆ จะไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจ

รัฐวิสาหกิจนั้นให้สัมปทานแก่เอกชน หรือไปร่วมหุ้นร่วมทุนกับเอกชน หรือให้เอกชนเข้ามาดำเนินการกิจการของรัฐได้ บทบัญญัติให้รัฐวิสาหกิจเข้าเป็นหุ้นส่วน หรือร่วมทุน หรือตั้งบริษัทร่วมกับเอกชน พึงจะแก้ไขเพิ่มเติมในระยะเวลาอันสมควร

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๓๐ ประเทศไทยได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหลายฉบับด้วยกัน โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๒๙ มีโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard Project) เนื่องจากการพบก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย ทำให้เกิดโครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด การนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด โรงงานปิโตรเคมีต่างๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเพื่อรองรับอุตสาหกรรมหนัก โครงการเหล่านี้ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ซึ่งรัฐบาลได้กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ใน พ.ศ. ๒๕๒๘ รัฐบาลได้ออกระเบียบการก่อหนี้ของประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยกำหนดเพดานวงเงินกู้ว่า ภาระหนี้เงินกู้จากต่างประเทศภาครัฐบาลเมื่อเทียบเป็นสัดส่วนกับรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่คาดว่าจะหาได้จากการขายสินค้าและบริการ จะต้องมียอดตราส่วนไม่เกินร้อยละ ๙ จากระเบียบฉบับนี้ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่อาจดำเนินโครงการต่างๆโดยใช้เงินกู้ต่างประเทศอย่างไม่มีข้อจำกัดได้อีกต่อไป รัฐบาลจึงเริ่มมองหาหนทางที่จะให้เอกชนเข้ามาลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะมากขึ้น

โครงการที่รัฐให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน หรือบริการสาธารณะโครงการแรกในยุคหลังนี้ คือ โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งลงนามสัญญาเมื่อ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๑ และหลังจากนั้นก็มีการอื่นๆ ตามมาอีกหลายโครงการ ได้แก่

๑) โครงการสัมปทานทางหลวง ในทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑ ถนนวิภาวดีรังสิต ตอนดินแดง-ดอนเมือง ของกรมทางหลวงลงนามสัญญาวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๓

๒) โครงการระบบการขนส่งทางรถไฟและถนนยกระดับในกรุงเทพมหานครของกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทย (โครงการโฮปเวล) ลงนามสัญญาวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

๓) โครงการร่วมการงานและร่วมลงทุนขยายบริการโทรศัพท์จำนวน ๒ ล้านหมายเลข ในเขตนครหลวง ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ลงนามสัญญาวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๔

๔) โครงการสัมปทานระบบขนส่งมวลชน กทม. ของกรุงเทพมหานคร ลงนามสัญญาวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕^๑

เนื่องจากในช่วงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๔ ยังไม่มีกฎหมายที่วางแนวปฏิบัติ กำหนดขั้นตอนการคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การดำเนินการช่วงนั้นจึงอาศัยอำนาจของรัฐมนตรีในการให้สัมปทาน ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ พระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งเพียงแต่กำหนดให้อำนาจการให้สัมปทาน หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่ละหน่วยซึ่งส่วนมากเป็นรัฐวิสาหกิจก็จะกำหนดเงื่อนไขการคัดเลือกเอกชนเข้ามาลงทุนในโครงการต่างๆ ตามใจชอบ และเนื่องจากโครงการเหล่านี้จะทำให้เอกชนผู้ลงทุนสามารถใช้สิทธิสัมปทานได้ผลประโยชน์เป็นเวลานาน เป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงและความเสี่ยงน้อย จึงเป็นช่องทางหา

^๑ เข็มชัย ชุตินวงศ์, “ปัญหาการจัดทำสัญญาในโครงการให้เอกชนลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒ (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและহারือ ๑, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒-๑๖.

ผลประโยชน์มิชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐตลอดจนนักการเมืองที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสัมปทาน กระบวนการคัดเลือกและการประเมินผลประโยชน์ตอบแทนที่รัฐ หรือประชาชนจะได้รับถูกตั้งข้อสังเกตหรือข้อสงสัยในความโปร่งใสและเป็นธรรม ซึ่งปัญหานี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การรัฐประหารของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ต่อมาหลังจากที่คณะ รสช. ได้แต่งตั้งรัฐบาลชุดใหม่โดยมี ฯพณฯ อานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้เอกชนร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้พัฒนาขึ้นเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕^๒

พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเอกชนเข้ารับสัมปทาน หรือเข้าร่วมการงานหรือเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐให้มีความชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรมแก่เอกชนที่ประสงค์จะเสนอตัวเข้าร่วมงานโดยใช้วิธีการประมูลเป็นหลักทั่วไปในการคัดเลือก และให้มีตัวแทนจากหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับผิดชอบในการคัดเลือกเอกชน ต่อรองผลประโยชน์ ยกร่างสัญญา เพื่อป้องกันมิให้มีการให้ประโยชน์แก่เอกชนรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะและโดยไม่เป็นธรรม ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของการให้สัมปทานตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ซึ่งให้รัฐมนตรีมีอำนาจใช้ดุลพินิจให้สัมปทานกิจการต่างๆ แก่เอกชนมูลค่าหลายหมื่นล้านบาทโดยไม่ขึ้นตอนและวิธีดำเนินการที่โปร่งใส ทำให้มีข้อครหาเป็นอันมากว่า เป็นการใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

โครงการให้เอกชนเข้ามาลงทุนจัดทำบริการสาธารณะที่จะอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ คือ โครงการที่มีการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐซึ่งหมายถึงกิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย หรือเป็นกิจการที่ต้องใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยอื่นของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่น และโครงการนั้นมีวงเงินลงทุนตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือมีทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป การร่วมงานหรือดำเนินการนั้น ตามนิยามในพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ ฝ่ายเอกชนจะต้องมีส่วนลงทุนในโครงการโดยอาจร่วมลงทุนกับภาครัฐ หรือลงทุนฝ่ายเดียวก็ได้ และการให้เอกชนเข้ามาลงทุนนั้น ฝ่ายรัฐกระทำโดยการให้สัมปทาน การอนุญาต หรือการให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด^๓

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ ซึ่งมีเนื้อหาเพียง ๒๕ มาตรา ยังขาดความชัดเจนในหลายประการโดยเฉพาะกรณีการคำนวณมูลค่าโครงการ การเสนอโครงการ การคัดเลือกเอกชนและการแก้ไขและกำกับดูแลสัญญา อีกทั้งยังมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ยาวนานโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาการพิจารณาที่แน่นอน โครงการเตาเผาขยะอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมบางปู ใช้เวลาตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์โครงการจนถึงลงนามสัญญา ๓ ปี หรือโครงการท่าเทียบเรือแหลมฉบัง ใช้เวลาดำเนินการคัดเลือกเอกชน ๒ ปี เป็นต้น ทำให้หลายโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเกิดความล่าช้าหรือไม่ได้รับการพิจารณา และหน่วยงานของรัฐและเอกชนต่างพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้โครงการต้องดำเนินการในรูปแบบการร่วมทุนตามกฎหมายดังกล่าว เช่นการ

^๒ จุลสิงห์ วสันตสิงห์, สัญญาของรัฐ (สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๔), หน้า ๑๖๗-๑๖๘.

^๓ เข็มชัย ชุตินวงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗-๑๘.

ตีมูลค่าโครงการให้ต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาทซึ่งเป็นมูลค่าโครงการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือใช้รูปแบบการทำสัญญาจ้างที่ไม่ใช่การร่วมลงทุนเช่นการจ้างก่อสร้างทั่วไปหรือการทำสัญญา Turn-Key ซึ่งไม่ถือเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมาย^๕ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและแนวปฏิบัติในการให้เอกชนร่วมลงทุนสมัยใหม่ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาใช้บังคับแทนที่พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมการลงทุนหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้ประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ และจะมีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐรูปแบบใหม่ในหลาย ๆ เรื่อง นอกจากนี้ ยังได้นำหลักการของกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ มาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมด้วย เพื่อแก้ไขปัญหาที่กฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ ประสบ จึงถือได้ว่า พระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้มีการร่วมลงทุนระหว่างกันให้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม มีประเด็นปัญหาบางอย่างที่กฎหมายใหม่ยังไม่ได้กำหนดให้แก้ไขปัญหาไปถึงอย่างครอบคลุมครบถ้วน และมีปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ คือ ปัญหาในการจัดทำสัญญา ในเรื่องการกำหนดเงื่อนไขสัญญาที่เป็นธรรมที่สร้างดุลยภาพระหว่างฝ่ายรัฐกับเอกชน ปัญหาเรื่องความไม่เหมาะสมของกฎหมายใหม่บางประการในเรื่องความโปร่งใสของคณะกรรมการคัดเลือก และคณะกรรมการกำกับดูแล ตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๓ ตามลำดับ ปัญหาคำนิยามในกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ที่ขาดความชัดเจน ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายไม่ครอบคลุมถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ปัญหาเรื่องการขาดกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ จากการที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นประธานคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ปัญหาการไม่เอื้ออำนวยของกฎหมายร่วมทุนต่อการร่วมทุนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางกับเอกชน ปัญหาความเหมาะสมของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและหน่วยงานกลางตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ และปัญหาการขาดการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดและความสำคัญของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP)

๑.๒.๒ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

๑.๒.๓ เพื่อให้ทราบถึงกลไกและสาระสำคัญในการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

^๕ เสรี นนทสูตร, “หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒ (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๑, ๒๕๕๖), หน้า ๘๗.

๑.๒.๔ เพื่อนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

การดำเนินการศึกษาวิจัยรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary research) ด้วยการศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มาจากหนังสือ บทความ เอกสารอัดสำเนา เอกสารเผยแพร่ของหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐต่างๆ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ พระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน พ.ศ. ๒๔๗๓ กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น

๑.๔ ประโยชน์ของการศึกษา

๑.๔.๑ ทำให้ทราบถึงแนวคิดและความสำคัญของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP)

๑.๔.๒ ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

๑.๔.๓ ทำให้ทราบถึงกลไกและสาระสำคัญในการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

๑.๔.๔ ทำให้สามารถนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

บทที่ ๒

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิด

แนวคิดที่จะศึกษาจะได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องความสำคัญของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และแนวคิดเรื่องปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

๒.๑.๑ แนวคิดเรื่องความสำคัญของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP)

แนวคิดเรื่องความสำคัญของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนจะได้ศึกษาถึงรูปแบบของโครงการร่วมลงทุน ประโยชน์ของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน และการดำเนินโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนในปัจจุบัน

๒.๑.๑.๑ รูปแบบของโครงการร่วมลงทุน

การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) เป็นรูปแบบการดำเนินงานที่ภาครัฐให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในการให้บริการสาธารณะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานและบริการโดยมุ่งเน้นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพคุ้มค่ากับต้นทุนมากกว่าภาครัฐจะเป็นเจ้าของหรือดำเนินการโดยภาครัฐเอง ทั้งนี้ การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สามารถก่อให้เกิดให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยโครงการจะได้รับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่จากภาคเอกชน รวมทั้งมีการประหยัดต้นทุนของโครงการ ขณะที่ภาคเอกชนเองจะได้มีช่องทางในการดำเนินธุรกิจได้มากขึ้น นอกจากนี้ ภาคประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการบริการที่มีประสิทธิภาพด้วยราคาที่เหมาะสม

๑) รูปแบบของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) สามารถแบ่งแยกเป็นประเภทได้ดังนี้

(๑) Build-Transfer-Operate (BTO) ในรูปแบบนี้เอกชนผู้ลงทุนจะต้องจัดหาเงินทุนและก่อสร้างถาวรวัตถุและอุปกรณ์ต่างๆ ในโครงการ เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วเอกชนผู้ลงทุนจะโอนทรัพย์สินที่ก่อสร้างทั้งหมดรวมทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินให้แก่หน่วยงานของรัฐ แต่จะยังมีสิทธิดำเนินการบริหารโดยใช้ทรัพย์สินดังกล่าวต่อไปได้จนครบอายุสัญญา

(๒) Build-Operate-Transfer (BOT) ในรูปแบบนี้เอกชนผู้ลงทุนจะจัดหาแหล่งเงินทุน ก่อสร้างถาวรวัตถุและอุปกรณ์ต่างๆ ในโครงการ เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วเอกชนผู้ลงทุนจะยังคงถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของโครงการและดำเนินการบริหารงานต่อไปจนครบอายุสัญญา แล้วจึงโอนทรัพย์สินที่ก่อสร้างทั้งหมดให้แก่หน่วยงานของรัฐ

(๓) Build-Own-Operate (BOO) ในรูปแบบนี้เอกชนผู้ลงทุนจะจัดหาแหล่งเงินทุน ก่อสร้างถาวรวัตถุและอุปกรณ์ต่างๆ ในโครงการ เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้ว เอกชนผู้

ลงทุนจะคงเป็นเจ้าของและดำเนินการบริหารงานต่อไปจนครบอายุสัญญา โดยไม่มีการโอนทรัพย์สินให้แก่หน่วยงานของรัฐ^๑

๒) ข้อเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการลงทุนทั้ง ๓ แบบ

รูปแบบของการร่วมการงานทั้ง ๓ แบบ ต่างมีข้อดีและข้อเสียในแต่ละแบบ และข้อดีของรูปแบบหนึ่งอาจนำไปใช้แก้ไขข้อเสียของรูปแบบหนึ่งได้ ซึ่งอาจแยกแยะเปรียบเทียบกันได้ดังนี้

(๑) ในรูปแบบ BOT และ BOO จะมีลักษณะดึงดูดเอกชนเข้าร่วมโครงการ ได้มาก เพราะการที่เอกชนยังคงถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของโครงการตลอดระยะเวลาสัญญาทำให้เอกชนสามารถนำทรัพย์สินดังกล่าวไปเป็นประกันในการกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนในโครงการได้ทำให้สามารถหาแหล่งเงินทุนได้ง่าย และไม่เป็นภาระแก่เอกชนมากเกินไป ในขณะที่รูปแบบ BTO จะมีความดึงดูดน้อยกว่า เพราะเอกชนผู้ลงทุนไม่สามารถจะใช้ทรัพย์สินในโครงการเป็นหลักประกันเงินกู้ได้ ทำให้ต้องระดมทุนจากแหล่งอื่น เช่น ตั้งบริษัทใหม่โดยหาคนมาร่วมทุน หรือถ้าจะกู้ยืมจากสถาบันการเงินก็จะมีแต่เพียงสิทธิตามสัญญาร่วมการงานเท่านั้นที่จะประกันการกู้ยืมได้ ดังนั้น ในโครงการที่มีความเสี่ยงมากๆ รัฐอาจจะต้องร่วมลงทุนในโครงการด้วย จึงจะทำให้เกิดความดึงดูดเพียงพอที่จะมีเอกชนเข้าร่วมลงทุน

(๒) ในรูปแบบ BOT และ BOO ภาระทั้งหลายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินในโครงการยังคงอยู่กับเอกชน เช่น ความเสี่ยงภัยในความสูญหายหรือเสียหายที่จะเกิดกับทรัพย์สินในโครงการการบำรุงรักษาทรัพย์สิน ภาระภาษีทรัพย์สิน เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน (ถ้ามี) เป็นต้น แต่ในรูปแบบ BTO หน่วยงานของรัฐจะต้องรับภาระเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐบาลมักต่อรองให้เอกชนรับภาระบางส่วนไปได้โดยตกลงไว้ในสัญญา เช่น ความเสี่ยงภัยในความสูญหาย การบำรุงรักษา แต่ภาระที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย เช่น ภาระภาษีก็ยังคงตกอยู่กับหน่วยงานของรัฐ

(๓) รูปแบบ BOT และ BOO ทำให้เกิดความไม่แน่นอนแก่ฐานะของทรัพย์สินในโครงการ เพราะหากเอกชนดำเนินงานผิดพลาดจนประสบภาวะขาดทุน ไม่ว่าจะเกี่ยวกับโครงการที่เอกชนเข้าร่วมการงานกับรัฐหรือไม่ และต้องถูกเจ้าหน้าที่ฟ้องบังคับคดี หรือฟ้องล้มละลาย เจ้าหน้าที่อาจเข้ามาบังคับยึดทรัพย์สินในโครงการได้ ทำให้การดำเนินงานตามโครงการอาจต้องหยุดชะงักโดยเฉพาอย่างยิ่งถ้ากิจการที่เอกชนเข้าร่วมการงานเป็นบริการสาธารณะ เช่น การประปา การโทรคมนาคม เป็นต้น ซึ่งบริการสาธารณะเหล่านี้ หากต้องหยุดชะงักจะก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก แต่ถ้าใช้รูปแบบ BTO โดยให้ทรัพย์สินตกเป็นรัฐเมื่อก่อสร้างเสร็จ ย่อมเป็นหลักประกันความแน่นอนของโครงการได้ดีกว่า เพราะทรัพย์สินของรัฐไม่ตกอยู่ในความรับผิดชอบของการบังคับคดี หรือแม้หน่วยงานของรัฐบาลจะเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการสาธารณูปโภคทั้งหลายจะมีกฎหมายคุ้มครองมิให้ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจนั้นต้องถูกฟ้องบังคับคดี ซึ่งทำให้แน่ใจได้ว่าบริการสาธารณะจะดำเนินต่อไปไม่หยุดชะงักแม้เอกชนผู้ลงทุนจะถูกฟ้องบังคับคดี หรือถูกฟ้องล้มละลายก็ตาม

^๑ Thailand Sector Report, 'Increasing Private Sector Participation and Improving Efficiency in State Enterprises', Volume III - Annexes, (World Bank 1994), p. 71 อ้างโดย เข็มชัย ชุตินวงศ์, "ปัญหาการจัดทำสัญญาในโครงการให้เอกชนลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ," หน้า ๓๙.

แนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับรูปแบบของการร่วมการทำงานในบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้เอกชนเข้าร่วมการทำงานในกิจการของรัฐ หรือรับสัมปทานสิทธิดำเนินการในกิจการของรัฐ ไม่มีบทบัญญัติว่ารัฐต้องกำหนดรูปแบบการร่วมการทำงานหรือการให้สัมปทานว่า ต้องเป็นแบบ BTO หรือ BOO จึงเป็นดุลพินิจของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือรัฐบาลที่จะใช้ดุลพินิจกำหนดรูปแบบตามที่เห็นสมควร^๒

๒.๑.๑.๒ ประโยชน์ของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

ประโยชน์ของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) มีดังต่อไปนี้

๑) ประโยชน์ต่อภาครัฐ โครงการ PPP สามารถสนับสนุนการดำเนินงานภาครัฐ โดยสร้างความคุ้มค่าทางการเงินจะช่วยให้ประหยัดต้นทุนได้ และยังเป็นการแบ่งหน้าที่การบริหารความเสี่ยงที่ได้รับจากความรู้ประสบการณ์จากภาคเอกชน รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการระบบงบประมาณของภาครัฐ ในกรณีที่ภาครัฐได้พิจารณาถึงความคุ้มค่าทางการเงินแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะให้เอกชนร่วมดำเนินการ จะทำให้ภาครัฐสามารถจัดสรรงบประมาณดังกล่าวไปลงทุนในโครงการอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสมมากขึ้น

๒) ประโยชน์ต่อภาคเอกชน โครงการ PPP สามารถเพิ่มโอกาสการทำธุรกิจให้กับภาคเอกชน ในการให้บริการสาธารณะด้วยควมมีประสิทธิภาพและในบางครั้งที่สภาพเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว (Economic Downturn) จะถือว่าการสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศโดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในโครงการของรัฐ นอกจากนี้ ในการลงทุนในรูปแบบ PPP ภาคเอกชนจะมีโอกาสเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ประโยชน์ต่อประชาชน ในการให้บริการสาธารณะของโครงการ PPP ประชาชนผู้รับบริการสามารถได้รับบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพในราคาที่เหมาะสม ภายใต้เงื่อนไขการกำกับดูแลที่เหมาะสมของภาครัฐให้การบริการของภาคเอกชนคู่สัญญา PPP สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือในการบริการ และกำหนดกลไกราคาที่เหมาะสมกับผู้บริโภค

อย่างไรก็ตาม การลงทุนในรูปแบบ PPP มีข้อจำกัดเช่นกัน ดังนี้

๑) การกำกับดูแล โครงการลงทุนในรูปแบบ PPP อาจมีความซับซ้อนมากกว่ากิจการที่ภาครัฐดำเนินการเอง การกำกับดูแลมีความสำคัญเพื่อให้โครงการ PPP มีความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายและมีความชัดเจนในหลักเกณฑ์ เพื่อเอื้อต่อการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะในประเด็นการแบ่งรับภาระความเสี่ยง (Risk Transfer) ระหว่างภาครัฐและเอกชน ซึ่งหากดำเนินการไม่เหมาะสมจะทำให้โครงการ PPP เกิดความล้มเหลวและไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การกำกับดูแลต้องให้ภาคประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริการที่มีประสิทธิภาพและต้นทุนที่เหมาะสม และการดำเนินงานโครงการลงทุนในรูปแบบ PPP ต้องมีความโปร่งใสและคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (Value for money)

^๒ เข็มชัย ชูติวงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๙ - ๔๐.

๒) ความเสี่ยงของโครงการลงทุนในรูปแบบ PPP มีหลายประการที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะความเสี่ยงจากโครงการ (Project Risks) ได้แก่

(๑) ความเสี่ยงจากการพัฒนาโครงการ (Development Risk) การออกแบบ ก่อสร้างและทดสอบระบบ (Design and Construction Risk) ซึ่งความเสี่ยงซึ่งเกิดจากการออกแบบ ก่อสร้างและทดสอบระบบ อาจก่อให้เกิดต้นทุนเพิ่มและการให้บริการที่ไม่ได้ตามมาตรฐาน โดยผลกระทบของความเสี่ยงอาจก่อให้เกิดความล่าช้าหรือต้นทุนเพิ่มในขั้นตอนของการออกแบบ ก่อสร้างและทดสอบระบบ อีกทั้งการออกแบบและก่อสร้างที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานรวมถึงคุณภาพของการให้บริการ

(๒) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี (Technology Risk) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้

(๓) ความเสี่ยงทางด้านรายได้ (Revenue Risk- price/demand) ที่อาจเกิดจากความต้องการการบริการที่ไม่แน่นอน หรือค่าบริการที่แตกต่างจากแผนการที่วางเอาไว้ ส่งผลให้รายได้จากการให้บริการแตกต่างจากที่คาดการณ์เอาไว้ นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก (External Risks) เช่น ความเสี่ยงจากเหตุสุดวิสัย (Force Majeure Risk) ที่เป็นความเสี่ยงจากเหตุการณ์ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและการละเมิดสัญญาของเอกชนในการดำเนินโครงการ

(๔) ความเสี่ยงจากการเมือง (Political Risk) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอาจทำให้การดำเนินนโยบายไม่ต่อเนื่อง ซึ่งจะกระทบต่อการดำเนินโครงการ PPP^๓

๒.๑.๑.๓ การดำเนินโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนของประเทศไทยในปัจจุบัน

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อันจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ก่อให้เกิดการสร้างงาน เพิ่มผลผลิตและศักยภาพการผลิตในระยะยาว ผลการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับประเทศไทย การลงทุนภาครัฐในช่วงที่ผ่านมาลดลงไปมาก ทำให้โครงสร้างพื้นฐานของไทยมีการพัฒนาน้อย และเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific) ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่แย่อันดับ ๔ รองจากฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และอินเดีย มีผลให้อันดับประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ของไทยอยู่ในอันดับที่แย่อันดับ ๔ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เช่นเดียวกัน

^๓ คงขวัญ ศิลา, “บทวิเคราะห์ เรื่อง ความร่วมมือภาครัฐ-ภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP) นวัตกรรมคลั่งแห่งอนาคต,” เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ....(ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๒๕๕๕), หน้า ๔๖ – ๔๗.

ตารางที่ ๑ เปรียบเทียบโครงสร้างด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ กับค่ากลางของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

	ไทย	ค่ากลางของกลุ่ม Asia-Pacific *	จำนวนเงินลงทุนที่ ต้องการ ** (ล้านบาท)
ไฟฟ้า (กิโลวัตต์/ชั่วโมง/คน)	๒,๐๕๕.๕	๔๗๘๓.๓	๓,๐๒๓,๓๒๔.๔
ถนน (กม./ตร.กม.)	๐.๓๕๐	๐.๖๗๐	๒,๐๕๘,๕๔๑.๘
รถไฟ (กม./ตร.กม.)	๐.๐๐๙	๐.๐๑๔	๖๙,๒๕๕.๐
รถไฟฟ้า (กม./พัน ตร.กม.)	๐.๐๙๐	๐.๑๗๒	๑๔๓,๖๘๔.๔
โทรศัพท์บ้าน (จำนวน/๑ พันคน)	๑๐๔.๐	๓๘๐.๐	๗๓,๖๐๙.๒
โทรศัพท์เคลื่อนที่ (จำนวน/๑ พันคน)	๙๒๐.๐	๙๔๗.๐	๗,๒๐๐.๙
อินเทอร์เน็ต (จำนวน/๑ พันคน)	๒๐๙.๐	๖๙๖.๐	๕,๕๐๕,๔๙๙
จำนวนเงินลงทุนที่ต้องการ ** (ล้านบาท)			๕,๕๐๙,๔๙๙

หมายเหตุ * World Bank Database, International Institute for Management Development (IMD), World Metro Database

** คำนวณโดยใช้ต้นทุนต่อหน่วยจาก Tito Yepes (๒๐๐๕)

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ กับค่ากลางของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก พบว่าไทยต้องการการลงทุนอีกมาก ทั้งไฟฟ้า ถนน รถไฟ รถไฟฟ้า โครงข่ายโทรศัพท์บ้าน โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และโครงข่ายอินเทอร์เน็ต และหากไทยจะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวให้เทียบเท่าค่ากลางของกลุ่ม จะคิดเป็นวงเงินลงทุนที่ต้องการทั้งหมด ๕,๕๐๕,๔๙๙ ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ ๕๕ ของ GDP ซึ่งการลงทุนข้างต้นส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดใหญ่และใช้เงินจำนวนมาก จึงไม่สามารถลงทุนได้ภายในปีเดียว จำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญและทยอยลงทุน หากภาครัฐทยอยลงทุน ๑๐ ปี จะคิดเป็นวงเงินลงทุนประมาณร้อยละ ๕.๕ ของ GDP ต่อปี

อย่างไรก็ดี การลงทุนข้างต้นมีบางส่วนได้ถูกบรรจุไว้ในแผนของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐแล้วในช่วงปี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ เฉลี่ยปีละประมาณร้อยละ ๒ ของ GDP ทำให้มีความต้องการเม็ดเงินลงทุนส่วนเพิ่มอีกปีละประมาณร้อยละ ๓.๕ ของ GDP ซึ่งมีทางเลือก ๒ ทาง คือ ลงทุนโดยรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ และการลงทุนโดยโครงการที่เป็นการร่วมมือระหว่างรัฐบาลและเอกชน (PPP)

ทั้งนี้ การเพิ่มการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวไม่สามารถใช้เงินงบประมาณลงทุนได้ทั้งหมด เนื่องจากปัจจุบันงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีรายจ่ายผูกพันจำนวนมาก ประกอบกับข้อจำกัดในการจัดทำงบประมาณและข้อจำกัดในการกู้เงิน และการลงทุนโดยรัฐบาล

หรือรัฐวิสาหกิจ ล้วนสร้างภาระหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นทั้งสิ้นจึงจำเป็นต้องผลักดันให้มีการลงทุนร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) ให้มากที่สุด^๔

การดำเนินโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) ของประเทศไทย ในช่วงที่ผ่านมา เช่น

๑) โครงการโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (EGAT) วงเงินลงทุน ๓๖๓,๐๐๐ ล้านบาท ลักษณะโครงการเป็นแบบ BOO โดยเอกชนร่วมลงทุนผลิตไฟฟ้าในรูปของโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระหรือโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่หรือ Independent Power Producer (IPP) โดยทำการผลิตไฟฟ้าภายใต้เงื่อนไขที่ EGAT กำหนด แล้วขายไฟฟ้าที่ผลิตได้ให้กับ EGAT แต่เพียงผู้เดียว จากนั้น EGAT ก็จะนำไฟฟ้าไปขายต่อให้กับการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) การไฟฟ้าภูมิภาค (กฟภ.) และลูกค้าโดยตรงของ EGAT

๒) โครงการรถไฟฟ้า BTS ของกรุงเทพมหานคร (กทม.) ได้ให้สัมปทานกับบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพื่อพัฒนาและดำเนินการโครงการรถไฟฟ้า โดยมีอายุสัญญา ๓๐ ปี โดยบริษัทเอกชนเป็นผู้ลงทุนโครงการในรูปแบบ BTO กล่าวคือ บริษัทฯ เป็นผู้ลงทุนก่อสร้างและโอนกรรมสิทธิ์ให้กับกรุงเทพมหานครภายหลังก่อสร้างเสร็จ ในขณะที่บริษัทฯ สามารถจัดเก็บรายได้ตลอดช่วงอายุสัมปทาน

สำหรับการดำเนินโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ ในการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรูปแบบ PPP เพื่อพิจารณาแนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการลงทุนภาครัฐในรูปแบบ PPP และกำหนดขั้นตอนและกระบวนการทำงานในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การลงทุนตามกรอบแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจฯ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง จะลงทุนใน ๖ สาขาหลักที่สำคัญ ได้แก่ (๑) สาขาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (๒) สาขาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งโลจิสติกส์ พลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสาธารณสุข (๓) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (๔) การลงทุนด้านการศึกษา (๕) การลงทุนพัฒนาคุณภาพระบบบริการสาธารณสุข และ (๖) เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตาม โครงการ PPP ที่อยู่ภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ มีเพียงสาขาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งโลจิสติกส์ในเรื่องของโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนซึ่งมีมูลค่าทั้งสิ้น ๒๒,๗๑๖ ล้านบาท จากวงเงินงบประมาณ ๑.๒๙๖ ล้านล้านบาท คิดเป็นเพียงร้อยละ ๑.๙ ของงบลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ โดยมีรูปแบบที่ภาครัฐลงทุนในงานโยธาประมาณร้อยละ ๘๐ และภาคเอกชนลงทุนระบบรถไฟฟ้า ตัวรถไฟฟ้าและการเดินรถ ประมาณร้อยละ ๒๐ ของวงเงินอนุมัติโครงการ สำหรับสัดส่วนการลงทุนของโครงการ PPP ต่อการลงทุนรวมภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ ๑.๙ นั้น มีมูลค่าน้อยมากเมื่อเทียบ

^๔ สุรจิต ลักษณะสุต และคณะ, “ความท้าทายของนโยบายการคลัง สู่ความยั่งยืนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจระยะยาว,” เอกสารสัมมนาวิชาการประจำปี ๒๕๕๓ ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๘-๔๐.

กับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศอังกฤษที่มีการทำข้อตกลงร่วมลงทุนในรูปแบบ PPP มากที่สุด โดยมีสัดส่วนการลงทุนของ PPP รวมสูงถึงร้อยละ ๓๒.๖ ต่อการการลงทุนรวม^๕

ตารางที่ ๒ โครงการ PPP ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง	วงเงิน (ล้านบาท)
๑. โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง	๒,๗๔๐
๒. โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล	๖,๔๗๒
๓. โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวอ่อน (อ่อนนุช-สมุทรปราการ)	๓,๕๓๐
๔. โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวเข้ม สายเหนือ หมอชิต-สะพานใหม่ และสายใต้ แบริ่ง-สมุทรปราการ	๕,๔๗๔
รวม	๒๒,๗๑๖
สัดส่วนการลงทุนของ PPP ต่องบประมาณการลงทุนรวม ๑.๒๙๖ ล้านล้านบาท	๑.๙ %

ในส่วนของการดำเนินโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) ภายหลังจากพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับนั้น นายประสงค์ พูนธเนศ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง ได้กล่าวว่า ขณะนี้มีหน่วยงานต่าง ๆ แจ้งรายชื่อโครงการที่พร้อมจะดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ เข้ามาแล้วกว่า ๘๐ โครงการ มูลค่าโครงการไม่ต่ำกว่า ๑ แสนล้านบาท เช่น โครงการของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) ที่สัญญาสัมปทานโทรศัพท์เคลื่อนที่กำลังจะครบอายุสัญญาทั้งเอไอเอส, ดีแทค และทรูมูฟ รวมทั้งโครงการสร้างโรงกำจัดขยะของ อบจ.นนทบุรี เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีโครงการร่วมลงทุน PPP อื่น ๆ อย่างเช่น โครงการรถไฟฟ้า ๑๐ สาย โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษต่าง ๆ เช่นมอเตอร์เวย์บางใหญ่-กาญจนบุรี รวมถึงโครงการก่อสร้างท่าเรือ เป็นต้น สำหรับโครงการลงทุนตามร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง พ.ศ.วงเงิน ๒ ล้านล้านบาท เบื้องต้นกำหนดสัดส่วนการลงทุนในรูปแบบ PPP ไว้เพียงแค่ ๘ หมื่นล้านบาท อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการลงทุนนี้สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับผลศึกษาโครงการ ซึ่งอาจทำให้สัดส่วน PPP เพิ่มขึ้นได้อีก เพราะพระราชบัญญัติกู้เงินกำหนดให้กู้เงินไม่เกิน ๒ ล้านล้านบาท ซึ่งจำนวนเงินที่กู้ อาจไม่ถึงก็ได้^๖

ในอนาคต รัฐบาลยังมีนโยบายที่จะเพิ่มบทบาทของการร่วมลงทุนของภาคเอกชนในโครงการลงทุนของภาครัฐต่อไป ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำแนวทาง (Guidelines) สำหรับการดำเนินโครงการลงทุนภาครัฐในรูปแบบ PPP ซึ่งจะเป็นการกำหนดกรอบการดำเนินงานของ

^๕ คงขวัญ คีลา, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๗-๔๘.

^๖ ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, แหล่งที่มา: http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1369283746

โครงการ PPP ในระยะต่อไป หากมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นจะสามารถทำให้เกิดโครงการ PPP มากยิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบัน อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการลงทุนต่างๆ ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชน และท้ายที่สุด ภาคประชาชนและผู้รับบริการจะได้รับประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานและบริการภาครัฐที่ดีขึ้นในอนาคต ซึ่งคาดหวังว่าในอนาคต ภาครัฐจะสามารถผลักดันให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนได้มากขึ้น รวมทั้งหากภาครัฐสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการร่วมทุนอื่นๆ อาทิ การให้ผลตอบแทนที่เป็นธรรม นโยบายการร่วมทุนที่ชัดเจนและโปร่งใส ซึ่งจะทำให้โอกาสที่เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนมีมากขึ้นตามไปด้วย^๗

๒.๑.๒ แนวคิดเรื่องปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จ (key success factor) ของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) ประกอบด้วย

๑) การวิเคราะห์โครงการ โครงการเหล่านี้เป็นโครงการขนาดใหญ่ มีการลงทุนสูง และมีผลผูกพันเป็นเวลาหลายสิบปี ดังนั้นก่อนจะเริ่มดำเนินการโครงการจะต้องมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ตลอดจนความคุ้มค่าของโครงการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการเหล่านี้ ทุกโครงการ ก่อนนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ หากโครงการได้มีวงเงินลงทุนเกินห้าพันล้านบาท จะต้องจ้างที่ปรึกษามาให้คำปรึกษา และทำรายงานเป็นเอกเทศเพื่อวิเคราะห์โครงการดังกล่าวด้วย

๒) มีกระบวนการคัดเลือกเอกชนคู่สัญญาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และให้โอกาสมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในขั้นตอนนี้ คือ คณะกรรมการคัดเลือกซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐที่มีความรู้ความชำนาญ การดำเนินการคัดเลือกจะต้องมีความโปร่งใสเป็นธรรม เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้มีการร้องเรียนหรือฟ้องร้องอันจะทำให้โครงการหยุดชะงักและประสบความล้มเหลวในที่สุด

๓) การจัดทำสัญญาที่รอบคอบ รัดกุม และมีดุลยภาพระหว่างฝ่ายรัฐและเอกชน กระบวนการจัดทำสัญญาจะเริ่มตั้งแต่การเจรจาร่างสัญญาระหว่างคณะกรรมการคัดเลือกกับเอกชน ที่ได้รับเลือก การส่งร่างสัญญาไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณา การกลับมาเจรจาตามประเด็น ที่สำนักงานอัยการสูงสุดแก้ไข หรือตั้งข้อสังเกต ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีเงื่อนไขสัญญาที่เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย โดยเฉพาะหน่วยงานองค์กรอิสระที่เป็นหน่วยตรวจสอบว่า เป็นเงื่อนไขสัญญา ที่สร้างดุลยภาพระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

๔) การบริหารสัญญาที่มีประสิทธิภาพและรักษามลประโยชน์ของชาติ หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องมีการบริหารสัญญา คือ การทำความเข้าใจเงื่อนไขสัญญาทั้งหมด มีบุคลากรดูแลให้มีการปฏิบัติของตนตามสัญญา และคอยสอดส่องดูแลให้คู่สัญญาภาคเอกชนปฏิบัติตามหน้าที่ของเขาในสัญญา แก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และตรวจรับงานกรณีคู่สัญญาปฏิบัติถูกต้องตามสัญญา

^๗ สุรจิต ลักษณะสุต และคณะ, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑.

หรือบังคับตามสัญญาและเรียกร้องค่าเสียหายกรณีไม่ปฏิบัติตามสัญญา หากมีเรื่องต้องฟ้องร้องต่อศาล ก็ต้องเตรียมข้อมูลพยานหลักฐานที่จะดำเนินคดีไม่ให้เสียเปรียบคู่สัญญาภาคเอกชน^๔

๒.๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะได้ศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และสาระสำคัญของกลไกปฏิรูปตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

๒.๒.๑ ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีดังต่อไปนี้

๒.๒.๑.๑ ปัญหาบทบัญญัติหรือถ้อยคำที่มีขอบเขตกว้างหรือไม่ชัดเจน

การใช้ถ้อยคำกว้างทำให้มีผลทางกฎหมายครอบคลุมไปในทุกกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิยามคำว่า “โครงการ” “กิจการของรัฐ” “ร่วมงานหรือดำเนินการ” จึงทำให้โครงการเกือบทุกโครงการที่มีการให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการอยู่ในภายใต้บังคับของกฎหมาย และเมื่อต้องพิจารณาเป็นรายโครงการในรายละเอียด มักมีปัญหาเกิดขึ้นเสมอ และมีการหาหรือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่บ่อยครั้ง และส่วนใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกาก็มักจะวินิจฉัยว่า เป็นกรณีที่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เช่น กรณีการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ กฎหมายไม่ได้กำหนดลักษณะของการใช้ไว้ จึงมีผลว่า หากมีการใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าในลักษณะใดก็ตาม ย่อมถือเป็นกิจการของรัฐ ดังนั้น กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องพิจารณากำหนดลักษณะการใช้ทรัพย์สินที่ประสงค์จะให้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายฉบับนี้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ บัญญัติใช้ถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน โดยไม่ได้กำหนดให้ความหมายไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น คำว่า “โครงการใหม่” และ “โครงการที่มีทรัพย์สินอยู่แล้ว” ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นเป็นแนวทางการพิจารณาไว้ เช่น

๑) การที่คณะรัฐมนตรีมีมติเร่งให้ ทศท. ดำเนินโครงการขยายโทรศัพท์ส่วนเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๓๙ ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ขยายการให้บริการโทรศัพท์อีก ๑.๑ ล้านเลขหมาย เป็นโครงการขยายบริการเพิ่มเติมที่เสนอมาใหม่ และเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของโครงการเดิม เนื่องจากโครงการเดิมกำหนดขอบเขตของงานไว้แน่นอนแล้ว และเนื้อหาของสัญญา มีลักษณะที่ต้องการจะคุ้มครองมิให้มีการดำเนินงานที่เป็นการแข่งขันกับ กสท. และไม่ประสงค์จะให้มีการขยายขอบเขตของงานเพิ่มขึ้นอีก จึงเป็นโครงการใหม่อีกโครงการหนึ่ง โดยจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ และหาก ทศท. ประสงค์จะลดขั้นตอนก็สามารถทำได้โดยเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติไม่ใช้วิธีการประมูล

^๔ เข็มชัย ชูติวงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒.

และคณะกรรมการฯ ก็สามารถดำเนินการเจรจาและจัดทำร่างสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญากับเอกชน ซึ่งเข้าร่วมงานต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๖๒๕/๒๕๓๗)

๒) โดยที่มีการรวมโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุสองโครงการเข้าเป็นโครงการใหม่เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เพื่อรวมการก่อสร้างเป็นโรงแรมเดียว และกรมธนารักษ์ได้อนุญาตให้รวมโครงการ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ อันมีผลให้โครงการมีมูลค่าตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป และเป็นการดำเนินการหลังจากที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับแล้ว จึงไม่ใช่โครงการที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามมาตรา ๒๔ จึงไม่สามารถนำมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลมาอนุโลมให้ดำเนินการโดยตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๒๒ ได้ กรมธนารักษ์ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องเสนอโครงการตั้งแต่มีการรวมโครงการ โดยจะต้องเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์โครงการก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบในหลักการของโครงการ และหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบจะต้องตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติไม่ให้ใช้วิธีการประมูล (เรื่องเสร็จที่ ๓๒๔/๒๕๔๔)

ความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติกฎหมายส่งผลให้หน่วยงานเจ้าของโครงการขาดความเข้าใจที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลให้มีการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งโดยเจตนา และไม่เจตนา ทำให้กฎหมายไม่มีสภาพบังคับโดยสมบูรณ์ เกิดการตีความโดยหลายหน่วยงาน จนขาดบรรทัดฐานในทางปฏิบัติ อนึ่ง หน่วยงานที่ทำหน้าที่วินิจฉัยปัญหา เช่น คณะกรรมการกฤษฎีกาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด ไม่สามารถสร้างมาตรฐานโดยทั่วไปได้ทุกกรณี เนื่องจากปัญหาข้อหาหรือที่วินิจฉัยมักมีข้อเท็จจริงเป็นกรณีเฉพาะและไม่อาจใช้เป็นบรรทัดฐานได้ และทั้งสองหน่วยงานมิได้มีอำนาจหน้าที่ในการวางหลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการร่วมการงาน

๒.๒.๑.๒ ปัญหาการคำนวณมูลค่าการลงทุนของโครงการ

มูลค่าการลงทุนได้กำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบังคับว่าโครงการใดจะต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ โดยกำหนดให้ “โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐและการลงทุนนั้นมีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือตามวงเงินหรือทรัพย์สินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา จากนั้นก็มีการกล่าวถึงมูลค่าของวงเงินหรือทรัพย์สินไว้ในมาตรา ๑๑ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๕

ส่วนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการคิดคำนวณนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้แต่อย่างใด และก็ได้มีการให้ออกกฎหมายลำดับรองไว้ด้วย ในขณะที่โครงการที่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐมีลักษณะการดำเนินกิจการที่หลากหลาย การนำปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อมาพิจารณากำหนดและคิดคำนวณมูลค่าการลงทุนของโครงการที่เกิดขึ้นจึงเป็นประเด็นข้อถกเถียงกันมากกว่า ใช้หลักเกณฑ์อย่างไร มีเงื่อนไขทั่วไปและเงื่อนไขเฉพาะสำหรับแต่ละโครงการหรือไม่ และการคิดคำนวณใช้วิธีการใดบ้าง โดยเฉพาะในโครงการที่เป็นการให้สัมปทานหรือให้สิทธิในการใช้ประโยชน์แก่เอกชนโดยการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ จะมีประเด็นยกขึ้นถกเถียงเสมอว่า จะต้องนำมารวมคำนวณเป็นมูลค่าการลงทุนของโครงการด้วยหรือไม่เพราะอาจถือได้ว่าเป็นการลงทุนของเอกชนเพื่อให้ได้สิทธินั้น ๆ จากรัฐ นอกจากนี้ มูลค่าโครงการทั้งหมดจะนับคำนวณตั้งแต่การลงทุนในช่วงใด เฉพาะช่วงเริ่มต้นโครงการหรือตลอดระยะเวลาทั้งหมดของโครงการ

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายประเด็นการคิดคำนวณไว้หลายเรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่ คณะกรรมการกฤษฎีกาวิวินิจฉัยวางหลักกฎหมาย โดยมีได้พิจารณาในประเด็นว่า จำนวนมูลค่าที่กำหนดขึ้นในแต่ละโครงการนั้น เป็นตัวเลขที่ถูกต้องหรือเหมาะสมหรือไม่ เพราะไม่ใช่ปัญหาข้อกฎหมายแต่เป็นปัญหาข้อเท็จจริง และเป็นหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงินและผู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาที่จะคำนวณว่าสมควรเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งหลักการคิดคำนวณมูลค่าการลงทุนของโครงการนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวางแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับวงเงินหรือทรัพย์สินของโครงการไว้ว่า หมายความว่าถึง วงเงินหรือทรัพย์สินของการลงทุนในกิจการของรัฐในส่วนของรัฐ และในส่วนของเอกชนที่เข้ามาร่วมลงทุนในโครงการซึ่งจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผล (เรื่องเสร็จที่ ๗๘๖/๒๕๔๑) และสามารถดำเนินกิจการนั้นให้คงอยู่ได้ เช่น มูลค่าของที่ดิน อาคาร หรือทรัพย์สินในการดำเนินโครงการ เป็นต้น โดยต้องพิจารณามูลค่าของการลงทุนที่แท้จริงทั้งหมดตลอดทั้งโครงการ โดยไม่แยกเป็นรายสัญญาหรือเฉพาะคู่สัญญารายใดรายหนึ่งในโครงการเท่านั้น (เรื่องเสร็จที่ ๔๗/๒๕๔๑ และเรื่องเสร็จที่ ๖๒๐/๒๕๔๓) และจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายโครงการและตลอดระยะเวลาของโครงการ (เรื่องเสร็จที่ ๓๙/๒๕๔๒)

๒.๒.๑.๓ ปัญหากฎหมายบัญญัติกระบวนการยังไม่ครบถ้วน

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติทั้งฉบับ จะเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดขั้นตอนการดำเนินโครงการแต่ละโครงการตั้งแต่ต้น จนมีการลงนามในสัญญา และการกำกับดูแลในระหว่างอายุสัญญา โดยมีมาตรา ๒๕ เป็นบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับโครงการที่เกิดขึ้นก่อนกฎหมายใช้บังคับปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและมาสู่การตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา ก็คือ เมื่อมีการดำเนินโครงการตามกฎหมายและลงนามสัญญาแล้ว ปรากฏว่าในระหว่างอายุสัญญามีเหตุจำเป็นต้องการแก้ไขเปลี่ยนแปลงการดำเนินโครงการ ทั้งที่เป็นสาระสำคัญและไม่เป็นสาระสำคัญจะต้องดำเนินการอย่างไร เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดขั้นตอนไว้

ปัญหาประการต่อมาก็คือ กรณีโครงการที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติใช้บังคับแต่ต้องมาอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้โดยผลของมาตรา ๒๕ ซึ่งในทางปฏิบัติ โครงการในลักษณะเช่นนี้มักจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญา หรืออายุของสัญญาใกล้จะสิ้นสุดลงและสัญญาที่ทำมาก่อนโดยหน่วยงานเจ้าของโครงการมีข้อผูกพันต่อคู่สัญญาภาครัฐบางประการต้องดำเนินการอย่างไร

๑) กรณีแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงการหรือแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา

โดยที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร ในกรณีที่จะต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดการดำเนินโครงการหรือแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ซึ่งโดยปกติเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในระหว่างอายุสัญญา ดังนั้น เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นแก่โครงการหรือสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ในประเด็นนี้ คณะกรรมการได้การวินิจฉัยและตีความโดยยึดตามเจตนารมณ์และกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งพอจะสรุปแนวทางได้ดังนี้

(๑) ในกรณีที่โครงการที่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดแล้วไม่ว่าจะเป็นโครงการที่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังกฎหมายใช้บังคับ เมื่อมีการลงนามสัญญาแล้ว

หากต่อมาภายหลังมีความจำเป็นต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดการดำเนินโครงการหรือแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ก็เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการประสานงานมาตรา ๒๒ ที่จะพิจารณา

(๒) ในกรณีที่ เป็นโครงการที่อายุสัญญาสิ้นสุดลง แล้วข้อกำหนดในสัญญาให้เอกชนคู่สัญญามีสิทธิขอต่อสัญญาได้ การพิจารณาการต่อสัญญาก็จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรา ๑๓ ให้เป็นผู้มีหน้าที่พิจารณา เพราะเป็นกรณีที่จะต้องพิจารณาเจรจาต่อรองกับเอกชนเรื่องผลประโยชน์ของรัฐใหม่ หรือพิจารณาให้ความเห็นชอบเงื่อนไขสำคัญที่จะต้องมีการมีในสัญญาสำหรับอายุสัญญาที่มีการต่อออกไป

๒) กรณีโครงการที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย

ในกรณีที่ เป็นโครงการที่ดำเนินการภายหลังที่กฎหมายใช้บังคับ โดยไม่ทำตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ก็จะต้องเริ่มต้นโครงการตามขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดโดยอนุโลม

๒.๒.๑.๔ ปัญหาเกี่ยวกับโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการตามกฎหมาย

กรณีของโครงการที่ดำเนินการภายหลังจากที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ใช้บังคับ แต่ไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ก็ต้องถือว่าการทำสัญญาร่วมดำเนินการดังกล่าวไม่ชอบด้วยขั้นตอนของกฎหมาย จึงไม่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ มิได้กำหนดผลของการฝ่าฝืนว่าสัญญาร่วมดำเนินการดังกล่าวจะมีผลเป็นเช่นไร

๒.๒.๑.๕ ปัญหากระบวนการพิจารณาใช้เวลานาน

ประเด็นปัญหานี้มักถูกยกขึ้นมาเป็นข้ออธิบายความขัดข้องในการดำเนินการของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะกระบวนการตามกฎหมายบังคับให้ต้องมีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อย ๒ ครั้ง ครั้งแรกเป็นการเสนอเพื่อให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบกับหลักการของโครงการ และครั้งที่สองเป็นการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบกับผลการคัดเลือกเอกชน ตลอดจนประเด็นเจรจาต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญา และเอกสารทั้งหมด และในกรณีที่คณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วย ก็จะต้องมีการเสนอเรื่องคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งที่สาม หลังจากที่ได้ส่งเรื่องคืนคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ พิจารณาทบทวนความเห็น แล้วนำผลการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีตัดสินชี้ขาด แล้วดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีชี้ขาด

นอกจากปัญหาเรื่องการใช้เวลาในการดำเนินการที่นานแล้ว ความล่าช้าเกิดจากสาเหตุอื่นเพิ่มด้วย ดังนี้

๑) ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ต้องทำโดยละเอียดและเป็นไปตามประเด็นหัวข้อที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำหนด ซึ่งหน่วยงานของรัฐบางแห่งขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ และจะจ้างเอกชนให้มาดำเนินการให้ แม้ว่าจะเป็นโครงการที่ไม่เกินห้าพันล้านบาทก็ตาม หากเป็นส่วนราชการก็ต้องมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ไว้เป็นการล่วงหน้าด้วย

๒) ขั้นตอนการพิจารณาผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการของ สศช./กระทรวงการคลัง จนถึงเสนอคณะรัฐมนตรีไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ ซึ่งในขณะนี้ก็ไม่มีการศึกษาว่าระยะเวลาที่เหมาะสมควรเป็นเท่าไร

๓) ขั้นตอนกระบวนการคัดเลือกเอกชน

ในบางครั้ง หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เร่งรัดการพิจารณาของ คณะกรรมการหรือมีความไม่พร้อมในการปฏิบัติงานของฝ่ายเลขานุการ อาจเป็นเพราะมิได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัว และทำให้ข้อมูลหรือเอกสารซึ่งมีเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว ไม่ครบถ้วนถูกต้องหรือต้องพิจารณาทบทวนหลายครั้ง ดังนั้น ในทางปฏิบัติต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการ กระทรวงเจ้าสังกัด สำนักงานอัยการสูงสุด (การตรวจสัญญา) และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้ทันภายในกำหนดเวลา ๙๐ วัน นับแต่คณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ตัดสิน

๒.๒.๑.๖ ปัญหาการกำกับดูแลโครงการ

กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ ในการติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญา และรายงานผลการดำเนินงานความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางแก้ไขต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด โดยให้ผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขผูกพันของสัญญาที่ลงนามไปแล้ว

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ มีแต่เฉพาะหน่วยงานเจ้าของโครงการเท่านั้นที่ทราบเรื่องทั้งหมด แต่จะไม่มีหน่วยงานกลางซึ่งไม่มีส่วนได้เสียในโครงการที่จะเข้ามาดูแลโครงการตั้งแต่เริ่มโครงการจนจบโครงการ จึงไม่สามารถกำกับดูแลได้อย่างใกล้ชิดและให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว จึงค่อยมาพิจารณาแก้ไขปัญหาในภายหลัง ทำให้เกิดความเสียหายกับรัฐและเอกชนขึ้นได้ และก็ยังไม่ปรากฏว่าได้เคยมีการประเมินผลบทบาทของผู้แทนกระทรวงการคลัง ในการกำกับดูแลและติดตามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด

นอกจากนี้ ปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติและการที่ไม่มีหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่กำกับให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างแท้จริง จึงทำให้เกิดกรณีที่โครงการร่วมทุนของหน่วยงานบางแห่งมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ หรือดำเนินการอย่างไม่ครบถ้วน และการไม่มีหน่วยงานกลางทำให้ขาดการพิจารณาความสัมพันธ์และจำเป็นของโครงการร่วมทุน ส่งผลให้มีการใช้งบประมาณซ้ำซ้อน ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการให้เอกชนมีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ และขาดการวางมาตรฐานในการปฏิบัติตามกฎหมายตลอดจนการวินิจฉัยประเด็นปัญหาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งขาดความเป็นเอกภาพในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการพัฒนาประเทศด้วย^๙

^๙ จารุวรรณ เสงตระกุล, “แนวทางในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒ (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๑, ๒๕๕๖), หน้า ๘๒ – ๘๖.

๒.๒.๒ สารสำคัญของกลไกปฏิรูปตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

กลไกในการปฏิรูปการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีดังต่อไปนี้

๒.๒.๒.๑ มีการเปลี่ยนแปลงความหมายและเพิ่มเติมคำนิยามในกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่

เมื่อเปรียบเทียบบทนิยามในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ กับบทนิยามในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วพบว่ากฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่มีการใช้ คำนิยามในลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑) กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่มีการใช้คำนิยามตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ แต่เปลี่ยนความหมาย ได้แก่ คำว่า “หน่วยงานเจ้าของโครงการ คณะกรรมการและ รัฐวิสาหกิจ

คำนิยามตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ “หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของโครงการ แต่ตามกฎหมายใหม่กำหนดคำนิยามของ “หน่วยงานเจ้าของโครงการ” ว่า หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ถูกนำไปใช้แทนที่คำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น”

กฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ กำหนดคำนิยามของ “คณะกรรมการ” ว่า หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมงานหรือดำเนินการตามมาตรา ๑๓ แต่ตามกฎหมายใหม่กำหนด คำนิยามของ “คณะกรรมการ” ว่า หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

สำหรับคำนิยามของ “รัฐวิสาหกิจ” ตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ แต่ตามกฎหมายใหม่กำหนดคำนิยามของ “รัฐวิสาหกิจ” ว่า หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวงการคลังหรือ รัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

๒) กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่มีการใช้คำนิยามที่คล้ายกับคำนิยามตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ และความหมายยังคงเหมือนเดิม เช่น คำว่า “ร่วมลงทุน” ในกฎหมายใหม่มีความหมายเหมือนกันกับ “ร่วมงานหรือดำเนินการ” ตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ โดยมีความหมายว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใดหรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

๓) กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่มีการบัญญัติคำนิยามเพิ่มขึ้นใหม่ เช่น คำว่า เอกชน หน่วยงานอื่นของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุน คณะกรรมการกองทุน และแผน ยุทธศาสตร์

โดยคำว่า “เอกชน” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐบาลไทย

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วน จังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติ บุคคลที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนใน กิจการของรัฐ

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุน ส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“แผนยุทธศาสตร์” หมายความว่า แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชน ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๒.๒.๒.๒ จัดตั้งหน่วยงานกลางด้านการให้เอกชนร่วมลงทุน

มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและทิศทางการให้เอกชนร่วมลงทุน และให้สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ โดยตามมาตรา ๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนใน กิจการของรัฐ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดี กรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็น ผู้ช่วยเลขานุการ

ตามมาตรา ๑๖ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่

๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

๒) ให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนและการ ดำเนินโครงการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๓) พิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลัง ในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

๔) พิจารณาอนุมัติหรือตัดสินชี้ขาดการไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล
ตามมาตรา ๓๘

๕) ให้คำแนะนำหรือความเห็นต่อรัฐมนตรีก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกา
ตามมาตรา ๗

๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มี
วงเงินมูลค่า ต่ำกว่าที่กำหนด ในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรา ๕๘

๗) ออกประกาศ จัดทำรายงาน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๒.๒.๓ กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการ
ของรัฐ

กำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อ
กำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่สอดคล้องกับบทบัญญัติ ว่าด้วย
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ โดยแผนดังกล่าวจะมีระยะเวลาการใช้บังคับครั้งละห้าปี และแผนนี้จะถูกนำมาใช้ในการ
พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ (หมวด ๓ : มาตรา ๑๙-๒๒) โดยคณะกรรมการนโยบายการให้
เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเป็นผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

๒.๒.๒.๔ จัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมให้เอกชนร่วมลงทุน

กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการ
ของรัฐ เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่
สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และการจ้างที่ปรึกษา

โดยเงินและทรัพย์สินของกองทุนมาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่
ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการ
ประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุนและค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน เงินหรือทรัพย์สินที่
ได้รับจากการดำเนินงานของกองทุน เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน และดอกผล
ของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ทั้งนี้ เงินและทรัพย์สินที่ได้รับมา ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่ง
คลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง (มาตรา ๔๙-๕๒)

๒.๒.๒.๕ กำหนดหลักเกณฑ์การแก้ไขสัญญา

กำหนดให้กรณีต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของ
โครงการเสนอเหตุผล และความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณา ใน
กรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่มีใช้
สาระสำคัญ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วแจ้งต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ
ต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไข
สัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอประเด็นที่ขอแก้ไข
ผลกระทบจากการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนและรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการกำกับ
ดูแลพิจารณาด้วย และถ้าคณะกรรมการกำกับดูแลเห็นด้วยกับการแก้ไข ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ

ส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา ก่อนส่งความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลพร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับใหม่ที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาแล้วไปยังรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (หมวด ๗ : มาตรา ๔๗)

๒.๒.๒.๖ การกำหนดมาตรการรองรับภายหลังสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดลง

กำหนดให้อย่างน้อย ๕ ปีก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนจะสิ้นสุดลง ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดลงโดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการของรัฐเพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และถ้าคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญานั้นสิ้นสุดโดยการให้เอกชนร่วมลงทุน และโครงการนั้นมีมูลค่าตามมาตรา ๒๓ กำหนดไว้ (คือ มีมูลค่า ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง) ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการเสมือนเป็นโครงการใหม่ โดยให้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนตามหมวด ๔ การเสนอโครงการ โดยให้เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดในมาตรา ๒๔ (๔) (๕) และ (๖) ซึ่งจะต้องเปิดโอกาสให้เอกชน ทุกฝ่ายที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าเสนอรับการพิจารณาเป็นผู้ร่วมลงทุนอย่างเท่าเทียมกัน (หมวด ๗ : มาตรา ๔๘)

๒.๒.๒.๗ กำหนดให้หน่วยงานต้องพิจารณาทางเลือกในการให้เอกชนร่วมลงทุน

โครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หากหน่วยงานของรัฐประสงค์จะใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณประจำปีของหน่วยงานของรัฐดำเนินการทั้งหมดโดยไม่มีการให้เอกชนร่วมลงทุน ให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยงและความคุ้มค่าในการดำเนินการกับกรณีที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ประกาศกำหนด และเสนอให้คณะกรรมการ ฯ พิจารณา พร้อมกับการเสนอโครงการ หากคณะกรรมการ ฯ พิจารณาเห็นสมควรให้เอกชนร่วมลงทุน ให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายร่วมลงทุนฉบับใหม่ปี ๒๕๕๖ เพื่อให้เอกชนร่วมลงทุนต่อไป (หมวด ๔ : มาตรา ๓๐)

๒.๒.๒.๘ กำหนดมาตรการเพื่อความโปร่งใส

๑) กำหนดข้อห้ามการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของกรรมการภาครัฐกับเอกชน กำหนดให้ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ห้ามกรรมการทุกคน ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแล ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาในกิจการของเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการ หรือถือหุ้นในเอกชนดังกล่าวเกินกว่าร้อยละ ๐.๕ โดยข้อห้ามดังกล่าวใช้บังคับตลอดถึงบริษัทที่ถือหุ้นในเอกชนดังกล่าวเกินกว่าร้อยละ ๒๕ และบริษัทที่เอกชนดังกล่าวถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ ๒๕ ด้วย หากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๕, ๓๖, ๔๔ และ ๖๖)

๒) กำหนดลักษณะต้องห้ามของเอกชนและที่ปรึกษา กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐและบุคคลที่ไม่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา โดยเอกชน

หรือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี (หมวด ๙ : มาตรา ๖๔)

๒.๒.๒.๙ คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายใหม่

มีการจัดตั้งคณะกรรมการทั้งหมด ๔ ชุด เพื่อดำเนินการตาม พ.ร.บ. ใหม่ ดังนี้

๑) คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (คณะกรรมการฯ) มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ คือ จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุน ตามที่กำหนดใน พระราชบัญญัติร่วมลงทุนฉบับนี้ (มาตรา ๘-๑๓) ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว

๒) คณะกรรมการคัดเลือก มีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการและร่างสัญญาร่วมลงทุน กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา เปรียบเทียบและพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุน (มาตรา ๓๕-๓๘) โดยคณะกรรมการนี้มีหน้าที่คล้ายคลึงกับคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

ตามมาตรา ๓๕ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการและให้ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

๓) คณะกรรมการกำกับดูแล มีอำนาจในการติดตามกำกับดูแลโครงการให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน แผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุน และแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ พิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ (มาตรา ๔๓-๔๔) โดยคณะกรรมการนี้มีหน้าที่คล้ายคลึงกับคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

ตามมาตรา ๔๓ กำหนดว่า เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวง เจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งมีตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง และมีใช้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือผู้บริหารของหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

๔) คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยให้มีหน้าที่ที่สำคัญคือกำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (มาตรา ๕๓-๕๔)

ตามมาตรา ๕๓ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการกองทุน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการกองทุน ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการกองทุนและเลขานุการและข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒.๒.๑๐ การกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าโครงการ

กฎหมายฉบับใหม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายฯ จัดทำประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าโครงการ ทั้งนี้ ยังคงมูลค่าโครงการตามกฎหมายไว้ที่ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามกฎหมายร่วมทุน ปี ๒๕๓๕ และกำหนดให้สามารถเพิ่มมูลค่าโครงการให้มากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาทได้โดยการตรากฎกระทรวง นอกจากนั้นกฎหมายใหม่ยังกำหนดมาตรการที่สำคัญคือการกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับโครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาทหรือที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมาย เพื่ออุดช่องโหว่ของกฎหมายเดิมที่ไม่มีบทบัญญัติรองรับ

๒.๒.๒.๑๑ การกำหนดระยะเวลาการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน

กฎหมายฉบับใหม่ลดขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี โดยให้คณะกรรมการนโยบายฯ เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแทนคณะรัฐมนตรี และกำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนอีกด้วย ซึ่งหากดำเนินการตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดจะใช้เวลาประมาณ ๘ เดือน ในขณะที่ระยะเวลาเฉลี่ยในการพิจารณาโครงการตามกฎหมายเดิมอยู่ที่ ๑๖ เดือน โดยในบางกรณีใช้เวลาถึง ๔๘ เดือนกว่าที่โครงการจะได้รับการอนุมัติ^{๑๐}

๒.๒.๒.๑๒ การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับสัญญาร่วมทุน

พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๔ กำหนดให้ร่างสัญญาร่วมลงทุนต้องประกอบด้วยข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุนที่สำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ๑) ระยะเวลาของโครงการ
- ๒) การให้บริการและการดำเนินการของโครงการ
- ๓) อัตราค่าบริการ วิธีการชำระ เงินของเอกชนหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนต้องให้แก่หน่วยงานเจ้าของโครงการ
- ๔) การเปลี่ยนแปลงลักษณะการให้บริการของโครงการ การเปลี่ยนตัวคู่สัญญา ผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วงและการโอนสิทธิเรียกร้อง
- ๕) สินทรัพย์ของโครงการซึ่งรวมถึงกรรมสิทธิ์และการคำนวณมูลค่าสินทรัพย์ของโครงการ

^{๑๐} เสรี นนทสูตร, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๒.

- ๖) เหตุสุดวิสัยและการดำเนินการกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย รวมทั้งการชำระ
ค่าตอบแทน
- ๗) เหตุแห่งการเลิกสัญญา วิธีการบอกเลิกสัญญา และการชำระ
ค่าเสียหาย
- ๘) การค้ำประกัน การประกันภัยและการชดใช้ค่าเสียหาย
- ๙) การระงับข้อพิพาท

๒.๓ สรุปกรอบแนวความคิดในการศึกษา

การดำเนินการศึกษาวิจัยรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะนำเอาแนวคิดเรื่อง
ความสำคัญของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน(Public Private Partnership: PPP) และปัญหา
ที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๓๕ มาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบและตรวจสอบกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการให้
เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ว่ากฎหมายร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนฉบับใหม่นี้จะ
สามารถเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนและส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนได้
แค่ไหน เพียงไร และเพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาที่อาจเกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชน
ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้วย

บทที่ ๓ ผลการศึกษา

ผลการศึกษาจะได้กล่าวถึงบทวิเคราะห์ความจำเป็นและประโยชน์ของกลไกการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นประการแรก และบทวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย เป็นประการต่อไป

๓.๑ บทวิเคราะห์ความจำเป็นและประโยชน์ของกลไกการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖^๑

สำหรับบทวิเคราะห์กลไกการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จะได้ศึกษาถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่ได้รับจากกลไกการปฏิรูปการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑.๑ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีปัญหาเรื่องการเสนอโครงการที่ขาดแนวนโยบายของรัฐที่ชัดเจน ทำให้แต่ละหน่วยงานสามารถเสนอโครงการเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอย่างเป็นเอกเทศซึ่งนำไปสู่การดำเนินโครงการที่มีความซ้ำซ้อน หรือไม่มีการจัดลำดับการดำเนินโครงการเพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน พระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงกำหนดให้มีการจัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ที่ระบุแนวนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในระยะเวลา ๕ ปี ที่ต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแผนดังกล่าวจะกำหนดประเภทและลักษณะของสาขากิจการที่สมควรให้เอกชนร่วมลงทุน ตลอดจนความสำคัญและเร่งด่วนและลำดับการดำเนินการโดยพิจารณาขีดความสามารถในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ซึ่งเป็นการจัดทำนโยบายในภาพรวมได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของสาธารณชนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะดำเนินการอีกครั้งในแต่ละโครงการซึ่งเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ แผนยุทธศาสตร์ฯ จะมีผลผูกพันหน่วยงานภาครัฐในการจัดทำและเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายตามแผน และจะเป็นเครื่องมือชี้วัดของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และคณะรัฐมนตรีสำหรับการวัดความเหมาะสมและจำเป็นของแต่ละโครงการด้วย

^๑ เสรี นนทสุตร, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๗ – ๙๒.

๓.๑.๒ การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

ปัญหาที่สำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ อีกประการหนึ่งคือการขาด “เจ้าภาพ” ที่แท้จริงในการบังคับใช้กฎหมาย ภาระในการพิจารณาโครงการกระจายให้กับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลังและคณะรัฐมนตรีซึ่งต้องพิจารณาโครงการถึงสองครั้ง คือการให้ความเห็นชอบหลักการโครงการและการให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญา และเมื่อเกิดปัญหาก็มักต้องส่งเรื่องให้กับคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยทำให้ขาดการวางแผนทางการพิจารณาประเด็นปัญหาอย่างเป็นระบบ ในกฎหมายฉบับใหม่จึงนอกจากจะกำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ แล้ว ยังได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง “คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน มีกรรมการโดยตำแหน่ง ๘ คน (เช่น ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ อัยการสูงสุด) และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งอีกไม่เกิน ๗ คน รวมไม่เกิน ๑๗ คน ซึ่งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ นอกจากจะทำหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเสนอต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว ยังเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแทนคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้เพื่อลดขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐจะเป็นผู้ออกประกาศหลักเกณฑ์การดำเนินการต่างๆ ตามกฎหมาย ตลอดจนวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อทำให้เกิดมาตรฐานที่ชัดเจนและแน่นอน โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงการคลังจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ ฯ และเป็นหน่วยงานกลางในด้านการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

๓.๑.๓ การกำหนดหลักเกณฑ์การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนไว้ ซึ่งสัญญาร่วมลงทุนมักเป็นสัญญาระยะยาว และไม่อาจกำหนดข้อสัญญารองรับทุกๆ สถานการณ์ตลอดอายุสัญญาได้ ในบางกรณีจึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงสัญญา โดยที่ผ่านมาการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่มีส่วนช่วยสร้างความชัดเจนแต่เนื่องจากคำวินิจฉัยไม่มีคำบังคับเป็นกฎหมาย ดังนั้น กฎหมายฉบับใหม่จึงกำหนดหลักเกณฑ์การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนไว้โดยใช้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เป็นแนวปฏิบัติในปัจจุบันเป็นแนวทางดำเนินการ

๓.๑.๔ การกำหนดมาตรการรองรับภายหลังสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด

การที่ภาครัฐเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมลงทุนเพื่อจัดทำบริการสาธารณะเป็นระยะเวลาหนึ่ง ถือเป็นการแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณที่ภาครัฐต้องลงทุนก่อสร้างและว่าจ้างบุคลากรเอง แต่สิ่งที่ไม่ได้รับการพิจารณากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ เมื่อสัญญาสิ้นสุดแล้ว ภาครัฐจะดำเนินการต่อไป

อย่างไร หากภาครัฐต้องดำเนินโครงการเองก็ต้องเตรียมการทั้งงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญที่เพียงพอ และหากเห็นว่าสมควรให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมดำเนินการอีกก็ต้องวางแผนในการ คำนวณมูลค่าสินทรัพย์ของโครงการที่จะนำมาให้เอกชนร่วมลงทุนใหม่ พระราชบัญญัติการให้เอกชน เข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอมาตรการ รองรับภายหลังสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด โดยต้องเสนอเป็นเวลา ๕ ปี ก่อนครบกำหนดสัญญาร่วมลงทุน ทั้งนี้ หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าสมควรให้เอกชนร่วมลงทุนอีก ก็จะต้องเปิดโอกาสให้เอกชนทุกรายที่มี คุณสมบัติเหมาะสมเข้าเสนอรับการพิจารณาเป็นผู้ร่วมลงทุนอย่างเท่าเทียมกัน

๓.๑.๕ การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

อุปสรรคที่ทำให้โครงการร่วมลงทุนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วคือการที่ หน่วยงานของรัฐขอรับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อการว่าจ้างที่ปรึกษาในการให้คำแนะนำและ จัดทำผลการศึกษาความเป็นไปได้และผลกระทบของโครงการ ซึ่งการของงบประมาณอาจต้องใช้เวลากว่าหนึ่งปี เพื่อรอให้มีการประกาศใช้กฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดตั้ง “กองทุน ส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อผลักดันให้โครงการที่ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ฯ สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โดยกองทุนดังกล่าวมีลักษณะเป็น กองทุนหมุนเวียนที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานที่ของรัฐสามารถเสนอขอรับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อ การว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำผลการศึกษาหรือยกร่างสัญญาได้ โดยหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรเงิน จากกองทุนจะต้องนำส่งเงินคืนให้กองทุนจากค่าธรรมเนียมการขายเอกสารโครงการ การประเมิน ข้อเสนอการร่วมลงทุนและการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนเท่ากับเงินที่ได้รับจัดสรร และนอกจากการ ว่าจ้างที่ปรึกษาแล้ว ยังสามารถใช้เงินกองทุนเพื่อการจัดทำหรือปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ฯ ได้อีกด้วย โดยในระยะเริ่มแรก แหล่งที่มาของรายได้กองทุนจะมาจากเงินอุดหนุนของรัฐบาลเป็นหลัก

๓.๑.๖ การกำหนดให้หน่วยงานต้องพิจารณาทางเลือกในการให้เอกชนร่วมลงทุน

ประเทศไทยได้เปิดโอกาสให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมายาวนานก่อนที่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จะใช้ บังคับ โดยเน้นการร่วมลงทุนในลักษณะการให้สัมปทานกับเอกชนในโครงการด้านเศรษฐกิจ เช่น ทาง ค่วน ท่าเรือ หรือระบบขนส่งมวลชน ในขณะที่บริการสาธารณะด้านสังคม เช่น โรงพยาบาล หรือ โรงเรียน ยังเน้นใช้งบประมาณแผ่นดินเป็นหลักในการดำเนินการ ในต่างประเทศการให้เอกชนร่วม ลงทุนได้มีการดำเนินการในโครงการทั้งสองด้าน กฎหมายฉบับใหม่สามารถใช้เพื่อให้เอกชนร่วมลงทุน ในโครงการทุกลักษณะไม่ว่าด้านเศรษฐกิจหรือสังคม และยังกำหนดให้ต้องพิจารณาทางเลือกในการ ให้เอกชนร่วมลงทุนแทนการใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐเพียงอย่าง เดียวอีกด้วย โดยหากโครงการใดมีลักษณะที่แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ กำหนดส่งเสริมให้เอกชนร่วมลงทุน แต่หน่วยงานของรัฐเสนอให้ใช้งบประมาณภาครัฐดำเนินการเพียง อย่างเดียว กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยงและความคุ้มค่า ในการ ดำเนินการกับกรณีที่จะให้เอกชนร่วมลงทุน และหากปรากฏว่าการให้เอกชนร่วมลงทุนมีความคุ้มค่า มากกว่าก็ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายฉบับใหม่เพื่อให้เอกชนร่วมลงทุนต่อไป

๓.๑.๗ การกำหนดมาตรการเพื่อความโปร่งใส

ตามที่พระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

กำหนดข้อห้ามการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของกรรมการภาครัฐกับเอกชน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก และ คณะกรรมการกำกับดูแล ก็เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของ กรรมการไม่ให้มีการแสวงหาประโยชน์กับเอกชนที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานภาครัฐ หากมีการฝ่าฝืนก็จะมีบทลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

สำหรับการกำหนดลักษณะต้องห้ามของเอกชนและที่ปรึกษานั้น เนื่องจากกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ ไม่ได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของเอกชนและที่ปรึกษาไว้ ทำให้ในทาง ปฏิบัติเกิดประเด็นปัญหาการกำหนดมาตรฐานลักษณะต้องห้ามของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่อาจแตกต่างกันในแต่ละโครงการ กฎหมายใหม่จึงได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนใน กิจการของรัฐ เป็นผู้ประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือ บุคคลที่ไม่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา ซึ่งบุคคลที่เข้าข่ายลักษณะดังกล่าวจะไม่มีสิทธิได้รับ คัดเลือกให้เป็นผู้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาโครงการ แล้วแต่กรณี

๓.๑.๘ การกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าโครงการ

กฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ กำหนดใช้บังคับกับโครงการที่มีมูลค่าการลงทุนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวไม่กำหนดให้มีการจัดทำกฎหมายลำดับรอง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าโครงการเพื่อพิจารณาว่าส่วนประกอบของการลงทุนใด จะต้องคำนวณรวมในวงเงิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้โดยหน่วยงานหรือ เอกชนที่ไม่ประสงค์ดำเนินการตามกฎหมายก็จะคำนวณโครงการหรือแบ่งโครงการออกเป็นโครงการ ย่อยๆ เพื่อให้มีมูลค่าต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด กฎหมายฉบับใหม่แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยกำหนดให้ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จัดทำประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการคำนวณมูลค่าโครงการ โดยยังคงมูลค่าโครงการตามกฎหมายไว้ที่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป เช่นเดียวกับกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ หรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง นอกจากนี้ กฎหมายใหม่ยังกำหนดมาตรการที่สำคัญคือการกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับโครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่า ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาทหรือที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมาย เพื่ออุดช่องโหว่ของกฎหมายเดิมที่ไม่มีบทบัญญัติ รองรับ การมีแนวปฏิบัติดังกล่าวนอกจากจะสร้างความโปร่งใสในการร่วมลงทุนกับเอกชนแล้ว ยังรองรับ ให้หน่วยงานของรัฐสามารถร่วมลงทุนกับเอกชนในโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดแต่มี ความจำเป็นอีกด้วย เช่น การร่วมลงทุนเพื่อจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น ใน โรงพยาบาลของรัฐ หรือการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ อาจมีมูลค่าไม่เกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๑.๙ การกำหนดระยะเวลาการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน

ระยะเวลาดำเนินการที่ยาวนานถือเป็นปัจจัยที่ทำให้มีความพยายามหลีกเลี่ยงการ ปฏิบัติตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีถึงสองครั้งและการที่ต้องเสนอ โครงการผ่านกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งไม่มีกำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาทำให้เกิดความล่าช้าใน การเสนอและดำเนินโครงการและในบางกรณีทำให้โครงการต้องเป็นพับไปโดยปริยายเนื่องจากไม่ได้ รับการพิจารณา กฎหมายฉบับใหม่นอกจากลดขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี โดยให้ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

หลักการของโครงการแทนคณะรัฐมนตรีแล้ว ยังกำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนอีกด้วย ซึ่งทำให้ลดระยะเวลาการพิจารณาอนุมัติโครงการตามกฎหมายร่วมทุน ทั้งนี้ เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นจึงเห็นควรศึกษาถึงขั้นตอนและระยะเวลาของการเสนอโครงการและการดำเนินโครงการตามกฎหมายใหม่ และตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ ดังนี้

๑) การเสนอโครงการ

ในเรื่องการเสนอโครงการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ (หมวด ๔ : มาตรา ๒๓-๓๑) ได้กำหนดรายละเอียดการเสนอโครงการที่แน่นอนและชัดเจนกว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ .ศ. โดยสามารถสรุปได้พอสังเขปดังนี้ ตามกฎหมายใหม่ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้าง ที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ แล้วเสนอผลการศึกษาและรายงานของที่ปรึกษาต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด โดยรัฐมนตรีต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่อง แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) พิจารณาโดย สคร. ต้องพิจารณาให้เสร็จสิ้นภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษา และเมื่อพิจารณาแล้ว ถ้า สคร. เห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการฯ เห็นชอบแล้ว หากโครงการใดต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินหรือต้องก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง ให้คณะกรรมการฯ เสนอโครงการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการนั้น

สำหรับการเสนอโครงการตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ (หมวด ๒ มาตรา ๖-๑๑) ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะต้องเสนอส่งผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการโดยละเอียดตามประเด็นหัวข้อที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำหนด ต่อกระทรวงเจ้าสังกัด และให้กระทรวงเจ้าสังกัดเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พิจารณาสำหรับโครงการใหม่ หรือให้กระทรวงการคลังพิจารณา สำหรับโครงการที่มีทรัพย์สินอยู่แล้ว โดย สศช. หรือกระทรวงการคลัง จะต้องพิจารณาโครงการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่รับโครงการ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่า สศช. และกระทรวงการคลังเห็นด้วยกับโครงการ และให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการของโครงการ ซึ่งเมื่อพิจารณาอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการของกระทรวงเจ้าสังกัด ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว กฎหมายไม่ได้กำหนดว่ากระทรวงเจ้าสังกัดจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายในระยะเวลาเท่าใด ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๖ ที่กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดต้องพิจารณาผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่องจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ

๒) การดำเนินโครงการ

เรื่องการดำเนินโครงการ ตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ (หมวด ๕ : มาตรา ๓๒-๔๒) ได้กำหนดรายละเอียดการดำเนินโครงการไว้ชัดเจนกว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยสามารถสรุปขั้นตอนพอสังเขปได้ดังนี้ เมื่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ให้นำหน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชน ร่างขอบเขตโครงการและร่างสัญญาร่วมลงทุน แล้วแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุน ในการคัดเลือกอาจใช้วิธีประมูลหรือไม่ก็ได้ หลังจากนั้นภายใน ๑๕ วันนับแต่ได้ผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับคัดเลือก ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นำผลการคัดเลือก ร่างสัญญาร่วมลงทุนและเอกสารเสนอสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) โดยให้ สคร. เสนอความเห็นและเอกสารต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่รับผลการคัดเลือกจากคณะกรรมการคัดเลือก และ

(๒) ส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจให้แล้วเสร็จและเสนอร่างสัญญาที่ตรวจแล้วต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่รับร่างสัญญา และรัฐมนตรีฯ ต้องพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายใน ๓๐ วัน

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว หากไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนรัฐมนตรีฯ เพื่อแจ้งคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาทบทวน แล้วนำผลการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีชี้ขาด แต่หากเห็นชอบ ให้นำหน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญากับเอกชนที่ได้รับคัดเลือก

สำหรับการดำเนินโครงการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ (หมวด ๓ มาตรา ๑๒-๒๑) ได้กำหนดว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในโครงการใดแล้ว ให้นำหน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมงาน หรือดำเนินการร่างขอบเขตของโครงการและเงื่อนไขสำคัญที่จะต้องมีในสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการ และแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อพิจารณาคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมลงทุน โดยในการคัดเลือกให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ อาจจะใช้วิธีการประมูลหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินเกินห้าพันล้านบาท หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องจัดให้มีที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ร่างขอบเขตโครงการและทำความเข้าใจประเมินการคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการตามโครงการนั้น^๒

ในส่วนของสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการกับเอกชน เมื่อมีการพิจารณาร่างสัญญาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งร่างสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาก่อนลงนาม หลังจากนั้นให้คณะกรรมการนำผลการคัดเลือกพร้อมเหตุผล ประเด็นที่เจรจาต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญา และเอกสารทั้งหมดเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายใน ๙๐ วันนับจากวันที่คณะกรรมการตัดสินใจ หากคณะรัฐมนตรี

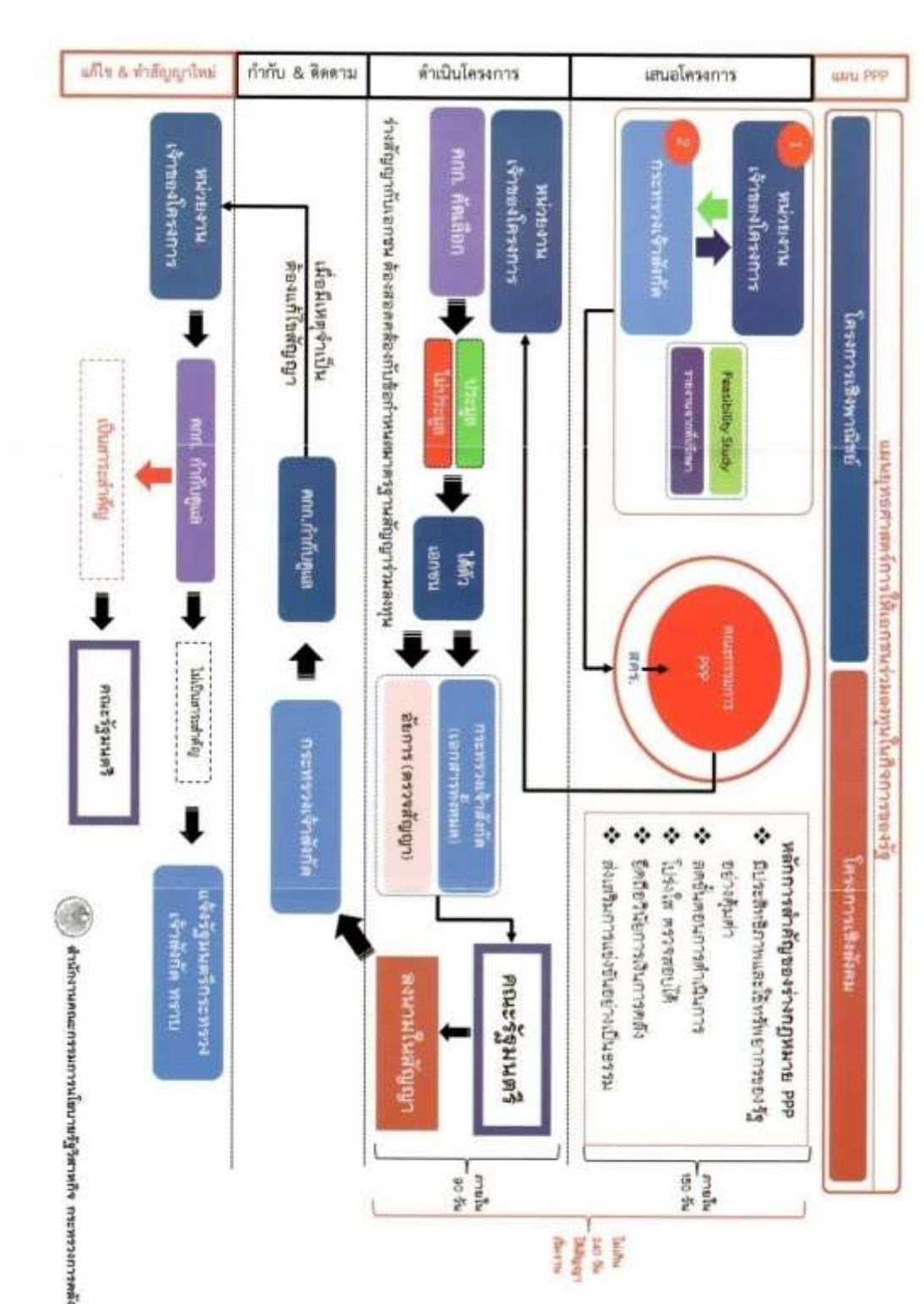
^๒ กิตติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์, “มุมมองของเอกชนต่อพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒ (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหาซื้อ ๑, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๒-๑๐๓.

ไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาทบทวนความเห็น แล้วนำผลการพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินชี้ขาด

ซึ่งเมื่อพิจารณาระยะเวลาในการดำเนินโครงการตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ แล้ว กฎหมายกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการไว้เพียงเฉพาะขั้นตอนตามมาตรา ๒๑ ที่กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกต้องนำผลการคัดเลือกพร้อมเหตุผล ประเด็นที่เจรจาต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญา และเอกสารทั้งหมดเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายใน ๙๐ วันนับจากวันที่คณะกรรมการตัดสิน ซึ่งแตกต่างจากระยะเวลาดำเนินโครงการตามกฎหมายใหม่ที่กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ในทุกขั้นตอนอย่างชัดเจน

๓.๑.๑๐ การจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับสัญญาร่วมลงทุน

ถึงแม้ว่ากฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ จะกำหนดขั้นตอนให้มีคณะกรรมการคัดเลือกเอกชนที่มีบุคคลภายนอกร่วมเป็นกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณากำหนดข้อกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) และคัดเลือกและเจรจาสัญญากับเอกชน ซึ่งทำให้มีความโปร่งใสเพิ่มมากขึ้น แต่การยกร่างสัญญาของแต่ละหน่วยงานทำให้เกิดรูปแบบและข้อกำหนดของสัญญาที่มีความหลากหลายและขาดมาตรฐาน กฎหมายฉบับใหม่จึงกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับสัญญาร่วมลงทุนซึ่งจะทำให้เกิดความรอบคอบและปกป้องผลประโยชน์ของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานเช่นนี้ เป็นแนวทางที่มีการดำเนินการอย่างกว้างขวางในต่างประเทศที่มีการร่วมลงทุนกับเอกชน และเนื้อหาของสัญญาที่ต้องดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดดังกล่าวย่อมมีความแตกต่างกันตามประเภทและลักษณะกิจการของแต่ละโครงการ

แผนภูมิที่ ๑ การร่วมทุนระหว่างระหว่างรัฐและเอกชน(Public Private Partnership: PPP)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง

๓.๒ บทวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย

สำหรับบทวิเคราะห์ปัญหาจะได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ ปัญหาความโปร่งใสของคณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแล

มีประเด็นปัญหาเรื่องความไม่เหมาะสมของกฎหมายใหม่บางประการในเรื่องความโปร่งใสของคณะกรรมการคัดเลือกตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๕ ซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการและร่างสัญญาร่วมลงทุน กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา เปรียบและพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุน โดยมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนของคณะกรรมการคัดเลือกเหลือเพียงจำนวน ๑๐ คน ซึ่งทำให้คณะกรรมการจากหน่วยงานเจ้าของโครงการรวมทั้งที่หน่วยงานเจ้าของโครงการมีอำนาจแต่งตั้งได้เองมีจำนวนรวม ๗ คน ซึ่งอาจทำให้มีการเอื้อประโยชน์ต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ ซึ่งเดิมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๓ มีจำนวนคณะกรรมการทั้งสิ้น ๑๓ คน มีสัดส่วนคณะกรรมการจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ ๓ คน และหน่วยงานเจ้าของโครงการสามารถแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้อีก ๓ คน รวมแล้วเป็น ๖ คน ซึ่งเป็นสัดส่วนจากหน่วยงานเจ้าของโครงการที่ยังไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด ๑๓ เสีย และตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๔๓ ก็ประสบปัญหาทำนองเดียวกันเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนของคณะกรรมการกำกับดูแล ซึ่งมีอำนาจในการติดตามกำกับดูแลโครงการให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน แผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุน และแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ พิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนของคณะกรรมการกำกับดูแลเป็นจำนวน ๑๐ คน โดยมีคณะกรรมการจากหน่วยงานเจ้าของโครงการจำนวน ๒ คนรวมทั้งที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการมีอำนาจแต่งตั้งได้เองอีกจำนวน ๔ คน จำนวนรวมทั้งสิ้น ๖ คน ซึ่งอาจทำให้มีการเอื้อประโยชน์ต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ ซึ่งเดิมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๒ มีจำนวนคณะกรรมการทั้งสิ้น ๙ คน มีสัดส่วนคณะกรรมการจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ ๑ คน และหน่วยงานเจ้าของโครงการสามารถแต่งตั้งผู้แทนอื่นได้อีก ๓ คน รวมแล้วเป็น ๔ คน ซึ่งเป็นสัดส่วนจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ ซึ่งยังไม่ถึงกึ่งหนึ่งจากจำนวนคณะกรรมการ ๙ เสีย

ปัญหาเรื่องความโปร่งใสของคณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแลดังกล่าวข้างต้นนี้อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการคัดเลือกเอกชนคู่สัญญาที่ต้องมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และให้โอกาสในการแข่งขันอย่างเป็นธรรม รวมทั้งกระบวนการในการติดตามกำกับดูแลโครงการร่วมทุนให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมทุนอย่างตรงไปตรงมามีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานการรักษาผลประโยชน์ของรัฐและความโปร่งใสเป็นธรรม

๓.๒.๒ ปัญหาการจัดทำสัญญา

ถึงแม้ตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๔ จะได้บัญญัติเรื่องข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุนที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจประกาศโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐไว้แล้วก็ตาม แต่ในการจัดทำสัญญานั้นมักประสบปัญหาการสร้างเงื่อนไขสัญญาที่เป็นธรรม สร้างดุลยภาพระหว่างฝ่ายรัฐกับเอกชน ทั้งนี้ เงื่อนไขสัญญาในประเด็นต่างๆ มักเป็นปัญหาในขั้นตอนการเจรจาจัดทำร่างสัญญา เพราะโดยปกติในข้อกำหนดขอบเขตโครงการ (Term of Reference) มักจะมีได้ระบุเงื่อนไขเหล่านี้ไว้ และเงื่อนไขเหล่านี้เป็นภาระที่มีค่าใช้จ่ายหรือความเสี่ยงภัยของคู่สัญญาภาคเอกชนที่จะต้องคำนวณเป็นมูลค่าการลงทุนของโครงการ นอกจากนี้ในขั้นตอนการตรวจพิจารณาร่างสัญญาก็อาจมีปัญหา เพราะเงื่อนไขเหล่านี้ล้วนแต่มีโอกาสสร้างภาระหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจำนวนมากให้แก่ภาครัฐและเป็นเงื่อนไขที่มีหลักการและแนวคิดแตกต่างจากตัวอย่างสัญญาอ้างอิงมาตรฐานที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดูกำหนดขึ้นค่อนข้างมาก เงื่อนไขเหล่านี้ หากกำหนดในลักษณะที่ผลักภาระความเสี่ยงไปให้ฝ่ายเอกชนทั้งหมด หรือมากเกินไปกว่าที่ภาคเอกชนจะรับได้ ก็อาจไม่มีผู้สนใจยื่นข้อเสนอจะทำโครงการ หรือทำให้มูลค่าลงทุนของโครงการสูงเกินเหตุ^๓

๓.๒.๓ ปัญหาคำนิยามในกฎหมายขาดความชัดเจน

คำนิยาม “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ที่บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น ให้ความหมายไว้ค่อนข้างกว้างมากโดยครอบคลุมไปถึง หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะนิติบุคคลที่มีส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนของคำนิยาม “หน่วยงานอื่นของรัฐ” และอาจทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายร่วมลงทุนฉบับใหม่ได้

๓.๒.๔ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายไม่ครอบคลุมถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

บทบัญญัติตามกฎหมายร่วมลงทุนฉบับใหม่กำหนดกระบวนการในหลายขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการผ่านรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด เช่น ในขั้นตอนการเสนอโครงการ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและรายงานของที่ปรึกษาต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด โดยรัฐมนตรีต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอ และในขั้นตอนการดำเนินโครงการ กำหนดให้ภายใน ๑๕ วันนับแต่ได้ผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับคัดเลือก ให้คณะกรรมการคัดเลือกนำผลการคัดเลือกร่างสัญญาร่วมลงทุนและเอกสารเสนอสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) โดยให้ สคร. เสนอความเห็นและเอกสารต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนจากคณะกรรมการคัดเลือก และให้คณะกรรมการคัดเลือกส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจให้แล้วเสร็จและเสนอร่างสัญญาที่ตรวจแล้วต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างสัญญา และรัฐมนตรีฯ ต้องพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายใน

^๓ เข็มชัย ชูติวงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๖.

๓๐ วัน เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว หากไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนรัฐมนตรีฯ เพื่อแจ้งคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาทบทวน แล้วนำผลการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีชี้ขาด แต่หากเห็นชอบ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการลงนามในสัญญากับเอกชนที่ได้รับคัดเลือก

ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ “กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า

(๑) กรณีส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

(๒) กรณีรัฐวิสาหกิจ ได้แก่

(ก) สำหรับรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากบริษัท ได้แก่ กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้อำนวยการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้นหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

(ข) สำหรับบริษัท ได้แก่ กระทรวงการคลังหรือกระทรวงหรือทบวง ซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้ใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทแทนกระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกระทรวงเจ้าสังกัดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็น ผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานนั้น หรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น

(๔) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย

จากการที่มีกระบวนการในหลายขั้นตอนที่ต้องดำเนินการผ่านรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ ทำให้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ นี้ ไม่มีผลใช้บังคับครอบคลุมไปถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน องค์การอัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งไม่ได้อยู่ในสังกัดกระทรวงใด องค์กรตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ เหล่านี้ จึงไม่สามารถดำเนินกระบวนการต่าง ๆ ที่ต้องเสนอผ่านรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด และไม่มีรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดที่จะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในกระบวนการต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องดำเนินการโดยรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดด้วย

ถึงแม้องค์กรตามรัฐธรรมนูญเหล่านี้จะเป็นองค์กรที่มีหน้าที่หลักในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ได้มีภารกิจหลักโดยตรงในงานด้านบริหารหรือให้บริการประชาชนเช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐโดยทั่วไป แต่ก็อาจจะมีโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อให้บริการสาธารณะและประชาชนเกิดขึ้นมาได้ ดังนั้น หากองค์กรตามรัฐธรรมนูญเหล่านี้จะดำเนินโครงการร่วมทุนกับเอกชนขึ้นมาย่อมประสบปัญหาที่กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ไม่ได้ใช้บังคับครอบคลุมไปถึง ซึ่งก็เป็นสิ่งที่กฎหมายร่วมทุนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ประสบปัญหาในแบบเดียวกัน และเมื่อมีการตรากฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่นี้ขึ้นใช้บังคับก็ยังคงไม่ได้บัญญัติให้มีกระบวนการบังคับใช้โดยเฉพาะสำหรับองค์กรตามรัฐธรรมนูญด้วย

อนึ่ง ถึงแม้มาตรา ๑๖ (๙) ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จะได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แต่ก็ไม่มี ความชัดเจนแน่นอนว่าจะมีอำนาจวินิจฉัยตีความให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ครอบคลุมไปถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนว่าบทบัญญัติคำนิยามตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จะใช้บังคับครอบคลุมถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญบางองค์กรหรือไม่ด้วย เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๒.๕ ปัญหาเรื่องการขาดกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธาน ซึ่งทำหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการเสนอเรื่องเพื่ออนุมัติโครงการต่อคณะรัฐมนตรีถึงสองครั้ง กฎหมายฉบับใหม่จึงได้ลดขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี โดยให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแทนคณะรัฐมนตรี สำหรับคณะรัฐมนตรีจะเข้ามาทำหน้าที่ในขั้นตอนการพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนที่จะเป็นคู่สัญญาร่วมทุนและร่างสัญญาร่วมทุน ตามมาตรา ๔๒

นอกจากนี้ หากโครงการใดจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินหรือ งบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือจะต้องมีการก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลังเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เมื่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว ให้เสนอโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการ ก่อหนี้ของโครงการนั้น ตามมาตรา ๒๘

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากโครงสร้างของคณะรัฐมนตรีที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลแล้ว เรื่องที่เสนอจากคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีอาจทำให้ไม่สอดคล้องกับหลักการถ่วงดุลอำนาจที่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล และคานอำนาจระหว่างกัน แม้จะเป็นฝ่ายบริหารเหมือนกันก็ตามก็ยังจำเป็นต้องอาศัยระบบการตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจที่เหมาะสม เพื่อให้การใช้ อำนาจของฝ่ายบริหารอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรม จึงมีข้อน่าพิจารณาว่า คณะรัฐมนตรีจะใช้อำนาจในการตรวจสอบและถ่วงดุลเรื่องที่เสนอมาจากคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานอย่างโปร่งใส ตรงไปตรงมา โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้งหรือไม่ ซึ่งหากคณะรัฐมนตรีไม่กล้าทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของคณะกรรมการนโยบาย ฯ อย่างตรงไปตรงมา อาจด้วยความที่นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลแล้วก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติได้

๓.๒.๖ ปัญหาการไม่เอื้ออำนาจของกฎหมายร่วมทุนต่อการร่วมทุนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางกับเอกชน

พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ใช้บังคับกับโครงการที่มีมูลค่าการลงทุนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ซึ่ง“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตามคำนิยามในมาตรา ๔ ของกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งหากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร พัทยา เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครเชียงใหม่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นต้น การจะมีโครงการขนาดใหญ่ด้านสาธารณูปโภคและระบบขนส่งสาธารณะที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อรองรับจำนวนผู้คนที่พักอาศัย ท่องเที่ยว ประกอบธุรกิจหน้าที่การงาน และเพื่อรองรับปริมาณการเติบโตและขยายตัวทางเศรษฐกิจย่อมทำได้โดยไม่ยากนัก เนื่องจากมีฐานะทางการเงิน การคลัง ที่มั่นคง มีรายได้จากเงินภาษีและงบประมาณที่สูงกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลาง

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลาง การดำเนินการจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคและระบบขนส่งสาธารณะอาจจะมีขนาดเล็กไม่ใหญ่นัก อาจเป็นด้วยมีจำนวนคนอาศัยและประกอบธุรกิจการงานไม่สูงมากนัก และมีข้อจำกัดด้านฐานะการเงิน การคลัง และงบประมาณ อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางเหล่านี้ก็ยังคงมีความจำเป็นต้องจัดสร้างระบบสาธารณูปโภคและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อบริการสาธารณะรองรับความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น จึงอาจมีโครงการร่วมทุนกับภาคเอกชนที่มีมูลค่าไม่ถึง ๑,๐๐๐ ล้านบาทเกิดขึ้นได้เช่นระบบบำบัดน้ำเสีย โรงงานกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชน แต่มาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ใช้บังคับกฎหมายฉบับใหม่กับโครงการที่มีมูลค่าการลงทุนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งถึงแม้มาตรา ๑๖ และมาตรา ๕๘ ของกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่จะได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อให้หน่วยงานถือปฏิบัติ แต่ก็ยังไม่มีความชัดเจนว่าหลักเกณฑ์ที่จะประกาศออกมาจะเอื้ออำนาจและส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนได้เช่นเดียวกับที่กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่กำหนดไว้สำหรับโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไปหรือไม่ หากไม่ได้เป็นเช่นนั้นแล้ว ก็อาจทำให้ดูเหมือนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางไม่ได้รับการเหลียวแลเอาใจใส่จากรัฐบาลให้เกิดการพัฒนาสวัสดิการ ความเป็นอยู่และความเจริญของท้องถิ่นอย่างที่ควรจะเป็น โดยรัฐบาลเลือกที่จะพัฒนาและให้ความสนใจกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่เสียมากกว่า

๓.๒.๗ ปัญหาความเหมาะสมของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและหน่วยงานกลางตามกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) มีภารกิจหลักในการบริหารและพัฒนาธุรกิจให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าเพิ่มของรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ ส่งเสริมคุณภาพการให้บริการ และสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินของรัฐวิสาหกิจ พัฒนาการกำกับดูแลสภาพแวดล้อมของรัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ กำหนดทิศ

ทางการพัฒนารัฐวิสาหกิจและพัฒนาแนวทางบริหารจัดการหลักทรัพย์ และส่งเสริมการให้บริการสาธารณะของรัฐวิสาหกิจ^๔ ซึ่งเมื่อพิจารณาภารกิจหลักของ สคร. แล้วจะเห็นได้ว่า มีภารกิจที่สำคัญแต่เดิมมาในการพัฒนารัฐวิสาหกิจเป็นหลัก เพิ่งจะมีภารกิจในการส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐก็ต่อเมื่อมีพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ สคร. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และเป็นหน่วยงานกลางในด้านการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ดังนั้น จึงมีข้อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการให้ สคร. ซึ่งมีภารกิจหลักในการบริหารและพัฒนารัฐวิสาหกิจมาทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการหน่วยงานกลางในด้านการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน โดยกิจการของรัฐตามกฎหมายร่วมลงทุนนี้ ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงเฉพาะกิจการของรัฐวิสาหกิจเท่านั้น แต่มีความหมายครอบคลุมทั้งกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีขอบเขตของงานที่กว้างขวางกว่าความรับผิดชอบแต่เดิมมาของ สคร. เป็นอย่างมาก

๓.๒.๘ ปัญหาการขาดการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ วรรคสอง กำหนดให้การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

ตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง กำหนดให้ การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

ตามมาตรา ๘๕ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งผืนดิน ผืนน้ำ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินนั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

(๒)

(๓)

^๔ <http://www.sepo.go.th/2011-06-07-09-53-09/2011-06-02-02-57-27.htm>

(๔) จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล

(๕) ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมและกําจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

ตามมาตรา ๘๗ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

.....

ดังนั้น การดำเนินโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนใดที่เข้าลักษณะตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ข้างต้นที่มีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และหากรัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินที่มีผลกระทบต่อประชาชน จะต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

นอกจากนี้ การจัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย และการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมและกําจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน จะต้องให้ประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และรัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะด้วย

ถ้าหากหน่วยงานของรัฐใดดำเนินโครงการร่วมทุนที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นไปโดยฝ่าฝืนสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ก็อาจถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ได้ เหมือนดังเช่นคดีบริหารจัดการน้ำวงเงิน ๓.๕ แสนล้านบาท ซึ่งเป็นคดีที่นายศรีสุวรรณ จรรยา นายกสมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อน และชาวบ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และอยุธยา รวม ๔๕ คน ยื่นฟ้อง นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี คณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบบริหารจัดการน้ำ (กยน.) คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ (กบอช.) และคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย (กบอ.) เพื่อขอให้ศาล

ปกครองกลางมีคำสั่งเพิกถอนแผนการบริหารจัดการน้ำวงเงิน ๓.๕ แสนล้านบาท และสั่งให้ผู้ถูกฟ้องทั้งหมดร่วมกันจัดให้มีการทำประชามติรับฟังความคิดเห็นประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๕ และสั่งให้ผู้ถูกฟ้องปฏิบัติหรือดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๗ มาตรา ๘๕ และ มาตรา ๘๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๓ และพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ ประกอบ มาตรา ๑๑ ให้ครบถ้วนก่อนการดำเนินโครงการเกี่ยวกับแผนงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ และอุทกภัย

โดยศาลปกครองกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ในแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้มีการระบุรายละเอียดของแผนการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชนในวงกว้างในหลายพื้นที่และการใช้อำนาจทางปกครองในการดำเนินการตามแผนแม่บทดังกล่าว มีลักษณะจะเป็นการเปลี่ยนแปลงผังเมืองและกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน จึงมีลักษณะเป็น“การวางผังเมือง” และ “การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน” ตามตัวอย่างที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๕๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยตรง แต่ยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้ดำเนินการหรือมีแผนที่จะจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแต่อย่างใด ศาลจึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

นอกจากนี้ หากมีการดำเนินโครงการเพื่อออกแบบและก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยจริงแล้ว ย่อมต้องมีการใช้พื้นที่จำนวนหนึ่งในการก่อสร้าง ซึ่งบางส่วนเป็นพื้นที่ป่าไม้ บางส่วนเป็นที่ดินที่ประชาชนอยู่อาศัย และใช้ประกอบอาชีพ ทำให้เข้าลักษณะเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจะต้องมีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์กรอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

ถึงแม้ตามข้อกำหนดและขอบเขตงาน (TOR) จะกำหนดให้ต้องมีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน แต่การที่ข้อกำหนดและขอบเขตงาน (TOR) ดังกล่าว กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้างในการศึกษาในด้านต่าง ๆ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน นั้น นอกจากการดำเนินการดังกล่าวของผู้รับจ้างอาจเบี่ยงเบนหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากเป็นปกติวิสัยในทางธุรกิจของผู้ประกอบการทั้งหลายที่ย่อมคำนึงถึงผลกำไรสูงสุดจากการประกอบการเป็นสำคัญแล้ว ยังเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการเป็นผู้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามระเบียบดังกล่าวด้วย

ดังนั้น จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวละเลยต่อหน้าที่ตามที่มาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ต้องปฏิบัติ ที่จะต้องจัดให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย แม้ว่าในขณะที่ยื่นคำฟ้องรวมถึงระหว่างที่ศาลมีคำพิพากษาในคดีนี้ก็ยังอยู่ในขั้นตอนของการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นคู่สัญญา และยังไม่มีการออกแบบและก่อสร้างจริง อันจะทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้องจัดให้มีการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเสียก่อนตามบทบัญญัติดังกล่าว แต่เมื่อได้มีข้อกำหนดและขอบเขตงาน (TOR) กำหนดไว้ชัดเจนแล้ว ให้อำนาจผู้สัญญาเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ จึงเป็นที่เห็นได้ว่า เมื่อมีการทำสัญญาขึ้นแล้วย่อมเกิดการกระทำที่ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติอย่างแน่แท้ ศาลปกครองกลางจึงมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ตามที่มาตรา ๕๗ วรรคสอง และมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ต้องปฏิบัติ ด้วยการนำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำไปดำเนินการจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง ตามเจตนารมณ์ของส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้มีการศึกษาและจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ตามเจตนารมณ์ของส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน ซึ่งอยู่ในหมวด ๓ สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ก่อนที่จะดำเนินการจ้างออกแบบและก่อสร้างในแต่ละแผนงาน (Module)^๕

^๕ ข้าราชการศาลปกครอง ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๖ เรื่อง สรุปลำคำพิพากษาศาลปกครองกลาง (วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๖) คดีการบริหารจัดการน้ำเงิน ๓.๕ แสนล้านบาท

บทที่ ๔

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการศึกษา

การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้มีความทั่วถึง ครอบคลุมเพียงพอ กับความต้องการของประชาชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) กำลังจะเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ยิ่งทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งหลายมีความจำเป็น เพื่อส่งเสริมโอกาสของประเทศไทยที่ได้เปรียบเรื่องที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่แล้วในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน

แต่การพัฒนาประเทศผ่านการลงทุนของภาครัฐโดยอาศัยเงินจากงบประมาณเพียงอย่างเดียว ทำให้ภาครัฐมีข้อจำกัดไม่สามารถลงทุนในการพัฒนาการให้บริการสาธารณะได้อย่างที่ควรจะเป็น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขึ้นใช้บังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเอกชนเข้ารับสัมปทาน หรือเข้าร่วมการงาน หรือเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐ อย่างไรก็ตาม การให้เอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการหรือจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามกฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ ประสบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในหลาย ๆ เรื่องเช่น ปัญหาบทบัญญัติหรือถ้อยคำในกฎหมายไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ปัญหาการคำนวณมูลค่าการลงทุนของโครงการ ปัญหาการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงการและแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ปัญหาการดำเนินการภายหลังสัญญาร่วมทุนสิ้นสุดลง ปัญหากระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการร่วมทุนที่ใช้เวลานานมาก และปัญหาการขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่กำกับดูแลโครงการร่วมทุน เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการจูงใจภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการร่วมลงทุนกับภาครัฐ

การประกาศใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ และยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ก็เพื่อบัญญัติกฎหมายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่มีความก้าวหน้า ทันสมัย ภายใต้รูปแบบการกำกับดูแลที่เป็นระบบ โดยกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่นี้ได้บัญญัติกลไกสำคัญหลายอย่าง เพื่อส่งเสริมและเอื้ออำนวยให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนกับหน่วยงานของรัฐ และเพื่อแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่กฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ ประสบ ได้แก่ กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ กำหนดหลักเกณฑ์การแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน กำหนดมาตรการรองรับภายหลังสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด กำหนดข้อห้ามการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของกรรมการภาครัฐกับเอกชน กำหนดลักษณะต้องห้ามของเอกชนและที่ปรึกษา จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าโครงการให้มีความชัดเจน กำหนดระยะเวลาการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจนเพื่อลดระยะเวลาในการอนุมัติโครงการร่วมทุน จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับ

สัญญาร่วมลงทุน

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ จะได้สร้างกลไกที่สำคัญหลายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๓๕ เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนส่งเสริมการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน แต่ก็ยังมีปัญหาบางอย่างที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่นี้ ได้แก่ ปัญหาความโปร่งใสของคณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแล ที่มีสัดส่วนของจำนวนคณะกรรมการจากฝ่ายของหน่วยงานเจ้าของโครงการเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด ซึ่งอาจทำให้มีการเอื้อประโยชน์ต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ ปัญหาการจัดทำสัญญาที่มักประสบปัญหาการสร้างเงื่อนไขสัญญาที่เป็นธรรมสามารถสร้างดุลยภาพระหว่างฝ่ายรัฐกับเอกชน ปัญหาคำนิยามในกฎหมายขาดความชัดเจน โดยเฉพาะคำนิยาม “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ที่กฎหมายร่วมทุนปี ๒๕๕๖ บัญญัติขึ้นใหม่ ซึ่งมีความหมายที่กว้างขวางมาก ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ที่ไม่ครอบคลุมถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นองค์กรที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดของรัฐมนตรีกระทรวงใด ซึ่งตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่จะต้องมีรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบและดำเนินกระบวนการตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องการขาดกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ จากการที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นประธานคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ อาจทำให้มีข้อเป็นห่วงต่อความโปร่งใส ความตรงไปตรงมา และความมีประสิทธิภาพ ในการพิจารณาตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานและการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ฯ ตามกฎหมายโดยคณะรัฐมนตรี ปัญหาการไม่เอื้ออำนวยของกฎหมายร่วมทุนต่อการร่วมทุนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางกับเอกชน เนื่องจากกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่กำหนดให้ใช้บังคับกับโครงการที่มีมูลค่าการลงทุนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงโครงการร่วมทุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีมูลค่าการลงทุนของโครงการมักจะต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ปัญหาความเหมาะสมของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและหน่วยงานกลางตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ เนื่องจากการกิจหลักของ สคร. แต่เดิมมาทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาวิสาหกิจ ไม่ได้มีภารกิจหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ซึ่งมีขอบเขตของภารกิจที่กว้างขวางกว่าเดิมเป็นอย่างมากด้วย และปัญหาการดำเนินโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่อาจขาดการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินโครงการร่วมทุนนั้นขัดต่อกฎหมาย และก่อให้เกิดปัญหาจากการที่ประชาชนมาฟ้องร้องต่อศาลให้ระงับ เพิกถอนการดำเนินโครงการ หรือขอให้ศาลสั่งให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายได้

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปข้างต้นและการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ควรปรับปรุงสัดส่วนของจำนวนคณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแลที่มาจากฝ่ายของหน่วยงานเจ้าของโครงการให้ลดลงต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด โดยแก้ไขพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อไม่ให้เกิดการเอื้อประโยชน์ของคณะกรรมการต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ ซึ่งกระทบต่อความโปร่งใสของโครงการร่วมทุนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของโครงการ

๔.๒.๒ ควรกำหนดหลักเกณฑ์พื้นฐานของเงื่อนไขสัญญาที่มักจะเป็นปัญหา โดยจะต้องระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันการเงินที่จะปล่อยสินเชื่อแก่โครงการทั้งหลาย เพื่อกำหนดเงื่อนไขสัญญาที่ได้คุณภาพ ถึงแม้ตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๔ จะได้บัญญัติเรื่องข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมทุนที่คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐกำหนดขึ้นก็ตาม แต่ก็เป็นการกำหนดข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาขึ้นแต่เพียงฝ่ายเดียวโดยคณะกรรมการ ฯ โดยปราศจากการปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้องจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะจากภาคเอกชนที่อาจจะเป็นคู่สัญญาในอนาคต ซึ่งเงื่อนไขสัญญาที่ควรกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานได้แก่เรื่องของขอบเขตสิทธิที่จะให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ รูปแบบการลงทุนเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินในโครงการ การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสัญญาเป็นหลักประกัน มาตรการกรณีก่อสร้างในโครงการล่าช้า ค่าบริการและการปรับอัตราค่าบริการ หลักประกันการลงทุนของคู่สัญญาภาคเอกชน สิทธิของคู่สัญญาภาคเอกชนที่จะเรียกค่าชดเชยกรณีที่เกิดการอันเป็นข้อยกเว้นทำให้ได้รับผลกระทบทางการเงินอย่างร้ายแรง การบอกเลิกสัญญาโดยคู่สัญญาฝ่ายเอกชน สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาจากการบอกเลิกสัญญา และการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ เงื่อนไขสัญญาเหล่านี้ควรมีการพิจารณาร่วมกันจากทุกฝ่าย และกำหนดแนวทางซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายรวมทั้งจากภาคประชาสังคม เพื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการเจรจาจัดทำร่างสัญญาในโครงการประเภทนี้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากคู่สัญญาทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะทำให้การจัดทำร่างสัญญา มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น^๑

๔.๒.๓ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐควรออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคำนาย “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ว่ามีขอบเขตและความหมายครอบคลุมหน่วยงานประเภทใดบ้าง เพื่อสร้างความชัดเจนในการทำความเข้าใจคำนิยาม “หน่วยงานอื่นของรัฐ” ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติตามกฎหมายร่วมทุน

๔.๒.๔ ควรกำหนดบทบัญญัติใช้บังคับเป็นการเฉพาะสำหรับการเสนอและดำเนินโครงการร่วมทุนกับเอกชนขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ และควรแก้ไขบทนิยามตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้มีความชัดเจนครอบคลุมถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญด้วย โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

๔.๒.๕ ควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแทนนายกรัฐมนตรี เพื่อให้กลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ของคณะกรรมการ ฯ โดยคณะรัฐมนตรีดำเนิน

^๑ เข็มชัย ชูติวงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๙.

ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรมและตรงไปตรงมา โดยแก้ไขพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

๔.๒.๖ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ โดยคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๕๘ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ควรเอื้ออำนวยและส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนได้เช่นเดียวกับที่กฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่กำหนดไว้สำหรับโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไปด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาสวัสดิการ ความเป็นอยู่และความเจริญของท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางด้วย หรืออาจมีการตรากฎหมายร่วมลงทุนกับเอกชนขึ้นบังคับใช้เป็นการเฉพาะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีมูลค่าของโครงการร่วมลงทุนต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อให้ได้รูปแบบและเนื้อหาของกฎหมายที่มีความเหมาะสม สอดคล้อง ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสาธารณูปโภคและศักยภาพการให้บริการประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

นอกจากนี้ หากมุ่งพิจารณาถึงภารกิจต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วพบว่าภารกิจที่ถือได้ว่าเป็นหน้าที่หลักของท้องถิ่นก็คือ การจัดทำบริการสาธารณะ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๓ วรรคสอง ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบสามารถจัดบริการสาธารณะโดยจัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

การจัดบริการสาธารณะร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินได้ ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง การจัดบริการสาธารณะร่วมกันภายใต้ระเบียบกฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติอยู่ โดยไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ทันทีโดยได้รับความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นแต่ละแห่ง และรูปแบบที่สอง การจัดบริการสาธารณะร่วมกันในลักษณะสหการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล การจัดองค์การในรูปแบบสหการนั้นมีข้อได้เปรียบกว่าการร่วมมือกันในลักษณะธรรมดา ตามรูปแบบที่หนึ่ง โดยการจัดองค์การในรูปแบบสหการนั้น จะมีอำนาจในการบริหารจัดการภารกิจได้อย่างอิสระ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถตอบสนองต่อข้อจำกัดต่างๆ ได้เป็นอย่างดีดีกว่าการจัดทำบริการสาธารณะร่วมกันขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบธรรมดา อย่างไรก็ตาม ขณะนี้กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดบริการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรูปแบบที่หนึ่ง เท่านั้น

สหการเป็นเครื่องมือหรือวิธีการอย่างหนึ่งในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือร่วมกับนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนอื่น จัดตั้งองค์กรขึ้นใหม่ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เรียกว่า “สหการ” ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากองค์กรที่ได้ร่วมกันจัดตั้งสหการนั้น และเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนด้วย สหการจึงเกิดจากความร่วมมือกันของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะร่วมมือกันทำ โดยคณะกรรมการบริหารสหการส่วนใหญ่จะมาจากตัวแทนของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏพบว่ามีความร่วมมือกันระหว่างท้องถิ่นในการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบสหการแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นถึงสามฉบับที่เปิดโอกาสให้จัดตั้งสหการได้ แต่กลับไม่มีการจัดตั้งสหการขึ้นมาแก้ไขปัญหาก็แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะแต่อย่างใด โดยในปัจจุบันกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๕ ฉบับที่บังคับใช้อยู่กับทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไปและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีกฎหมายเพียงสามฉบับเท่านั้นที่มีบทบัญญัติให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดตั้งสหการได้ คือ

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๘ ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้ามีกิจการอันใดอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งก็ให้จัดตั้งเป็นองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มีสภาพเป็นทบวงการเมืองและมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย การจัดตั้งสหการจะทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้อำนาจหน้าที่และระเบียบการดำเนินงานไว้ การยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาโดยกำหนดวิธีการจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย”

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๙ ซึ่งบัญญัติว่า “เมืองพัทยาอาจร่วมกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อทำกิจการใดอันอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาได้ การจัดตั้งสหการจะทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยระบุชื่ออำนาจหน้าที่ และวิธีการบริการและการดำเนินงานไว้ และเมื่อจะยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยระบุวิธีการจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย”

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๙๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้ากิจการใดอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครอาจดำเนินการนั้นร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี การจัดตั้งสหการจะกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้กำหนดชื่อ อำนาจหน้าที่ และวิธีดำเนินการเมื่อจะยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุวิธีการจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย”

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ได้ระบุถึงการมีหรือให้มีการจัดตั้งองค์การในรูปแบบสหการแต่อย่างใด คงมีแต่เพียงการร่วมมือกันในลักษณะธรรมดาหรือไม่เป็นนิติบุคคลเท่านั้น^๒

ดังนั้น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๘ เทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปจึงสามารถมีความร่วมมือกันระหว่างท้องถิ่นในการดำเนินโครงการร่วมทุนตามกฎหมายร่วมทุนเพื่อจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบสหการได้ โดยการออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อจัดตั้งสหการขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางหรือมีมูลค่าโครงการลงทุนไม่ถึง ๑,๐๐๐ ล้านบาท สามารถร่วมมือกันดำเนินโครงการร่วมลงทุนระหว่างเทศบาล

^๒ อัครศิริ ลาปี่, ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำบริการสาธารณะรูปแบบสหการ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: www.yru.ac.th/e-journal/file/ataterk2527/old_66.doc

กับเอกชนเพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งมุ่งใช้บังคับกับโครงการร่วมลงทุนที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ขึ้นไป ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่โครงการแล้ว ยังมีข้อดีในการสร้างโครงการบริการสาธารณะที่มีขนาดใหญ่ขึ้นที่ย่อมจะสามารถสร้างประโยชน์แก่ท้องถิ่นได้มากขึ้น และเป็นการลดความซ้ำซ้อนของโครงการบริการสาธารณะที่เทศบาลแต่ละแห่งจัดทำขึ้นด้วย

นอกจากนี้ รัฐควรเร่งส่งเสริมให้มีการปฏิรูปกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สามารถจัดตั้งสหการได้อันอาจจะนำไปสู่การบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์และควมมีประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดทำบริการสาธารณะ อันถือเป็นภารกิจและหน้าที่หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

๔.๒.๗ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) มีภารกิจหลักแต่เดิมมาในการบริหารและพัฒนาธุรกิจให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ขณะที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะและออกแบบนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับระบบการเงิน การออม การลงทุน และการพัฒนาตลาดทุน ตลอดจนวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือทางการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป้าหมายในเชิงนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจจุลภาคของประเทศ และยังทำหน้าที่เสนอแนะและออกแบบนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)^๓ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะและออกแบบนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับการลงทุนทั้งในระบบเศรษฐกิจ มหภาคและเศรษฐกิจจุลภาคของประเทศและในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศด้วย จึงมีความเกี่ยวข้องกันกับแผนพัฒนาหน่วยงานของรัฐทั้งที่เป็นราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งย่อมจะมีความเหมาะสมและเกี่ยวข้องในการจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ มากกว่าสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น หากจะให้ สศค. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและหน่วยงานกลางด้านการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนตามกฎหมายร่วมทุนฉบับใหม่ แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจก็น่าจะมีความเหมาะสมกว่าด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา

๔.๒.๘ ถึงแม้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๐ วรรคสาม จะกำหนดให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐและสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอ โดยการดำเนินโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ที่จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือการมีส่วนร่วมจากประชาชน หน่วยงานของรัฐจะต้องให้ความเอาใจใส่อย่างจริงจังในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนด้วยตนเอง ไม่ปล่อยให้ เป็นหน้าที่ของเอกชนที่จะมาเป็นคู่สัญญาให้เป็นผู้จัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ซึ่งนอกจากจะขัดต่อรัฐธรรมนูญแล้วยังขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และต้องเคารพสิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

^๓ <http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Category&file=categoryview&categoryID=CAT0000066>

และกำหนดแนวทางการดำเนินงานสำหรับการดำเนินโครงการร่วมทุนใดที่เข้าลักษณะจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดด้วย

นอกจากนี้ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐควรอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกประกาศกำหนดรายละเอียดของผลการศึกษาวิเคราะห์โครงการที่หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องนำเสนอตามกฎหมายว่า จะต้องมีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดก่อนการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะสำหรับประเภทโครงการที่มีลักษณะ Design and Build ซึ่งสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลปกครองกลางในคดีบริหารจัดการน้ำวงเงิน ๓.๕ แสนล้านบาทด้วย

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กิติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์. “มุมมองของเอกชนต่อพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒.

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๑, ๒๕๕๖.

เข็มชัย ชุตินวงศ์. “ปัญหาการจัดทำสัญญาในโครงการให้เอกชนลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๑, ๒๕๕๖.

คงขวัญ ศิลา. “บทวิเคราะห์ เรื่อง ความร่วมมือภาครัฐ-ภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP) นวัตกรรมการคลังแห่งอนาคต.” ใน เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ....(ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว). สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๕.

จารุวรรณ เสงตระกุล. “แนวทางในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๑, ๒๕๕๖.

จุลสิงห์ วสันตสิงห์. สัญญาของรัฐ. สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๔.

สุรจิต ลักษณะสุด และคณะ. “ความท้าทายของนโยบายการคลัง สู่ความยั่งยืนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจระยะยาว.” เอกสารสัมมนาวิชาการประจำปี ๒๕๕๓ ของธนาคารแห่งประเทศไทย. ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓.

เสรี นนทสุตร. “หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนาพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน เล่ม ๒. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๑, ๒๕๕๖.

เอกสารภาษาอังกฤษ

Thailand Sector Report. ‘Increasing Private Sector Participation and Improving Efficiency in State Enterprises.’ Volume III - Annexes, World Bank, 1994.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ประสงค์ พุนธเนศ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

กระทรวงการคลัง. บทสัมภาษณ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1369283746.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.sepo.go.th/2011-06-07-09-53-09/2011-06-02-02-57-27.htm>.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.).

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Category&file=categoryview&categoryID=CAT0000066>.

อัศวศิริ ลาป้อ. ความร่วมมือขององค์กรปกครองท้องถิ่น ในการจัดทำบริการสาธารณะรูปแบบ
สหการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [www.yru.ac.th/e-journal/file/ataterk2527/
old_66.doc](http://www.yru.ac.th/e-journal/file/ataterk2527/old_66.doc).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างสัญญาร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่น่าสนใจ

-ร่าง-

สัญญาโครงการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ

เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

สัญญานี้ทำขึ้น ณ สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เลขที่ 777 ถนนหลักเมือง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 2550 ระหว่าง เทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดย นายประสิทธิ์ โอภาสทิพากร นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "เทศบาล" ฝ่ายหนึ่ง กับ บริษัท เอ็ดดูเทนเมนท์ แพลนเน็ต จำกัด ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ณ มีสำนักงานใหญ่ อยู่เลขที่ ถนน แขวง เขต กรุงเทพมหานคร โดย นายสมชาย กิตติพรภรณ์ ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล ปรากฏตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ลงวันที่ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "บริษัท" อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่เทศบาลประสงค์จะดำเนินโครงการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำกาญจนบุรี เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 บนพื้นที่ประมาณ 11 ไร่ ภายในบริเวณสวนสมเด็จพระญาณสังวร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเทศบาลจะเช่าจากกรมธนารักษ์ เพื่อเปิดให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "โครงการ" โดยเทศบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารและงานโยธาต่างๆ (Infrastructure) และให้เอกชนเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการออกแบบการติดตั้งระบบที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและงานพิเศษเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงการจัดหาพันธุ์สัตว์น้ำมาแสดงและให้สิทธิแก่เอกชนในการบริหารจัดการโครงการเพื่อเปิดบริการให้ประชาชนเข้าชม ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของเทศบาล

คู่สัญญาจึงได้ตกลงกันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. การดำเนินโครงการ

1.1 เทศบาล และบริษัท ตกลงร่วมกันดำเนินโครงการ โดยเทศบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารและงานโยธาต่างๆ (Infrastructure) บนพื้นที่ประมาณ 11 ไร่ ซึ่งเทศบาลจะเช่าจากกรมธนารักษ์ ในวงเงินค่าก่อสร้างจำนวนไม่เกิน 85,600,000 บาท (แปดสิบล้านหกแสนบาทถ้วน) ปรากฏรายละเอียดและแบบรูปตามเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 1 ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "โครงสร้างพื้นฐาน" และบริษัทตกลงเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการออกแบบ การก่อสร้างและติดตั้งระบบที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและงานพิเศษเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงการจัดหาพันธุ์สัตว์น้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ในโครงการเพื่อเปิดให้บริการแก่ประชาชน เป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 129,000,000 บาท (หนึ่งร้อยยี่สิบล้านเก้าแสนบาทถ้วน) ปรากฏรายละเอียดและแบบรูปตลอดจนคุณลักษณะเฉพาะของระบบและอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งรายการพันธุ์และจำนวนสัตว์น้ำตามเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 2 ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ระบบและอุปกรณ์พิเศษ" ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการ

เสร็จแล้วบริษัทจะต้องแสดงบัญชีรายการค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ถูกต้องและเป็นจริงแก่เทศบาล ในกรณีมีข้อสงสัย เทศบาลมีสิทธิเรียกให้บริษัทแสดงหลักฐานเพิ่มเติม เช่น เอกสารสัญญา ใบสั่งซื้อ หรือใบเสร็จรับเงิน เพื่อพิสูจน์ว่า บริษัทได้ลงทุนเป็นจำนวนเงินดังกล่าวข้างต้นจริง หากพิสูจน์ไม่ได้หรือปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำนวนเงินที่บริษัทลงทุนต่ำกว่าจำนวนเงินที่กำหนดดังกล่าวข้างต้น บริษัทจะต้องชำระเงินส่วนต่างให้แก่เทศบาลภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับแต่ได้รับหนังสือแจ้งจากเทศบาล

1.2 เทศบาลตกลงให้สิทธิแก่บริษัทในการบริหารจัดการโครงการเพื่อเปิดบริการให้ประชาชนเข้าชม มีกำหนดระยะเวลาตามที่ระบุในข้อ 10 โดยบริษัทมีสิทธิในการจัดหาผลประโยชน์ต่างๆ จากการบริหารจัดการโครงการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 3 และผนวก 4 และตามที่ได้กำหนดไว้ในสัญญานี้ ทั้งนี้ ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของเทศบาล

ข้อ 2. เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

เอกสารแนบท้ายสัญญาดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

- 2.1 ผนวก 1 แบบรูปและรายการงานโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน หน้า
- 2.2 ผนวก 2 แบบรูปและรายการงานติดตั้งระบบและอุปกรณ์พิเศษ จำนวน หน้า
- 2.3 ผนวก 3 รูปแบบการบริหารจัดการโครงการ จำนวน หน้า
- 2.4 ผนวก 4 ราคาบัตรเข้าชมสถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ เทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำนวน1.... หน้า
- 2.5 ผนวก 5ฯลฯ.....

ความใดในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดหรือขัดแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ใช้ข้อความในสัญญานี้บังคับและในกรณีที่ข้อความในเอกสารแนบท้ายสัญญาไม่ชัดเจนหรือขัดแย้งกันเองบริษัทจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของเทศบาล

ข้อ 3. หลักประกัน

ในขณะทำสัญญานี้ บริษัทได้นำหลักประกันดังต่อไปนี้มามอบไว้แก่เทศบาลแล้ว

3.1 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร..... วงเงิน บาท
(.....) ซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละ 5 (ห้า) ของมูลค่าการก่อสร้างที่ใช้งบประมาณของเทศบาล เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาตลอดอายุสัญญา

หลักประกันที่บริษัทนำมามอบได้ตามวรรคหนึ่งเทศบาลจะคืนให้แก่บริษัทเมื่อบริษัทได้พ้นข้อผูกพันตามสัญญานี้แล้ว

3.2 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร..... วงเงิน 50 ล้านบาท (ห้าสิบล้านบาทถ้วน)
เพื่อเป็นหลักประกันการก่อสร้างและติดตั้งระบบและอุปกรณ์พิเศษ

หลักประกันที่บริษัทนำมามอบให้ตามวรรคหนึ่ง เทศบาลจะคืนให้แก่บริษัทภายใน 15 (สิบห้า) วัน
หลังจากการติดตั้งระบบ และอุปกรณ์พิเศษเสร็จสมบูรณ์ และโครงการเริ่มเปิดดำเนินการให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมแล้ว

หากหลักประกันตามข้อ 3.1 หรือ 3.2 ลดลงไม่ว่าด้วยเหตุใด บริษัทจะต้องนำหลักประกันใหม่มาเปลี่ยน
หรือเพิ่มเติมให้มีวงเงินค้ำประกันเท่าเดิมภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับแต่ได้รับหนังสือแจ้งจากเทศบาล

ข้อ 4. การเช่าที่ดินและการก่อสร้าง

4.1 เทศบาลจะทำสัญญาเช่าที่ดินกับกรมธนารักษ์เพื่อใช้ในการดำเนินการโครงการมีระยะเวลาเช่า
ไม่น้อยกว่า 26 (ยี่สิบหก) ปี โดยบริษัทตกลงจะเป็นผู้ชำระค่าเช่าที่ดินทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว และจะต้องชำระค่าเช่า
ภายใน 15 (สิบห้า) วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเทศบาล

4.2 เทศบาลจะรับผิดชอบให้มีการประกวดราคาก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานตามเอกสารแนบท้ายสัญญา
ผนวก 1 ในวงเงินไม่เกิน 85,600,000 บาท (แปดสิบล้านห้าพันหกแสนบาทถ้วน) โดยเร็ว

4.3 บริษัทจะต้องดำเนินการก่อสร้างและติดตั้งระบบและอุปกรณ์พิเศษ ตามแบบรูปและรายการ
ในเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 2 ให้แล้วเสร็จสมบูรณ์สามารถใช้งานได้พร้อมเปิดบริการได้ภายในกำหนดเวลา
..... (.....) เดือน นับแต่วันที่เทศบาลมีหนังสือแจ้งให้ทราบว่าจะพร้อมที่จะให้บริษัทเข้าดำเนินการ
โดยบริษัทจะต้องประสานงานกับผู้รับเหมาก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและเทศบาล และจะต้องดำเนินการติดตั้งให้
สอดคล้องกับแผนการก่อสร้างอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำตามแบบแปลน เลขที่..... ตามที่เทศบาลกำหนด
ทั้งนี้ บริษัทมีสิทธิที่จะให้ความเห็นต่างๆ หรือคำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างให้แก่เทศบาล เพื่อให้งานก่อสร้าง
โครงสร้างพื้นฐานและงานระบบและอุปกรณ์พิเศษได้ดำเนินไปอย่างสอดคล้องและต่อเนื่องกันอย่างราบรื่น

หากงานของผู้รับเหมาในส่วนงานโครงสร้างพื้นฐานต้องล่าช้าออกไปเพราะเหตุอันโทษบริษัทได้
บริษัทจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายที่ผู้รับเหมาอาจเรียกเอาจากเทศบาลโดยสิ้นเชิง หรือหากบริษัทไม่สามารถ
ดำเนินการก่อสร้างและติดตั้งระบบและอุปกรณ์พิเศษให้แล้วเสร็จสมบูรณ์สามารถใช้งานได้ภายในระยะเวลาที่
กำหนดในวรรคหนึ่ง บริษัทจะต้องชำระค่าปรับให้แก่เทศบาลเป็นจำนวนเงินวันละ บาท (.....)
นับจากวันที่ครบกำหนดตามสัญญาจนถึงวันที่ก่อสร้างและติดตั้งระบบและอุปกรณ์พิเศษแล้วเสร็จสมบูรณ์

4.4 ระบบและอุปกรณ์พิเศษที่บริษัทได้ก่อสร้างและติดตั้งตามรายการที่ปรากฏรายละเอียด
ในเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 2 จะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเทศบาลโดยทันทีเมื่อบริษัทได้ดำเนินการติดตั้งแล้วเสร็จ
สมบูรณ์

ข้อ 5. การเปิดบริการแก่ประชาชน

เมื่อการก่อสร้างงานโครงสร้างพื้นฐานและงานก่อสร้างและติดตั้งระบบและอุปกรณ์พิเศษ แล้วเสร็จ สมบูรณ์ บริษัทต้องเปิดให้บริการแก่ประชาชนเข้าชมภายใน 15 (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจาก เทศบาล

หากบริษัทไม่เปิดบริการแก่ประชาชนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว บริษัทจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ เทศบาลเป็นเงินจำนวนวันละ 15,000 บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน) จนกว่าบริษัทจะได้เปิดบริการแก่ประชาชน

ข้อ 6. การควบคุมโดยเทศบาล

6.1 บริษัทยินยอมให้เทศบาลตรวจสอบการจำหน่ายบัตร และการจัดหารายได้อื่นๆ จากการ เปิดให้บริการแก่ประชาชนรวมทั้งรายได้ทั้งปวง อันเกิดจากกิจการต่อเนื่องกับโครงการ อาทิเช่น ร้านค้าอยู่รูป ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร ค่าติดตั้งป้ายโฆษณา ค่าผลประโยชน์ใดๆ และรายได้อื่นๆ ไม่ว่ารูปแบบใด ทั้งนี้ บริษัทจะต้องกำหนดเงื่อนไขในสัญญาที่ทำกับเจ้าของร้านค้าหรือสินค้าต่างๆ เหล่านั้น ให้สอดคล้องกับ เงื่อนไขต่างๆ ของสัญญานี้ และให้เจ้าของร้านค้าหรือสินค้าซึ่งเป็นคู่สัญญาได้รับรู้ และยอมรับสิทธิของเทศบาลด้วย

6.2 เทศบาลมีสิทธิเข้าควบคุม กำกับ ดูแลและตรวจสอบการดำเนินโครงการตลอดจนให้ความเห็น และคำแนะนำแก่บริษัทได้ตลอดเวลา และบริษัทต้องปฏิบัติตามความเห็นและคำแนะนำของเทศบาลโดยเคร่งครัด

ข้อ 7. การบริหารจัดการโครงการ

บริษัทจะต้องบริหารจัดการโครงการให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปสำหรับกิจการประเภทนี้ โดยอย่างน้อยบริษัทจะต้องมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

7.1 บริษัทจะต้องเปิดให้บริการแก่ประชาชนเป็นประจำสม่ำเสมอ ตามวันเวลาที่เทศบาลและบริษัท เห็นชอบร่วมกัน แต่ถ้าบริษัทมีเหตุจำเป็นจะต้องหยุดการเปิดให้บริการเมื่อใดเป็นระยะเวลานานเท่าใด บริษัทจะต้อง ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเทศบาลเสียก่อน ทั้งนี้เว้นแต่เป็นกรณีฉุกเฉินหรือเพื่อความปลอดภัย

7.2 การกำหนดอัตราค่าบัตรเข้าชม ค่าบริการต่างๆ รวมทั้งราคาอาหาร เครื่องดื่มและสินค้าต่างๆ ที่นำมาเปิดให้บริการหรือจำหน่ายในโครงการนี้ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะต้องร่วมกันพิจารณากำหนดอัตราขั้นต่ำและ ขั้นสูงให้เป็นตามภาวะเศรษฐกิจ ด้วยความเป็นธรรมและเหมาะสมโดยมิให้เป็นการเอาเปรียบแก่ผู้เข้าชมและ ผู้ใช้บริการเกินกว่าที่ควรจะเป็น โดยอัตราในเบื้องต้นจะเป็นไปตามรายละเอียดในเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 4 และอัตราดังกล่าวจะมีการทบทวนร่วมกันทุก 3 (สาม) ปี และให้เริ่มใช้อัตราใหม่ในวันที่ 1 มกราคม ในกรณีที่ไม่สามารถ กำหนดอัตราที่เห็นชอบร่วมกันได้ ให้มีการปรับอัตราต่างๆ ตามอัตราเงินเฟ้อที่ประกาศโดยกระทรวงพาณิชย์

บริษัทมีสิทธิปรับเปลี่ยนอัตราและค่าบริการต่างๆ ภายในช่วงอัตราขั้นต่ำและขั้นสูงข้างต้นตามที่บริษัทเห็นสมควร โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากเทศบาลล่วงหน้า แต่ต้องแจ้งให้เทศบาลทราบ

7.3 บริษัทต้องจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อความปลอดภัยของสิ่งปลูกสร้างและประชาชนผู้ให้บริการจนเป็นที่พอใจของเทศบาล และต้องจัดทำประกันวินาศภัยสำหรับสิ่งปลูกสร้างของโครงการ และประกันภัยสำหรับอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลหรือทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการ โดยบริษัทเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันภัยและต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยให้ต่อเนื่องตลอดอายุสัญญา โดยจัดซื้อกรมธรรม์จากบริษัทประกันภัยที่เชื่อถือได้และเทศบาลให้ความเห็นชอบด้วย

7.4 บริษัทจะต้องใช้สิ่งปลูกสร้างและสถานที่ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการด้วยความระมัดระวังพร้อมทั้งดูแล และบำรุงรักษาให้อยู่สภาพมั่นคง แข็งแรงและใช้งานได้ดีโดยปลอดภัยอยู่เสมอ โดยจัดหาช่างผู้มีความรู้ความชำนาญและมีฝีมือมาตรวจดูแลรักษาและซ่อมแซมแก้ไขตลอดอายุสัญญา ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเองทั้งสิ้น ทั้งนี้บริษัทมีสิทธิซ่อมแซมและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งปลูกสร้างและสถานที่ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการให้อยู่ในสภาพดีโดยไม่ต้องขออนุญาตจากเทศบาล

บริษัทสามารถต่อเติม ปรับปรุงหรือตัดแปลงสถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำส่วนที่ไม่กระทบต่อโครงสร้างอาคารสำคัญได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากเทศบาล สำหรับการต่อเติม ปรับปรุง หรือตัดแปลงโครงสร้างอาคารสำคัญ หรือที่กระทบต่อโครงสร้างอาคารสำคัญ จะต้องได้รับอนุญาตจากเทศบาลก่อน ทั้งนี้ ให้ทรัพย์สินในส่วนที่ต่อเติม ปรับปรุง หรือตัดแปลงส่วนที่ติดต่องานเป็นส่วนควบกับสิ่งปลูกสร้างตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเทศบาลทันที

7.5 บริษัทจะต้องดูแลและปฏิบัติตามสัตว์ที่นำมาแสดงในโครงการอย่างถูกสุขลักษณะและไม่เป็นการทรมานสัตว์ กรณีสัตว์ที่นำมาแสดงในการดำเนินการตาย หรือลดจำนวนลงจากที่ระบุไว้ในเอกสารแนบท้ายสัญญาผนวก 2 บริษัทจะต้องจัดหาทดแทนโดยเร็ว ทั้งนี้ ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเองทั้งสิ้น

กรณีที่บริษัทไม่ดูแลหรือไม่ปฏิบัติตามสัตว์ตามที่กำหนด หรือไม่จัดหาสัตว์มาทดแทนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง บริษัทยินยอมให้เทศบาลเข้าดำเนินการหรือแก้ไข โดยบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นเองทั้งหมด

7.6 บริษัทจะต้องรับผิดชอบต่อวางมาตรการและปฏิบัติการให้เป็นผลในการยับยั้งป้องกันมลภาวะทุกชนิด เช่น การปล่อยน้ำเสียลงสู่ท่อระบายน้ำทิ้ง โดยถูกต้องตามกฎหมายและหลักการบำบัดน้ำเสียอันเป็นที่ยอมรับในธุรกิจเช่นเดียวกัน

7.7 บริษัทจะต้องรับผิดชอบต่อการรักษาความสะอาด และจัดอาณาบริเวณในโครงการให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยต้องรับผิดชอบต่อเก็บกวาด และทำความสะอาดพื้นผิวถนนบริเวณโครงการ รวมทั้งต้องรวบรวมและกำจัดขยะให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

7.8 บริษัทจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการบริหารจัดการโครงการแต่เพียงฝ่ายเดียว เช่น ค่าจ้างพนักงานหรือลูกจ้างในการดำเนินโครงการ ค่าปรับปรุงพื้นที่ ค่าไฟฟ้า ค่าประปา ค่าโทรศัพท์ ค่าภาษีทุกประเภท ค่าธรรมเนียมและค่าใบอนุญาตตามกฎหมาย ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการตามสัญญา

7.9 บริษัทจะต้องจัดทำเอกสารแจ้งรายละเอียดรายได้ทั้งหมด และส่วนแบ่งรายได้ทุกประเภทที่เทศบาลจะได้รับ รวมทั้งจัดทำรายงานหรือสถิติการเข้าใช้บริการ และข้อแนะนำต่างๆ ในการให้บริการ (หากมี) ส่งมอบให้แก่เทศบาลเป็นประจำทุกเดือน ภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดไป

ข้อ 8. การฝึกอบรม

บริษัทต้องฝึกอบรมพนักงานและลูกจ้างของเทศบาล ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการโครงการเช่นเดียวกับพนักงานและลูกจ้างของบริษัท ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเองทั้งสิ้น ได้แก่ การฝึกอบรมพนักงานในการดูแลรักษา และการให้อาหารปลาและสัตว์น้ำชนิดอื่นๆ ที่นำมาแสดงในโครงการ การปฐมพยาบาล และการให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของปลาและสัตว์น้ำชนิดอื่นๆ แต่ละชนิดในด้านสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่

ข้อ 9. การเพิ่มทุนบริษัท

บริษัทจะต้องเพิ่มทุนจดทะเบียนให้มีไม่น้อยกว่า 50 (ห้าสิบ) ล้านบาท (ชำระเต็มมูลค่าหุ้น) ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด 30 (สามสิบ) วัน นับแต่วันลงนามในสัญญานี้ และต้องนำเอกสารการจดทะเบียนเพิ่มทุนดังกล่าวที่รับรองความถูกต้องโดยพนักงานเจ้าหน้าที่มามอบให้แก่เทศบาลภายในระยะเวลาดังกล่าว

ข้อ 10. อายุสัญญาและการต่ออายุสัญญา

สัญญานี้มีผลบังคับนับแต่วันที่ลงนามในสัญญา และมีกำหนดระยะเวลาการให้ดำเนินโครงการ 25 (ยี่สิบห้า) ปี 6 (หก) เดือน นับแต่วันที่บริษัทเข้าดำเนินโครงการและเปิดให้บริการแก่ประชาชน โดยทุกๆ 5 (ห้า) ปี จะต้องพิจารณาทบทวนในเรื่องวงเงินการประกันรายได้ตามสัญญาข้อ 11 กันใหม่ โดยนำรายได้ที่ผ่านมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย

ก่อนครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการโครงการ เทศบาลและบริษัทจะเจรจาตกลงเงื่อนไขการต่อสัญญาอีก 25 (ยี่สิบห้า) ปี แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิเทศบาลที่จะพิจารณาให้บุคคลอื่นมาบริหารจัดการโครงการแทนได้ อย่างไรก็ตาม ก่อนที่เทศบาลจะทำสัญญาผูกพันกับบุคคลอื่นดังกล่าว เทศบาลจะให้โอกาสแก่บริษัทพิจารณาเงื่อนไขสุดท้ายที่เทศบาลจะทำสัญญากับบุคคลอื่นนั้นและหากบริษัทตกลงที่จะยอมรับตามเงื่อนไขดังกล่าว เทศบาลจะให้บริษัทต่อสัญญาบริหารจัดการกับเทศบาลตามเงื่อนไขดังกล่าวต่อไป

ข้อ 11. การแบ่งรายได้

บริษัทจะต้องแบ่งรายได้ให้แก่เทศบาล คิดเป็นจำนวนร้อยละ 20 (ยี่สิบ) ของเงินค่าบัตรเข้าชมโครงการ และอีกจำนวนร้อยละ 10 (สิบ) ของรายได้อื่นๆ อันเกิดจากกิจการต่อเนื่องกับโครงการ ก่อนหักค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายทั้งหมด ทั้งนี้ โดยให้ถือตามสิทธิที่บริษัทมีสิทธิเรียกเก็บจากบุคคลภายนอกที่เข้าร่วมกิจการต่อเนื่องกับโครงการตามที่ปรากฏในสัญญาเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงว่าบริษัทจะเรียกเก็บได้จริงหรือไม่

บริษัทจะต้องส่งมอบส่วนแบ่งรายได้ตามวรรคหนึ่ง ทั้งหมดในแต่ละวันให้แก่เทศบาล ในเวลา 10.00 น. ของวันทำการของราชการถัดไป หากไม่ส่งมอบภายในกำหนด บริษัทจะต้องชำระดอกเบี้ยให้แก่เทศบาลในอัตรา ร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิเทศบาลในการบอกเลิกสัญญา

บริษัทรับประกันว่าส่วนแบ่งรายได้ที่จะแบ่งให้เทศบาลตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าปีละ 4,500,000 บาท (สี่ล้านห้าแสนบาทถ้วน) โดยส่วนแบ่งรายได้ขั้นต่ำนี้ให้คำนวณตามปีปฏิทิน ในกรณีปีแรก และปีสุดท้ายของสัญญาให้คำนวณค่าตอบแทนขั้นต่ำตามสัดส่วนของระยะเวลาในรอบปีปฏิทินดังกล่าว และจะต้องพิจารณาทบทวนในเรื่องการประกันรายได้กันใหม่ทุก 5 (ห้า) ปี แต่จะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าเดิม

ในปีใดที่ส่วนแบ่งรายได้ที่เทศบาลได้รับต่ำกว่าวงเงินรับประกันขั้นต่ำตามวรรคสาม เทศบาลมีสิทธิบังคับส่วนที่ขาดจำนวนเอาจากหลักประกันสัญญาตามข้อ 3.1 ได้ทันที

ข้อ 12. การรับผิดชอบต่อความเสียหายต่อบุคคลอื่น

บริษัทจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกอันเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของบริษัท พนักงาน ลูกจ้าง หรือบริวารแต่เพียงผู้เดียว โดยเทศบาลไม่มีส่วนรับผิดชอบด้วย ไม่ว่าด้วยประการใดๆ รวมทั้งบริษัทต้องปกป้องคุ้มครอง ว่าต่าง แก่ต่าง ตลอดจนร้องขอเข้าเป็นจำเลยร่วมหรือกระทำการอื่นใด เพื่อไม่ให้เทศบาลต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก และค่าใช้จ่ายใดๆ ที่เกี่ยวแก่การนี้ เช่น ค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องหรือถูกฟ้องร้อง บริษัทจะเป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งสิ้น และหากเทศบาลได้ชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวให้แก่บุคคลภายนอกไปแล้ว บริษัทจะต้องชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่เทศบาลโดยครบถ้วนภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับแต่ได้รับหนังสือแจ้งจากเทศบาล

ข้อ 13. การดำเนินกิจการอื่นๆ

ห้ามมิให้บริษัทดำเนินกิจการอื่นใดในบริเวณโครงการนอกเหนือจากการดำเนินการโครงการตามที่ระบุไว้ในสัญญานี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเทศบาลก่อน

ข้อ 14. ค่าปรับและการบอกเลิกสัญญา

หากบริษัทถูกศาลพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เทศบาลมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที

หากบริษัทไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดข้อหนึ่งอันเป็นการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและ เทศบาลได้แจ้งให้แก้ไขเป็นหนังสือแล้ว แต่บริษัทยังไม่ปฏิบัติตามสัญญา หรือไม่แก้ไขการผิดสัญญาเช่นว่านั้น ภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเทศบาล เทศบาลมีสิทธิเลิกสัญญาได้ทันที หากเทศบาลยังไม่ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา บริษัทจะต้องชำระค่าปรับให้แก่เทศบาลเป็นรายวันในอัตราวันละบาท (.....) นับแต่วันที่พ้นกำหนด 30 (สามสิบ) วันดังกล่าวจนถึงวันที่บริษัทแก้ไข และปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาหรือจนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย

นอกจากสิทธิบอกเลิกสัญญาแล้ว หากบริษัทไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดข้อหนึ่งเป็นเหตุให้เกิด ความเสียหายแก่เทศบาลหรือบุคคลอื่น บริษัทจะต้องรับผิดชอบ และชดเชยค่าเสียหายให้แก่เทศบาลหรือบุคคลอื่น โดยสิ้นเชิง และโดยพลัน

ในกรณีที่เทศบาลบอกเลิกสัญญา เทศบาลมีสิทธิรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมด หรือบางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร นอกจากนั้นบริษัทจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นจำนวน เกินกว่าหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

การที่เทศบาลไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้บริษัทพ้นจากความรับผิดชอบ ตามสัญญา

ข้อ 15. การโอนสิทธิ

บริษัทจะโอนสิทธิหรือหน้าที่ใดๆ ตามสัญญานี้ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือ จากเทศบาลก่อน

สัญญานี้ฉบับนี้ทำขึ้นสองฉบับ มีความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียด ตลอดจนได้ลงลายมือชื่อพร้อมประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและคู่สัญญาต่างยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งข้อสังเกตเกี่ยวกับสัญญานี้ให้หน่วยงานทราบ ดังนี้

1. ตามที่เทศบาลแจ้งว่า การให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินงานตามโครงการนี้ เป็นเรื่องการอุทิศพัสดุ โดยมีเงื่อนไขและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินของเทศบาลโดยให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534 นั้น สำนักงานอัยการสูงสุดเห็นว่าการให้บริษัทเข้าดำเนินการตามโครงการนี้เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ ตามนัยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 สำนักงานอัยการสูงสุด จึงได้ตรวจร่างสัญญาโครงการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ภายได้เห็นว่าโครงการนี้มีวงเงินลงทุนไม่เกินหนึ่งพันล้านบาท หากในภายหลังพบว่าโครงการดังกล่าวมีวงเงินลงทุนของภาคเอกชนและมูลค่าทรัพย์สินของรัฐที่เอกชนใช้สอยเกินหนึ่งพันล้านบาท เทศบาลจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535
2. โดยที่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนเป็นผู้จัดเก็บรายได้ค่าเข้าชมพันธุ์สัตว์น้ำที่จะแบ่งให้แก่เทศบาล ตามร่างสัญญาข้อ 11 ดังนั้น รายได้ที่เอกชนจัดเก็บในแต่ละวัน เทศบาลควรมีมาตรการควบคุมที่รัดกุมและตรวจสอบได้ด้วย
3. โดยที่การดำเนินโครงการนี้มีมูลค่าของค่าเช่าซึ่งเทศบาลจะต้องเช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์ โดยบริษัทเป็นผู้ชำระค่าเช่ารวมทั้งเทศบาลเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างอาคารในวงเงิน 85.6 ล้านบาท ดังนั้น หลักประกันที่กำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายเอกชนนำมาวางตามข้อ 3.2 จึงอาจมีวงเงินต่ำกว่าค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่เทศบาล เช่น กรณีที่ฝ่ายเอกชนบิดพลิ้วไม่ดำเนินการก่อสร้างและติดตั้งอุปกรณ์ตามสัญญา หรือไม่ชำระค่าเช่าให้แก่กรมธนารักษ์ เป็นต้น เทศบาลจึงควรกำหนดวงเงินหนังสือค้ำประกันธนาคารเพิ่มขึ้นให้ครอบคลุมความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่เทศบาลด้วย
4. เนื่องจากงานก่อสร้างอาคารและงานโยธา (infrastructure) ซึ่งผู้รับเหมารายอื่นเป็นผู้รับผิดชอบ ในขณะที่คู่สัญญาในสัญญาโครงการสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำฯ ต้องดำเนินการก่อสร้างและติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ให้เชื่อมโยง (interphase) และสอดคล้องประสานกับแบบแปลนที่เทศบาลกำหนด ตลอดจนกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานทั้งสองก็ต้องสอดคล้องและต่อเนื่องตามร่างสัญญาข้อ 4 เทศบาลจึงควรกำหนดเงื่อนไขความรับผิดชอบ ค่าปรับ การประกันความชำรุดบกพร่องในสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารและงานโยธาให้ยึดโยงและสัมพันธ์กับร่างสัญญานี้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการโครงการและสัญญาที่เกี่ยวข้อง

- ร่าง -

สัญญาให้สิทธิใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าบริเวณสามเหลี่ยมย่านพลโยธิน

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ การรถไฟแห่งประเทศไทย แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่..... 2551 ระหว่าง การรถไฟแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่เลขที่ 1 ถนนรองเมือง แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยนายยุทธนา ทัพเจริญ ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “รฟท.” ฝ่ายหนึ่ง กับบริษัท เซ็นทรัล อินเทอร์เน็ตพัฒนา จำกัด ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ 306 ถนนสีลม แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยนายสุทธิชัย จิราธิวัฒน์ และ นายปริญญ์ จิราธิวัฒน์ กรรมการผู้มีอำนาจ ลงนามผูกพันบริษัท ตามหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท ลงวันที่.....เดือนพ.ศ.... ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 1 ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “บริษัท” อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่

(ก) รฟท. กับบริษัท ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินบนที่กต่อท้ายสัญญาเช่าที่ดิน และบนที่กข้อตกลงรวมทั้งสิ้น 3 ฉบับ ดังนี้

1. สัญญาเช่าที่ดิน บริเวณสามเหลี่ยมย่านพลโยธิน ฉบับลงวันที่ 19 ธันวาคม 2521
2. บนที่กต่อท้ายสัญญาเช่าที่ดิน (ครั้งที่ 1) ฉบับลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2532
3. บนที่กข้อตกลงฉบับลงวันที่ 26 มีนาคม 2546

ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะรวมเรียกว่า สัญญาเดิม

โดยสัญญาเช่าที่ดินบริเวณสามเหลี่ยมย่านพลโยธินฉบับลงวันที่ 19 ธันวาคม 2521 ข้อ 8 บริษัทยินยอมให้บรรดาอาคาร และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์อาคารและอุปกรณ์สิ่งปลูกสร้างและส่วนควบต่าง ๆ รวมถึงระบบต่าง ๆ เช่นระบบเครื่องทำความเย็น ระบบเครื่องไฟฟ้า ระบบเครื่องโทรศัพท์ ระบบกำจัดสิ่งโสโครกและน้ำเสีย เครื่องตกแต่งและครุภัณฑ์ ฯลฯ ที่บริษัทได้ลงทุนพัฒนาไว้และใช้ในการดำเนินกิจการของโครงการทั้งหมดตามที่ระบุไว้ในสัญญาซึ่งอยู่บนที่เช่า ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ รฟท. ทั้งสิ้นเมื่อครบกำหนดระยะเวลาเช่า 30 (สามสิบ) ปีแล้ว นับแต่วันที่ลงนามในสัญญาเช่า โดย รฟท. จะให้บริษัทได้เช่าอาคารและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินกิจการของโครงการทั้งหมดเพื่อประกอบกิจการต่อไปได้อีกครั้งละไม่น้อยกว่า 10 (สิบ) ปี ในอัตราค่าเช่าและผลประโยชน์ตอบแทนตามที่จะได้ตกลงร่วมกัน ทั้งนี้บริษัทจะต้องแจ้งความจำนงค์กับ รฟท. ก่อนครบกำหนดอายุสัญญาเช่าไม่น้อยกว่า 1 (หนึ่ง) ปี ถ้าบริษัทไม่ประสงค์จะประกอบกิจการต่อไป หรือตกลงกันไม่ได้ บริษัทต้องส่งมอบบรรดาอาคารและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์อาคาร อุปกรณ์สิ่งก่อสร้างและส่วนควบต่าง ๆ ทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นให้แก่ รฟท. ทั้งสิ้น

(ข) บริษัทใช้สิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินบริเวณสามเหลี่ยมย่านพลโยธิน ฉบับลงวันที่ 19 ธันวาคม 2521 ข้อ 8 โดยมีหนังสือเลขที่ SKC.031/2549 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2549 ขอเช่าทรัพย์สินของโครงการดังกล่าวจาก รฟท. เพื่อประกอบกิจการต่อไป ซึ่ง รฟท. ได้เห็นควรให้มีการพิจารณาต่อสัญญาแก่บริษัทได้ในเบื้องต้น และจ้างที่ปรึกษาประเมินมูลค่าทรัพย์สินเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการขอต่อสัญญาดังกล่าว

(ค) รฟท. ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ.2535 เพื่อพิจารณาเงื่อนไขการเช่าและผลประโยชน์ตอบแทน แก่ รฟท.

(ง) คณะกรรมการตามมาตรา 13 ได้กำหนดเงื่อนไขการเช่าตามมติที่ประชุมครั้งที่..... เมื่อวันที่..... และให้ รฟท. มีหนังสือแจ้งให้บริษัททราบแล้วตามหนังสือที่..... ลงวันที่..... ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 2 ซึ่งบริษัทยอมรับเงื่อนไขดังกล่าวทั้งหมด

คู่สัญญาจึงได้ตกลงทำสัญญากัน มีข้อความ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. นิยาม

ให้คำและข้อความในสัญญานี้มีความหมายดังที่ได้นิยามไว้ดังต่อไปนี้

1.1 “ศูนย์การค้า” หมายความว่าที่ดิน (โฉนดเลขที่.....) พร้อมบรรดาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ์และงานระบบต่าง ๆ เช่น หม้อแปลง และอุปกรณ์ สำหรับการจ่ายกระแสไฟฟ้าระบบประปา, ระบบบำบัดน้ำเสีย, ระบบการขนส่ง ต่างๆ เช่น ลิฟท์ หรือบันไดเลื่อน ฯลฯ เอกสารแนบท้ายหมายเลข 3 ดังนี้

(1) ส่วนที่ 1 ได้แก่ อาคารโรงแรม อาคารสำนักงาน อาคารศูนย์การค้าหรืออาคารส่วนฐาน (Podium ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่าพลาซ่า) อาคารจอดรถยนต์ รวมถึงถนนทางเท้าโดยรอบอาคารดังกล่าวตาม สัญญาเดิมในที่ดินอันเป็นที่ตั้งของอาคารดังกล่าว พร้อมทั้งส่วนควบเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 4

(2) ส่วนที่ 2 ได้แก่ สิ่งก่อสร้างและอุปกรณ์ที่เป็นงานระบบต่างๆ เช่น หม้อแปลงไฟฟ้าและอุปกรณ์ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบ โทรศัพท์ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบการขนส่งต่าง ๆ เช่น ลิฟท์ บันไดเลื่อน ฯลฯ ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 5

นอกจากนี้ให้รวมถึงสิ่งปลูกสร้าง ส่วนควบ ส่วนต่อขยายและอุปกรณ์ใดๆ ที่เกี่ยวเนื่องไม่ว่า โดยตรงโดยอ้อมจากทรัพย์สินส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2

(3) ส่วนที่ 3 ครุภัณฑ์ตามบัญชีทรัพย์สินครุภัณฑ์ เอกสารแนบท้ายหมายเลข 6

1.2 “ความยินยอม” หมายความว่า ความยินยอมที่ได้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ให้ความ ยินยอม

1.3 “กฎหมาย” หมายความว่า กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ณ ปัจจุบัน และที่จะมีขึ้นใช้บังคับในอนาคต และให้หมายความรวมถึงข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ของ รฟท. และของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือใช้บังคับเพื่อการนั้นๆ โดยเฉพาะ

1.4 “ผู้เช่าช่วงหลัก” หมายความว่า บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน) และ/หรือ บริษัท โรงแรมเซ็นทรัล พลาซ่า จำกัด (มหาชน) และ/หรือ บริษัท ห้างเซ็นทรัลดีพาร์ทเมนท์สโตร์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้เช่าช่วง และใช้ประโยชน์หลักในศูนย์การค้า

ข้อ 2. ขอบเขตข้อตกลง

2.1 รฟท. ตกลงให้สิทธิและบริษัทตกลงรับสิทธิการใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนดตามสัญญา โดยมิวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการตามประเภทของศูนย์การค้า เช่น ใช้ประโยชน์พื้นที่ร้านค้า อาคารสำนักงาน ธุรกิจศูนย์การค้า ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจให้บริการที่จอดรถ รวมถึงธุรกิจและกิจการอื่นๆ เพื่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ในเชิงพาณิชย์ตามหลักสากล ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 7 ซึ่งได้รับอนุญาตจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่บริษัทมีความจำเป็นหรือเหตุผลอันสมควรในการที่จะขอเปลี่ยนแปลงประเภทของการประกอบกิจการอาคารใดอาคารหนึ่งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน บริษัทมีสิทธิยื่นเรื่องขอเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการในศูนย์การค้าได้ โดยต้องได้รับความยินยอมจากรฟท. ก่อน โดย รฟท. จะอนุญาตหรือให้ความยินยอมโดยไม่ชักช้า

2.2 วันที่สัญญามีผลบังคับและกำหนดระยะเวลาของสัญญา

2.2.1 สัญญาเริ่มมีผลบังคับ ณ วันที่สัญญา (ซึ่งต่อไปในสัญญาเรียกว่า “วันที่สัญญามีผลบังคับ”)

2.2.2 สัญญาให้มีกำหนดระยะเวลาใช้ประโยชน์ 20 (ยี่สิบ) ปี นับแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2551 สิ้นสุดสัญญาวันที่ 18 ธันวาคม 2571 โดยให้มีผลเป็นการยกเลิกสัญญาเดิมทุกฉบับ นับแต่วันเริ่มกำหนดเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้เป็นต้นไป

2.3 การส่งมอบศูนย์การค้า

2.3.1 สืบเนื่องจากบริษัทได้ครอบครองและใช้ประโยชน์ในศูนย์การค้าโดยต่อเนื่องตามสัญญาเดิม ดังนั้น เมื่อครบกำหนดระยะเวลาสัญญาเดิมแล้วให้ถือว่าบริษัทได้รับมอบศูนย์การค้าดังกล่าวจากรฟท. ในสภาพเรียบร้อยดี พร้อมใช้สิทธิประโยชน์โดยสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์แห่งสัญญานี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2.3.2 บริษัทต้องนำเสนอแบบรายละเอียดการก่อสร้างศูนย์การค้าฉบับสมบูรณ์ (As-built Drawings) ซึ่งแสดงข้อมูล ณ วันครบกำหนดระยะเวลาสัญญาเดิมโดยแสดงรายละเอียดทางด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ทุกระบบ ตลอดจนรายการอุปกรณ์ เครื่องจักร ทุกชนิด ให้ รฟท. ภายในวันที่ 31 มกราคม 2552

2.3.3 บริษัทต้องส่งสรุปรายงานข้อมูลการให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือใช้ประโยชน์ ประกอบด้วย รายชื่อ ที่อยู่และหมายเลขห้องในศูนย์การค้า พื้นที่ ผู้รับการติดต่อ ระยะเวลา ค่าเช่าและค่าตอบแทนอื่นใดในอัตราเฉลี่ยเป็นกลุ่มตามประเภทธุรกิจ ในศูนย์การค้าและผลรวมค่าเช่าเป็นรายชั้นของผู้เช่า ผู้เช่าช่วงหรือผู้ใช้ประโยชน์ที่ได้รับอนุญาตจากบริษัท อันเนื่องมาจากการเช่าช่วงหรือการประกอบการค้าให้แก่ รฟท. ได้ทราบ โดยให้จัดส่งรายงานซึ่งแสดงข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 เป็นเอกสารและสิ่งบันทึกข้อมูล (เช่น แผ่นดิสก์, ซีดี, ดีวีดี หรืออื่นๆ ที่จะพึงมี ณ วันส่งรายงานข้อมูล) จำนวน 2 (สอง) ชุด ให้ รฟท. ภายในวันที่ 31 มกราคม 2552

2.3.4 รฟท. ไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ ตลอดจนเรื่องการรอนสิทธิ ภาระผูกพันหรือภาระติดพันใดๆ รวมทั้งความชำรุดบกพร่อง หรือความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ศูนย์การค้า ตลอดจนความสูญหายหรือเสียหายใดๆ ในศูนย์การค้า ไม่ว่าต่อบริษัท และ/หรือบุคคลภายนอก

ข้อ 3. คำรับรอง

ในวันที่สัญญานี้มีผลบังคับนี้ บริษัทขอให้คำรับรองแก่ รฟท. ดังนี้

3.1 บรรดาโรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง และสิ่งเพาะปลูก บนดิน เหนือหรือใต้ดินต่างๆ รวมถึง ถนน ทางเท้า ส่วนควบ หม้อแปลง เครื่องอุปกรณ์ และระบบต่างๆ ที่มีอยู่ตามสัญญาเดิม กรรมสิทธิ์ในศูนย์การค้าที่บริษัทได้พัฒนาขึ้นตามสัญญาเดิมตกเป็นของ รฟท. โดยปราศจากการรอนสิทธิหรือภาระติดพันใด ๆ และโดยไม่มีค่าการงานค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายใดๆ เมื่อครบกำหนดตามสัญญาเดิมในวันที่ 19 ธันวาคม 2551 หรือเมื่อสัญญาเดิมได้สิ้นสุดลงก่อนหน้านั้นไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม โดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ

3.2 ตลอดอายุแห่งสัญญานี้ บริษัทจะปฏิบัติตามสัญญาอย่างถูกต้องครบถ้วน และจะไม่ดำเนินการใดๆ อันเป็นเหตุให้ รฟท. ต้องเสื่อมสิทธิตามสัญญาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

3.3 ตลอดอายุแห่งสัญญานี้ บริษัทจะรักษาและธำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง เกียรติคุณ ตลอดจนภาพลักษณ์ที่ดีของ รฟท. อย่างดีที่สุด และจะไม่ดำเนินการใดๆ อันมีผลกระทบให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ รฟท. โดยเด็ดขาด

3.4 ตลอดอายุแห่งสัญญานี้ บริษัทจะรักษาและธำรงไว้ซึ่งนโยบายในการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) พร้อมทั้งให้มีผู้บริหารระดับสูงของบริษัทที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในการบริหารศูนย์การค้าที่ไม่ด้อยไปกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ณ วันที่สัญญานี้มีผลบังคับ เพื่อธำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นในการประกอบธุรกิจที่ดีและเป็นที่ยอมรับของ รฟท. และบุคคลทั่วไป

3.5 นับแต่วันเริ่มกำหนดระยะเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้เป็นต้นไป บริษัทจะใช้สิทธิโดยสุจริตและเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจและดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินศูนย์การค้าให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่ดี โดยไม่ด้อยไปกว่าที่เป็นอยู่ในขณะทำสัญญานี้ รวมถึงคงสัดส่วนพื้นที่ประกอบธุรกิจ (Rentable Area) ภายในอาคารศูนย์การค้าหรืออาคารส่วนฐาน (Podium ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่า พลาซ่า) ต่อพื้นที่ทั้งหมดไม่เกิน

ร้อยละ.....(.....) เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจาก รฟท. แต่ต้องไม่เกินร้อยละ.....(.....) และไม่ลดพื้นที่ส่วนกลาง (Common Area) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงพื้นที่เพื่อจัดนิทรรศการชั่วคราว

3.6 บริษัทยอมรับเงื่อนไขทั้งหมดในสัญญาและเห็นว่าเป็นธรรมแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายแล้ว

ข้อ 4. ค่าผลประโยชน์ตอบแทนและการชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทน

บริษัทตกลงชำระผลประโยชน์ตอบแทนแก่การรถไฟฟ้าฯ ดังต่อไปนี้

4.1 ค่าผลประโยชน์ตอบแทนการได้สิทธิตามข้อ 8 ของสัญญาเดิม เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,611,103,000.00 บาท (สองพันหกร้อยสิบเอ็ดล้านหนึ่งแสนสามพันบาทถ้วน) โดยไม่หักค่าใช้จ่าย ค่าภาษี ค่าอากรและค่าธรรมเนียมใด ๆ (ถ้ามี) ทั้งสิ้น โดยแบ่งชำระเป็น 5 (ห้า) งวด งวดแรกชำระในวันที่สัญญา มีผลบังคับ งวดที่เหลือแต่ละงวด มีกำหนดระยะเวลาชำระห่างกัน 12 (สิบสอง) เดือน นับแต่วันถึงกำหนด ชำระงวดก่อนหน้านั้นตามรายละเอียดการชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนการได้สิทธิเป็นไปตาม เอกสารแนบท้ายหมายเลข 8

4.2 ค่าผลประโยชน์ตอบแทนการใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าเป็นเวลา 20 (ยี่สิบ) ปี รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 18,687,730,000.00 บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันหกร้อยแปดสิบเจ็ดล้านเจ็ดแสนสามหมื่นบาทถ้วน) โดยไม่หัก ค่าใช้จ่าย ค่าภาษี ค่าอากรและค่าธรรมเนียมใด ๆ (ถ้ามี) ทั้งสิ้น โดยชำระให้แก่ รฟท. เป็นรายปี รวม 20 (ยี่สิบ) งวด รายละเอียดการชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนเป็นไปตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 8

ในกรณีที่ รฟท. ปรับโครงสร้างองค์กรหรือโอนสิทธิตามสัญญานี้ให้แก่บุคคลอื่น บริษัทสงวนสิทธิ ที่จะหักเงินผลประโยชน์ตอบแทนตามข้อ 4.1 และ 4.2 เป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือค่าธรรมเนียมอื่นใด ที่บริษัทมีภาระหน้าที่ต้องหัก ณ ที่จ่ายตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามอัตราและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

4.3 นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2552 หากรายได้รวมของศูนย์การค้า คำนวณตามรอบระยะเวลา บัญชีของบริษัท รวมทุกๆ 5 (ห้า) ปี สูงกว่าประมาณการรายได้ศูนย์การค้าตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 9 บริษัทจะต้องให้ค่าผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มแก่ รฟท. ในลักษณะของส่วนแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) เฉพาะส่วนที่เกินกว่าประมาณการรายได้ศูนย์การค้าดังกล่าว (ก่อนหักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น) ในอัตราร้อยละ 5 (ห้า) โดยบริษัทจะนำส่งคำตอบแทนดังกล่าวให้ รฟท. ภายใน 90 (เก้าสิบ) วัน นับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลา บัญชีของบริษัททุกๆ 5 (ห้า) ปี พร้อมหลักฐานงบแสดงฐานะการเงินของบริษัท หรือศูนย์การค้า ซึ่งรับรอง โดยผู้สอบบัญชีที่ได้รับใบอนุญาตและ รฟท. เชื่อถือ ทั้งนี้ ค่าเช่าที่บริษัทเกิดจากผู้เช่าช่วงหลักจะต้องมีอัตรา การเติบโตในอัตราเฉลี่ยตลอดอายุสัญญาเช่าช่วงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.04 (สี่จุดศูนย์สี่) ต่อปี

อนึ่ง ภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 120 (หนึ่งร้อยยี่สิบ) วัน นับแต่วันลงนามในสัญญา บริษัท จะต้องส่งมอบสำเนารับรองถูกต้องของสัญญาเช่าช่วงระหว่างบริษัทกับผู้เช่าช่วงหลักให้แก่ รฟท. ทั้งนี้ บริษัทจะต้องดำเนินการให้ผู้เช่าช่วงหลักได้ทราบและปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญานี้ในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับผู้เช่าช่วงหลักทุกประการและจะต้องรับผิดชอบในการกระทำหรือละเว้นกระทำ

ของผู้เช่าช่วงหลัก ทั้งนี้ บริษัทจะต้องกำหนดสาระสำคัญของสัญญาเช่าช่วงให้เป็นไปตามเอกสารแนบท้าย หมายเลข 10

หากบริษัท และ/หรือ ผู้เช่าช่วงหลัก จงใจปกปิดหรือแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือกระทำการใด ๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการปกปิดข้อมูลรายได้ศูนย์การค้าที่แท้จริงของบริษัทที่ได้รับจากผู้เช่าช่วงหลัก และเป็นผลให้ รฟท. ได้รับส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญานี้น้อยลง ให้ถือว่าบริษัทปฏิบัติผิดสัญญา ซึ่ง รฟท. มีสิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อ 14.3 และมีสิทธิเรียกค่าเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นด้วย

4.4 ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด บรรดาค่าผลประโยชน์ตอบแทนทั้งปวงตามข้อ 4.1 ข้อ 4.2 และข้อ 4.3 ที่บริษัทได้ชำระให้แก่ รฟท. ตามสัญญานี้ บริษัทไม่มีสิทธิเรียกคืน

ข้อ 5. สิทธิและหน้าที่ของบริษัท

ในการดำเนินการของบริษัทตามสิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้ หากมีค่าใช้จ่ายใดๆ เกิดขึ้น บริษัทเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

5.1 สิทธิการใช้ประโยชน์ศูนย์การค้า

บริษัทมีสิทธินำพื้นที่ศูนย์การค้าออกให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือใช้ประโยชน์ได้ตลอดระยะเวลาของสัญญานี้ ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

5.1.1 การให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือใช้ประโยชน์แก่บุคคลอื่นจะเกินกว่าระยะเวลาการใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้ไม่ได้

5.1.2 เว้นแต่การให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือให้ใช้ประโยชน์ระหว่างบริษัทกับผู้เช่าช่วงหลัก การให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าทั้งหมด หรือของแต่ละอาคาร ได้แก่ อาคารโรงแรม อาคารสำนักงาน อาคารจอดรถ ให้แก่บุคคลหรือนิติบุคคลรายเดียวหรือหลายรายร่วมกันเป็นกิจการเดียวกัน จะต้องขออนุญาตและได้รับความยินยอมจาก รฟท. ก่อน โดย รฟท. จะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 45 (สี่สิบห้า) วัน นับแต่วันที่บริษัทต้องยื่นคำร้องขอและส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานจนครบถ้วน ตามที่ รฟท. กำหนด ซึ่งต้องแจ้งให้ รฟท. ทราบล่วงหน้าภายใน 6 (หก) เดือน นับแต่วันที่สัญญามีผลบังคับ หาก รฟท. ไม่แจ้งผลการพิจารณาภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่แจ้งสาเหตุแห่งความล่าช้าให้ทราบ ให้ถือว่า รฟท. อนุมัติ

อนึ่ง หากพ้นกำหนดระยะเวลา 6 (หก) เดือน นับแต่วันที่สัญญามีผลบังคับแล้ว และบริษัทประสงค์จะให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือให้ใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าทั้งหมด หรือของแต่ละอาคารตามความในข้อนี้แก่นิติบุคคลในเครือของบริษัท ให้บริษัทร้องขอเป็นหนังสือต่อ รฟท. เพื่อพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป โดย รฟท. จะพิจารณาโดยไม่ชักช้า และมีสิทธิที่จะปฏิเสธหรือให้ความยินยอมโดยกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นสมควร โดยคำวินิจฉัยของ รฟท. ให้ถือเป็นที่สุด

5.1.3 เว้นแต่การให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือให้ใช้ประโยชน์ระหว่างบริษัทกับผู้เช่าช่วงหลักการให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือใช้ประโยชน์บางส่วนของอาคารศูนย์การค้าหรืออาคารส่วนฐาน

(Podium ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่าพลาซ่า) ที่มีขนาดพื้นที่ต่อเนื่องกันตั้งแต่ 5,000 (ห้าพัน) ตารางเมตรขึ้นไป และเป็นระยะเวลาเกินกว่า 12 (สิบสอง) เดือน ติดต่อกันให้แก่บุคคลหรือนิติบุคคลรายเดียวหรือหลายราย ร่วมกันเป็นกิจการเดียวกัน จะต้องขออนุญาตและได้รับความยินยอมจาก รฟท. ก่อน โดย รฟท. จะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 15 (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่บริษัทยื่นคำร้องขอและส่งมอบเอกสารหรือหลักฐาน จนครบถ้วนตามที่ รฟท. กำหนด หาก รฟท. ไม่แจ้งผลการพิจารณาภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่แจ้งสาเหตุแห่งความล่าช้าให้ทราบให้ถือว่า รฟท. อนุมัติ

5.1.4 บริษัทต้องส่งสรุปรายงานข้อมูลการให้เช่าหรือให้เช่าช่วงหรือใช้ประโยชน์ ตามข้อ 5.1 ของสัญญานี้ ประกอบด้วย รายชื่อ ที่อยู่และหมายเลขห้องในศูนย์การค้า พื้นที่ ผู้ประกอบการติดต่อ ระยะเวลา ค่าเช่าและค่าตอบแทนอื่นใดในอัตราเฉลี่ยเป็นกลุ่มตามประเภทธุรกิจ ณ ศูนย์การค้าและผลรวม ค่าเช่าเป็นรายชั้น ซึ่งแสดงข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุก 3 (สาม) ปี ภายในวันที่ 31 มกราคม ของปีถัดไป นับแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป ให้แก่ รฟท.

5.2 การดำเนินการบูรณะพัฒนา (Renovation)

บริษัทต้องดำเนินการบูรณะพัฒนาศูนย์การค้าและระบบต่างๆ ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเอง ทั้งสิ้นตามประมาณการรายการและจำนวนระยะเวลาการปรับปรุงบูรณะพัฒนาในแต่ละรายการ ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 11 โดยวงเงินค่าบูรณะพัฒนาไม่น้อยกว่า 2,400 ล้านบาท (สองพันสี่ร้อยล้านบาทถ้วน) โดยบริษัทจะเริ่มบูรณะพัฒนาตั้งแต่วันที่สัญญานี้มีผลบังคับ กำหนดแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ ให้บริษัทนำเสนอแผนงาน รายละเอียดและรายการบูรณะพัฒนารวมทั้งแบบการก่อสร้าง (ถ้ามี) ให้แก่ รฟท. เพื่อพิจารณาอนุมัติภายใน 60 (หกสิบ) วัน ก่อนเริ่มดำเนินการ โดย รฟท. จะอนุญาตหรือให้ความเห็นชอบโดยไม่ชักช้า

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการบูรณะพัฒนาตามความในวรรคแรก หากการปรับปรุงบูรณะพัฒนา ส่วนใดต้องได้รับอนุญาตจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องก่อนตามกฎหมาย จึงจะสามารถดำเนินการนั้นได้ บริษัทจะปรับปรุงบูรณะพัฒนาส่วนนั้นๆ รวมถึงงานบูรณะพัฒนาต่อเนื่องภายใน ระยะเวลาไม่เกินกว่า 3 (สาม) ปี นับจากวันที่บริษัทได้รับอนุญาตให้ปรับปรุงบูรณะพัฒนาส่วนนั้นๆ จากส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้บริษัทจะต้องดำเนินการปรับปรุงบูรณะพัฒนาให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2556

บริษัท มีสิทธิปรับปรุงบูรณะพัฒนา หรือระงับการปรับปรุงบูรณะพัฒนาลำดับใด และหรือรายการใดของลำดับใดก็ได้ ตามที่บริษัทเห็นสมควร อย่างไรก็ตาม เงินลงทุนในการปรับปรุงบูรณะพัฒนารวมกัน จะต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินที่ระบุไว้ในวรรคแรก

การปรับปรุงบูรณะพัฒนาที่มีได้ระบุไว้ในเอกสารแนบท้ายหมายเลข 11 บริษัทมีสิทธินำจำนวนเงินที่ปรับปรุงบูรณะพัฒนามานับรวมเป็นวงเงินบูรณะพัฒนาด้วย อีกทั้งให้นำจำนวนเงินปรับปรุงบูรณะพัฒนา โดยการลงทุนของผู้เช่าช่วงหลักมานับรวมเป็นวงเงินบูรณะพัฒนาด้วย ทั้งนี้ ให้บริษัทนำเสนอแผนงาน รายละเอียดและรายการบูรณะพัฒนารวมทั้งแบบการก่อสร้าง (ถ้ามี) ของบริษัทและ/หรือผู้เช่าช่วงหลัก

ให้แก่ รฟท. เพื่อพิจารณาอนุมัติภายใน 60 (หกสิบ) วัน ก่อนเริ่มดำเนินการ โดย รฟท. จะอนุญาตหรือให้ความยินยอมโดยไม่ชักช้า

5.3 การเชื่อมศูนย์การค้ำกับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน

นอกจากการบูรณะพัฒนาตามข้อ 5.2 ข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างการใช้ประโยชน์เพิ่มศักยภาพการใช้งาน และมูลค่าของศูนย์การค้ำ บริษัทอาจพิจารณาก่อสร้างทางเชื่อมศูนย์การค้ำกับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนและ/หรือการสัญจรทางเท้าของประชาชนตามที่บริษัทเห็นสมควร ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเอง โดยหากบริษัทจะดำเนินการดังกล่าว บริษัทจะต้องนำเสนอแผนงานรายละเอียดรวมทั้งแบบการก่อสร้าง (ถ้ามี) ให้แก่ รฟท. เพื่อพิจารณาอนุมัติภายใน 60 (หกสิบ) วัน ก่อนเริ่มดำเนินการ โดย รฟท. จะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 45 (สี่สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ รฟท. ได้รับแผนงานรายละเอียดรวมทั้งแบบการก่อสร้างและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด (ถ้ามี) ดังกล่าวจากบริษัท

สิทธิหรือประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการเชื่อมศูนย์การค้ำกับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน ให้ตกเป็นสิทธิของ รฟท. โดย รฟท. ไม่ต้องใช้ค่าการงานหรือค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

5.4 การโอนสิทธิ

การโอนสิทธิหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นได้สิทธิการใช้ประโยชน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นการโอนสิทธิไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดตามสัญญานี้จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจาก รฟท. ซึ่ง รฟท. จะไม่ปฏิเสธโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร โดยบริษัทต้องชำระค่าธรรมเนียมให้แก่ รฟท. ตามที่ รฟท. กำหนด และ รฟท. จะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 90 (เก้าสิบ) วัน นับแต่วันที่บริษัทยื่นคำร้องขอและส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานตามที่ รฟท. กำหนดจนครบถ้วน

5.5 การนำสิทธิไปเป็นประกัน

การนำสิทธิไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดตามสัญญานี้ไปเป็นประกันการชำระหนี้หรือทำเงื่อนไขผูกพันในการกู้ยืมเงินหรือเบิกเงินเกินบัญชี หรือค้ำประกันเงินกู้จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจาก รฟท. ก่อน โดย รฟท. จะอนุญาตหรือให้ความยินยอมโดยไม่ชักช้า โดยในการขอความยินยอมบริษัทต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นในการขอสิทธิไปดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งข้อมูลประกอบการพิจารณา เช่น วงเงิน ผู้รับประกัน ระยะเวลาในการนำสิทธิไปเป็นประกัน เป็นต้น โดยบริษัทต้องชำระค่าธรรมเนียมให้ รฟท. ครึ่งละร้อยละ 0.5 (ศูนย์จุดห้า) ของจำนวนเงินที่นำไปทำเงื่อนไขผูกพันด้วย

การดำเนินการตามวรรคแรก ต้องมีอายุไม่เกินกว่าระยะเวลาตามสัญญานี้ และไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ รฟท. หรือทำให้ รฟท. ต้องเสียสิทธิตามสัญญาหรือมีผลกระทบต่อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่างๆ ตามสัญญานี้ รวมตลอดถึงเมื่อหนี้เงินใดๆ ที่บริษัทต้องชำระให้แก่ รฟท. ถึงกำหนด บริษัทต้องให้ รฟท. เป็นผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในลำดับแรกและไม่ด้อยกว่าเจ้าหนี้รายอื่น

5.6 การซ่อมแซม การดูแลบำรุงรักษา (Maintenance) และปรับปรุงระบบต่างๆ

ภายในระยะเวลาใช้ประโยชน์ของสัญญานี้ บริษัทต้องรับผิดชอบการซ่อมแซม การดูแลบำรุงรักษา (Maintenance) และปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนทดแทนระบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการซ่อมแซมใหญ่

หรือซ่อมแซมเล็กน้อยของศูนย์การค้า รวมทั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย สมบูรณ์เสมอ โดยบริษัทต้องจัดสรรงบประมาณและเป็นผู้ชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้ ศูนย์การค้าอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

5.7 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเชื่อมต่อข้อมูล

บริษัทจะต้องพัฒนาทั้งในส่วนฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และ Source Code (ถ้ามี) ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเองในการเชื่อมต่อเทคโนโลยีในการรับส่งข้อมูลในระบบไร้สายหรือ อินเทอร์เน็ต หรือระบบอื่นๆ ที่จะมีขึ้นในอนาคตให้แก่ รฟท. เพื่อประโยชน์ในการรับส่งข้อมูลการใช้ ประโยชน์ การเช่าหรือเช่าช่วง การคิดแปลงพื้นที่ภายในศูนย์การค้า ระหว่างบริษัทกับ รฟท. ให้เสร็จสมบูรณ์ ภายใน (.....) ปี นับแต่วันที่สัญญานี้มีผลบังคับ พร้อมทั้งจะต้องมีการพัฒนา อัปเดต (Upgrade) บำรุงรักษาระบบ หรือเปลี่ยนแปลงระบบให้แก่ รฟท. อย่างต่อเนื่องตลอดไปจนครบระยะเวลาตามสัญญา นี้ เพื่อประสิทธิภาพที่ดีและเพื่อรองรับการเชื่อมต่อข้อมูล

5.8 การประกันภัย

บริษัทจะต้องจัดให้มีการประกันภัยเป็นรายปี ดังนี้

5.8.1 การประกันภัยศูนย์การค้า สำหรับอสังหาริมทรัพย์ทุกประเภท (All Risks) และ ให้ครอบคลุมเหตุสุดวิสัย เพื่อความสูญเสียหรือเสียหายต่อศูนย์การค้า ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ์และงานระบบ ต่างๆ ตลอดระยะเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญา โดยมิเจือปนและข้อกำหนดตลอดจนจำนวนเงิน ซึ่งเอาประกันเต็มวงเงินในมูลค่าการปลูกสร้างทดแทนของศูนย์การค้า ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ์ และงาน ระบบต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใหม่ (New Replacement Value Clause) ไม่รวมฐานราก โดยให้ รฟท. เป็นผู้รับ ประโยชน์แต่เพียงผู้เดียว

สำหรับจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยดังกล่าว รฟท. และบริษัทจะร่วมกันกำหนดขึ้นใหม่ ทุก 5 (ห้า) ปี ตามการประเมินราคาของบริษัทประเมินทรัพย์สินที่เชื่อถือได้โดยความเห็นชอบของ รฟท. และให้ครอบคลุมถึงค่าผลประโยชน์ตอบแทนของ รฟท. ตามสัญญานี้ในแต่ละปี ซึ่งบริษัทเป็นผู้จัดหา บริษัทประเมินทรัพย์สินดังกล่าวและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

5.8.2 การประกันภัยเพื่อความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินตลอด ระยะเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญา โดยมิเจือปนจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท (ยี่สิบ ล้าน บาทถ้วน) หากจำนวนเงินที่ได้รับจากบริษัทประกันภัยไม่เพียงพอต่อความรับผิดชอบดังกล่าวบริษัทจะต้อง รับผิดชอบใช้เพิ่มเติมทั้งสิ้นแต่เพียงผู้เดียว โดยจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยดังกล่าว รฟท. และบริษัท จะร่วมกันกำหนดขึ้นใหม่ทุก 5 (ห้า) ปี

ทั้งนี้ บริษัทต้องเอาประกันภัยตามข้อ 5.8.1 และข้อ 5.8.2 กับบริษัทรับประกันภัยที่ รฟท. ให้ความเห็นชอบ และบริษัทเป็นผู้ชำระค่าเบี้ยประกันภัยและค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น โดยบริษัทจะต้องจัดส่งสำเนา กรมธรรม์ที่เป็นปัจจุบันและสัญญาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวให้ รฟท. ไว้เป็นหลักฐานภายใน (.....) วัน นับแต่วันที่ลงนามในสัญญา ส่วนในคราวถัดไป บริษัทจะต้องต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยฉบับเดิม

หรือนำสำเนากรรมธรรม์ประกันภัยฉบับใหม่มอบให้แก่ รฟท. ก่อนวันที่สัญญาประกันภัยฉบับเดิมจะสิ้นอายุ ไม่น้อยกว่า(.....) วัน

บริษัทจะต้องไม่กระทำ ละเว้นกระทำหรือยินยอมหรืออนุญาตให้กระทำการใดๆ ที่อาจทำให้เงื่อนไขของกรรมธรรม์ประกันภัยกลายเป็นโมฆะหรือถูกเพิกถอนไป หากเกิดความเสียหายใดๆ แก่ รฟท. เนื่องจากเหตุดังกล่าว บริษัทจะต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

5.9 มาตรการความปลอดภัย

บริษัทต้องจัดให้มีมาตรการความปลอดภัยซึ่งมีประสิทธิภาพที่ดีภายในศูนย์การค้าตลอดระยะเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้ อันได้แก่ ระบบป้องกันอัคคีภัย ระบบเตือนภัย ระบบหนีภัย ระบบบรรเทาภัย แผนงานดำเนินการและระบบต่างๆ อื่นใดไม่น้อยกว่าที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือหน่วยงานของรัฐอื่นใดหรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นใดกำหนดไว้และต้องเพียงพอเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และจำนวนผู้ใช้บริการโดยถือเอาความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

อนึ่ง อุปกรณ์สำหรับระบบต่างๆ ดังกล่าวต้องเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี และต้องจัดให้มีเส้นทางสัญจร โดยปราศจากสิ่งกีดขวางสำหรับอพยพคนเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอื่นใดและมีบันไดหนีไฟทั้งภายในและภายนอกศูนย์การค้าอย่างเพียงพอ

5.10 ความคุ้มกันความรับผิด

บริษัทต้องปกป้องคุ้มครอง รฟท. บุคลากรของ รฟท. และบุคคลในคณะกรรมการต่าง ๆ ของ รฟท. จากความรับผิดใดๆ ต่อบุคคลภายนอกในทุกกรณี ทั้งนี้ เว้นแต่การดำเนินการ การกระทำหรือสิ่งการใดๆ ที่เกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของ รฟท. และ/หรือบุคคลดังกล่าวข้างต้น

ในกรณีที่ รฟท. หรือบุคคลดังกล่าวในวรรคแรกถูกฟ้องร้องให้รับผิดใดๆ ไม่ว่าทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครองเนื่องจากการกระทำของบริษัท ผู้เช่าช่วงหลัก บุคลากรของบริษัท ผู้เช่าช่วงหลัก หรือการดำเนินการใดๆ ของบริษัทและ/หรือบุคคลดังกล่าวตามสัญญานี้ บริษัทต้องปกป้องคุ้มครองและชดเชยความเสียหายนั้นทุกประการ ซึ่งรวมทั้งค่าทนายความ ค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ทั้งหมดด้วย

5.11 ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์

บริษัทจะไม่ใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าในลักษณะใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือนำรังเกียจ น่ากลัว หรืออาจกระทบกระเทือนความปลอดภัยและความสงบสุขหรือเป็นอันตรายต่อสาธารณะ และจะไม่นำหรือยินยอมให้บุคคลใดๆ นำวัตถุที่เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นอันตรายนอกเหนือจากความจำเป็นและประกอบการโดยปกติมาเก็บไว้ในศูนย์การค้ารวมทั้งจะไม่กระทำหรือไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการใดๆ เหลื่อมล้ำออกมาบนทางเท้า หรือถนน อันเป็นการกีดขวางการจราจรเป็นการถาวร

5.12 การปฏิบัติตามกฎหมาย

บริษัทจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการดำเนินการของบริษัท ซึ่งบัญญัติไว้ในปัจจุบันและในอนาคต โดยเคร่งครัด โดยบริษัทจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด หากปรากฏว่า รฟท. ต้องรับผิดชอบหรือได้รับความเสียหายเพราะเหตุที่บริษัทไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย บริษัทจะชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ รฟท. ทั้งสิ้นโดยไม่ชักช้า

5.13 การขออนุญาตหรือขอความยินยอมต่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

เว้นแต่สัญญานี้จะระบุไว้เป็นอย่างอื่น ในกรณีที่บริษัทประสงค์จะยื่นเรื่องขออนุญาตหรือขอความยินยอมต่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามสัญญานี้ และจะต้องได้รับอนุญาตหรือยินยอมจาก รฟท. ก่อน บริษัทจะต้องตรวจสอบข้อมูลและบรรดาเอกสารต่างๆ รวมถึงขั้นตอนที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องทั้งหมดก่อนการดำเนินการ ตลอดจนรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด แต่ฝ่ายเดียวโดย รฟท. จะอนุญาตหรือให้ความยินยอมโดยไม่ชักช้า

5.14 การรักษาข้อมูล

บรรดาสัญญา หนังสือหรือเอกสารใดๆ ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และให้ความยินยอมระหว่างบริษัทกับ รฟท. บริษัทและ รฟท. จะไม่ทำการเปิดเผยหรือเผยแพร่ต่อบุคคลภายนอก เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอย่างอื่น

5.15 การจดทะเบียนการเช่า

กรณีที่บริษัทใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าโดยการให้เช่า และมีความประสงค์ขอให้ รฟท. นำสัญญานี้ไปจดทะเบียนการเช่า ณ สำนักงานที่ดินให้แก่บริษัท บริษัทจะต้องแจ้งให้ รฟท. ทราบล่วงหน้าเป็นหนังสือไม่น้อยกว่า 30 (สามสิบ) วัน โดยบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบค่าธรรมเนียม ค่าอากรและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ทั้งหมดในการจดทะเบียนการเช่าแต่ฝ่ายเดียว

5.16 ค่าสาธารณูปโภคและค่าสิ่งแวดล้อม

บริษัทจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคและค่าสาธารณูปโภคในศูนย์การค้าทั้งหมด เช่น ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้าและค่าสิ่งแวดล้อม (อาทิ ค่าบำบัดน้ำเสีย) เป็นต้น จนกว่าบริษัทจะส่งคืนศูนย์การค้าให้แก่ รฟท. เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

5.17 แผนการใช้พื้นที่ประจำปี

การใช้สิทธิประโยชน์ในอาคารศูนย์การค้าหรืออาคารส่วนฐาน (Podium ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่า พลาซ่า) ตามสัญญานี้ บริษัทจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามสัดส่วนการใช้พื้นที่ประกอบธุรกิจต่อพื้นที่ส่วนกลางตามแผนการใช้พื้นที่ประจำปี ณ วันที่ 31 ธันวาคมของแต่ละปีการใช้ประโยชน์ ซึ่งบริษัทจะต้องนำเสนอให้ รฟท. เพื่อตรวจสอบการใช้พื้นที่ให้เป็นไปตามสัญญา ข้อ 3.5 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และคำรับรองของสัญญานี้ ภายในวันที่ 30 มิถุนายนของทุกปี

5.18 ชื่อและตราสัญลักษณ์ของ รฟท.

บริษัทไม่มีสิทธิใช้ชื่อหรือตราสัญลักษณ์ตลอดจนเครื่องหมายใดๆ ของ รฟท. หรือที่เกี่ยวข้องกับ รฟท. เพื่อประโยชน์ของบริษัทไม่ว่าทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

5.19 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้น

กรณีที่บริษัทเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัท และ/หรือสัดส่วนโครงสร้างผู้ถือหุ้น อันมีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท หรือเปลี่ยนแปลงจำนวนทุนเรือนหุ้น บริษัทจะต้องแจ้งและส่งหลักฐานรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงพร้อมชี้แจงเหตุผลให้ รฟท. ทราบเป็นหนังสือทุกครั้ง และภายหลังจากที่บริษัทยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นประจำปีต่อกระทรวงพาณิชย์ บริษัทต้องจัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นมากอันดับ 1-10 ซึ่งรับรอง โดยกระทรวงพาณิชย์ให้ รฟท. ทราบภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับแต่วันที่ยื่นต่อกระทรวงพาณิชย์

เนื่องจากกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่และทีมผู้บริหารระดับสูงของบริษัทได้บริหารงานศูนย์การค้าประสบความสำเร็จอย่างดี และสามารถรักษาไว้ซึ่งประโยชน์และชื่อเสียงของ รฟท. ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในวรรคแรกจะต้องไม่มีผลกระทบต่อกระด้นการดำเนินการตามสัญญาหรือมีผลกระทบต่อชื่อเสียง เกียรติคุณ และภาพลักษณ์ของ รฟท. ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม มิฉะนั้น รฟท. มีสิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อ 14.3

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หมายถึง ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นของบริษัทตั้งแต่ร้อยละ 5 (ห้า) ขึ้นไปของทุนจดทะเบียนบริษัท

ข้อ 6. สิทธิและหน้าที่ของ รฟท.

6.1 รฟท. มีสิทธิใช้ห้องประชุมอาคารส่วนโรงแรมปีละ 15 (สิบห้า) วัน โดยคิดค่าอาหารและเครื่องดื่มสุทธิในอัตราไม่เกินร้อยละ 50 (ห้าสิบ) ของราคาดปกติ ทั้งนี้ รฟท. จะต้องแจ้งแผนรายปีในการใช้ห้องประชุมอาคารส่วนโรงแรมให้บริษัททราบล่วงหน้า ซึ่งหาก รฟท. แจ้งแล้ว แต่ไม่ใช้สิทธิ รฟท. ตกลงเสียสิทธิในคราวนั้นๆ โดยให้นับรวมอยู่ในปีละ 15 (สิบห้า) วัน ดังกล่าว

สิทธิตามความในวรรคก่อนอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่ามีห้องประชุมอาคารส่วนโรงแรมว่างในระยะเวลาที่ รฟท. ประสงค์จะใช้ ซึ่งหากปรากฏว่าห้องประชุมอาคารส่วนโรงแรมในช่วงเวลาที่ รฟท. ประสงค์ใช้นั้นไม่ว่างบริษัทและ รฟท. จะปรับปรุงแผนการใช้ห้องประชุมอาคารส่วนโรงแรมรายปีร่วมกันโดยสุจริตต่อไป อย่างไรก็ตาม หากคู่สัญญาไม่สามารถปรับปรุงแผนรายปีในการใช้ห้องประชุมอาคารส่วนโรงแรมร่วมกันได้ รฟท. สามารถไปใช้ห้องประชุมของโรงแรมอื่นในระดับมาตรฐานเดียวกันกับโรงแรมได้ โดยบริษัทจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้ทั้งหมด

6.2 รฟท. มีสิทธิใช้ห้องพักอาคารส่วนโรงแรมในศูนย์การค้าได้ปีละ 100 (หนึ่งร้อย) ห้องคืน (Room Night) โดยได้รับส่วนลดค่าห้องพักในอัตราร้อยละ 70 (เจ็ดสิบ) ของราคาประกาศทั่วไป (Rack Rate) ภายใต้เงื่อนไขว่ามีห้องพักว่างในช่วงเวลาที่ รฟท. ประสงค์จะใช้

6.3 รฟท. หรือผู้แทนมีสิทธิเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานในเวลาที่ทำการปกติของบริษัทโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า สำหรับนอกเวลาทำการปกติ (รวมเวลากลางคืน) นั้น ให้ รฟท. หรือผู้แทนเข้าไปตรวจได้ทันที ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน และบริษัทต้องอำนวยความสะดวกแก่ รฟท. หรือผู้แทนของ รฟท. ในการเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงาน

6.4 ในกรณีที่มีการกระทำใดๆ ของบริษัทและ/หรือของผู้เช่า หรือผู้เช่าช่วง หรือของบุคลากรของ บุคคลดังกล่าว หรือผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้า ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของบุคคล อย่างร้ายแรง หรือการกระทำนั้นเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชนหรือข้อกำหนดใดๆ ในสัญญาเป็นอย่างร้ายแรง หาก รฟท. เห็นว่ามีเหตุผลและโดยการปรึกษารัฐบาล กับบริษัทแล้วให้ รฟท. มีอำนาจสั่งระงับหรือแก้ไขการกระทำดังกล่าวได้ทันที

6.5 รฟท. มีสิทธิให้บริษัทจัดทำป้ายแสดงข้อความว่า “สิ่งปลูกสร้างนี้เป็นกรรมสิทธิ์ ของ รฟท.” หรือข้อความอื่นใดในทำนองเดียวกันด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัท โดยมีวัสดุ ขนาด รูปลักษณ์ และตำแหน่งที่ติดตั้ง ต่างๆ ตามที่ รฟท. และบริษัทตกลงร่วมกัน

6.6 รฟท. มีสิทธิใช้บริเวณพื้นที่จัดกิจกรรมของศูนย์การค้าโดยมีขนาดพื้นที่ไม่เกิน 100 (หนึ่งร้อย) ตารางเมตร เพื่อจัดกิจกรรมหรือธุรกรรมเชิงพาณิชย์ที่ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของ รฟท. ปีละ 4 (สี่) ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 14 (สิบสี่) วัน แต่ใน 1 (หนึ่ง) ปีต้องไม่เกินกว่า 30 (สามสิบ) วัน ภายใต้เงื่อนไขว่ามีพื้นที่จัด กิจกรรมของศูนย์การค้าว่างในช่วงเวลาที่ รฟท. ประสงค์จะใช้ โดย รฟท. จะปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยการใช้บริเวณพื้นที่จัดกิจกรรมของศูนย์การค้าของบริษัทเช่นเดียวกับผู้ใช้พื้นที่รายอื่น และจะรับผิดชอบ ในค่าใช้จ่ายทางตรง เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ที่เกิดขึ้น โดย รฟท. จะประสานงานกับบริษัทในการ ขอใช้พื้นที่ดังกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 90 (เก้าสิบ) วัน

6.7 ในกรณีที่มิชอบสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของบริษัท ตามสัญญานี้ รฟท. มีสิทธิตรวจสอบได้และบริษัทตกลงให้ความร่วมมือพร้อมทั้งอำนวยความสะดวก แก่ รฟท. ในการส่งข้อมูลและเอกสารตามวิธีการที่จะได้ตกลงร่วมกัน

6.8 การยินยอม หรือการอนุญาต หรือการอนุมัติของ รฟท. ให้แก่บริษัทตามสัญญานี้ รฟท. จะไม่เรียกหรือรับค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้นจากบริษัท เว้นแต่การยินยอมหรือการอนุญาตหรือการอนุมัติ ของ รฟท. ตามข้อ 2.1 วรรคสอง ข้อ 5.4 และ ข้อ 5.5

ข้อ 7. การแก้ไข ตัดแปลง ก่อสร้างเพิ่มเติม หรือต่อเติมศูนย์การค้า

7.1 การแก้ไข ตัดแปลง ก่อสร้างเพิ่มเติม หรือต่อเติมศูนย์การค้าเพื่อการใช้ประโยชน์ บริษัทสามารถ กระทำได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ บริษัทจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือล่วงหน้าจาก รฟท. ก่อน

7.1.1 มีผลกระทบหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลัก (Main Structure)

7.1.2 มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมหรือลักษณะทางกายภาพที่ต้อง ขออนุญาตต่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

7.1.3 มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบวิศวกรรมต่างๆ ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ระบบปรับอากาศ ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น ทั้งนี้เว้นแต่เป็นการปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือเพิ่มประสิทธิภาพ หรือบำรุงรักษาตามปกติ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นการแก้ไข ดัดแปลง ก่อสร้างเพิ่มเติม หรือต่อเติมที่ต้องทำให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือประกาศ หรือข้อกำหนดของกฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลง

หากบริษัทมีความประสงค์จะแก้ไข ดัดแปลง ก่อสร้างเพิ่มเติม หรือต่อเติมใดๆ ที่ต้องขอความยินยอมจาก รฟท. ในลักษณะดังกล่าวข้างต้นหรือทำการก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งในศูนย์การค้า ที่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เมื่อบริษัทได้รับอนุญาตจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้วให้บริษัทนำเสนอแบบแปลนและรายละเอียดเกี่ยวกับการแก้ไข ดัดแปลง ต่อเติม หรือก่อสร้าง รายการวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ มูลค่าการดำเนินการ กำหนดการดำเนินงาน และรายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับเหมาก่อสร้าง (ถ้ามี) พร้อมสำเนาใบอนุญาตที่ได้รับจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้แก่ รฟท. แล้วจึงดำเนินการแก้ไข ดัดแปลง ต่อเติม หรือก่อสร้างนั้นๆ ได้

7.2 ส่วนที่มีการแก้ไข ดัดแปลง หรือต่อเติมศูนย์การค้า หรือก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มเติมในศูนย์การค้าให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ รฟท. ทั้งนี้โดยไม่ต้องใช้ค่าการงานค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายใดๆ

7.3 เมื่อบริษัทได้ทำการแก้ไข ดัดแปลง ต่อเติม หรือก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มเติมในศูนย์การค้าแล้วเสร็จตามสัญญาข้อ 7.1 และ ข้อ 7.2 บริษัทจะแจ้งให้ รฟท. ทราบรายละเอียดเป็นหนังสือโดยไม่ชักช้า

7.4 ถ้าบริษัทได้ทำการแก้ไข ดัดแปลง หรือต่อเติมศูนย์การค้า หรือก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มเติมในศูนย์การค้าโดยไม่ได้รับความยินยอมจาก รฟท. ตามข้อ 7.1 และ/หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่โครงสร้างของศูนย์การค้าไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ หรือโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย หาก รฟท. ให้บริษัทรื้อถอนหรือขนย้าย บริษัทจะต้องรื้อถอนและขนย้ายพร้อมทั้งปรับปรุงศูนย์การค้าให้กลับคืนสภาพเดิมด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเองทั้งสิ้นโดยไม่ชักช้า

7.5 ในการแก้ไข ดัดแปลง หรือต่อเติมศูนย์การค้า หรือก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มเติมในศูนย์การค้าไม่ว่าจะได้รับความยินยอมจาก รฟท. หรือไม่ก็ตาม หากเกิดความเสียหายแก่บุคคลและ/หรือทรัพย์สิน รวมตลอดถึงศูนย์การค้าและ/หรือกระทำความผิดกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ รฟท. และ/หรือบริษัทต้องถูกปรับหรือถูกบังคับให้รื้อถอนและ/หรือต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใดๆ บริษัทต้องรับผิดชอบในบรรดาค่าใช้จ่าย ค่าปรับ ค่าเสียหาย ที่เกิดขึ้นทั้งสิ้นจนกว่าการดำเนินการจะแล้วเสร็จ

7.6 ในกรณีที่บริษัทปฏิบัติผิดสัญญาหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือปล่อยให้ศูนย์การค้าอาจจะเป็นอันตรายแก่ผู้อื่น รฟท. หรือตัวแทนมีสิทธิเข้าไปในศูนย์การค้า เพื่อทำการซ่อมแซม แก้ไข ดัดแปลง ต่อเติม หรือบำรุงรักษาศูนย์การค้า หรือก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มเติมลงบนศูนย์การค้าได้ โดยบริษัทจะไม่อ้างว่าเป็นการรอนสิทธิของบริษัท หรือทำให้บริษัทได้รับประโยชน์จากศูนย์การค้าน้อยลงแต่อย่างใด ทั้งนี้บริษัทจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งสิ้นแต่ผู้เดียว

ข้อ 8. กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

8.1 บรรดาทรัพย์สินในศูนย์การค้าที่บริษัทได้ดำเนินการบูรณะพัฒนา (Renovate) ปรับปรุง หรือก่อสร้าง แก้ไข คัดแปลง ต่อเติม ซ่อมแซมหรือสร้างทดแทนทรัพย์สินเดิมตามสัญญาไม่ว่าส่วนหนึ่ง ส่วนใดและ/หรือทั้งหมดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ รฟท. พื้นที่ที่มีการดำเนินการดังกล่าวแล้วเสร็จโดยไม่มี ค่าการงานหรือค่าตอบแทนและภาระผูกพันใดๆ ส่วนวัสดุอุปกรณ์และสัมภาระในการดำเนินการให้ตกเป็น กรรมสิทธิ์ของ รฟท. พื้นที่ นับแต่เวลาที่วัสดุอุปกรณ์และสัมภาระดังกล่าวถูกติดตั้งเป็นการถาวรหรือ ติดตั้งเข้ากับศูนย์การค้าแล้วเสร็จ โดยไม่มีสิทธิคิดค่าการงานหรือค่าตอบแทนใดๆ

อนึ่ง รฟท. ยินยอมรับกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์และสัมภาระจากการบูรณะพัฒนา ปรับปรุง หรือก่อสร้าง แก้ไข คัดแปลง ต่อเติม ซ่อมแซมตามสัญญานี้จากผู้เช่าช่วงหลักหรือบุคคลใดในศูนย์การค้าได้ โดยตรง โดยมีต้องผ่านกรรมสิทธิ์ของบริษัทก่อน

8.2 บริษัทต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่ รฟท. ในกรณีที่ผู้รับเหมาก่อสร้างหรือบุคคล ที่สามใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจาก รฟท. ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานวัสดุอุปกรณ์ หรือสัมภาระดังกล่าวตามข้อ 8.1

ข้อ 9. หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ในขณะที่ทำสัญญานี้ บริษัทจะต้องนำหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาเป็นหนังสือค้ำประกันของ ธนาคารที่ รฟท. เห็นชอบในวงเงิน 160 ล้านบาท (หนึ่งร้อยหกสิบล้านบาทถ้วน) (โดยไม่มีเงื่อนไข) มามอบให้แก่ รฟท. ในวันทำสัญญาเพื่อเป็นประกันการปฏิบัติตามสัญญานี้ หากบริษัทผิดสัญญาข้อใด ข้อหนึ่ง รฟท. มีสิทธิเรียกร้องเอาค่าเสียหายหรือหนี้เงินใดๆ ตามความเสียหายหรือหนี้สินที่แท้จริง โดยบังคับเอาจากหลักประกันดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนได้ทันที และหากปรากฏว่าค่าเสียหายหรือ หนี้เงินเกินกว่าหลักประกันแล้ว บริษัทจะต้องนำเงินมาชำระเพิ่มเติมให้แก่ รฟท. ภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจาก รฟท.

ถ้าวงเงินหลักประกันข้างต้นหมดสิ้นไปหรือลดลงไปไม่ว่าด้วยเหตุใด รฟท. มีสิทธิเรียกให้บริษัท นำหนังสือค้ำประกันของธนาคารฉบับใหม่ที่มีจำนวนเงินค้ำประกันครบถ้วนเต็มตามจำนวนเดิมมามอบ ให้แก่ รฟท. จนครบวงเงินข้างต้นภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจาก รฟท. หากบริษัทมิได้ ดำเนินการดังกล่าว รฟท. มีสิทธิบอกเลิกสัญญาดำข้อ 14.3

รฟท. จะคืนหลักประกันให้บริษัทภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับจากวันที่บริษัทพ้นจากความผูกพัน ทั้งปวงตามสัญญานี้แล้ว

ข้อ 10. ค่าป่วยการ

ในกรณีที่บริษัทมิได้ชำระหนี้เงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนใดๆ ตามที่สัญญานี้ได้กำหนดไว้ ให้ถือว่าบริษัทตกเป็นลูกหนี้คดีนัด และต้องชำระค่าป่วยการเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 2 (สอง) ต่อเดือนของจำนวน

เงินที่ค้างชำระตลอดไปทุกๆ เดือนจนถึงเดือนที่ได้ชำระเงินที่ค้างครบถ้วน เศษของเดือนที่เป็นวันให้คิดค่าป่วยการเพิ่มเท่ากับ 1 (หนึ่ง) เดือน

ข้อ 11. ภาษีและอากร

11.1 บริษัทมีหน้าที่เป็นผู้ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน รวมถึงค่าอากรแสตมป์ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ (ถ้ามี) ทั้งหมดที่เรียกเก็บตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับจากสัญญาหรือที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้ประโยชน์ในศูนย์การค้าต่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแต่ผู้เดียว

11.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ให้รวมถึงภาษีอื่นในลักษณะเดียวกันไม่ว่าจะอยู่ในรูปใดก็ตามที่มีกฎหมายให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมภาษีโรงเรือนและที่ดินในอนาคต

11.3 ในกรณีที่มีการยกเลิกกฎหมายและออกกฎหมายอย่างอื่นเพื่อใช้บังคับแทนภาษีโรงเรือนและที่ดินที่มีอยู่ในวันทำสัญญา หรือมีการแบ่งแยกภาษีระหว่างโรงเรือนและที่ดินออกจากกันให้บริษัทเป็นผู้มีหน้าที่ชำระทั้งหมด

11.4 ในกรณีที่บริษัทมิได้ชำระค่าภาษีโรงเรือนดังกล่าวภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด เป็นเหตุให้รฟท. ต้องชำระค่าภาษีโรงเรือนดังกล่าวไปก่อนหรือต้องเสียค่าปรับและ/หรือเงินเพิ่มตามกฎหมายและค่าใช้จ่ายต่างๆ (ถ้ามี) บริษัทจะต้องชำระเงินดังกล่าวให้แก่ รฟท. รวมทั้งดอกเบี้ยคิดในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันผิดนัด จนกว่า รฟท. จะได้รับชำระคืนทั้งหมด

ข้อ 12. การก่อสร้างหรือซ่อมแซมศูนย์การค้าอันเกิดจากวินาศภัย

12.1 กรณีความเสียหายเกิดขึ้นบางส่วน

ในกรณีที่ศูนย์การค้าได้รับความเสียหายบางส่วนแต่เกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัยก็ตาม และยังสามารถใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าได้ บริษัทมีหน้าที่ต้องซ่อมแซมศูนย์การค้าไม่ว่าจะเป็นการซ่อมแซมใหญ่หรือเป็นการซ่อมแซมเล็กน้อยให้กลับคืนสภาพดีและสมบูรณ์เรียบร้อยทุกประการด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทเองทั้งสิ้น โดย รฟท. จะนำเงินค่าสินไหมทดแทนที่ รฟท. ได้รับจากบริษัทประกันภัยมามอบให้แก่บริษัทตามจำนวนเงินที่บริษัทได้ซ่อมแซมจริงและมีเหตุผลอันสมควร แต่ไม่เกินกว่าจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ รฟท. ได้รับมาจากบริษัทประกันภัย

ทั้งนี้ บริษัทอาจยื่นขอเบิกจ่ายค่าซ่อมแซมเป็นงวดๆ ตามสัญญาก่อสร้างในส่วนที่ซ่อมแซมจาก รฟท. ตามวรรคหนึ่งได้ สำหรับวิธีการเบิกจ่ายให้ผู้สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงกันตามความเหมาะสม

12.2 กรณีความเสียหายเกิดขึ้นทั้งหมด

12.2.1 ภายใต้บังคับสัญญาข้อ 12.2.2 กรณีความเสียหายเกิดขึ้นแก่อาคารส่วนที่ 1 ทั้งหมดไม่ว่าด้วยเหตุใดจนไม่อาจใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้ต่อไปได้ ให้สัญญานี้เป็นอันสิ้นสุดลงทันที เว้นแต่ผู้สัญญาดตกลงกันเป็นอย่างอื่น

หากความเสียหายข้างต้นเกิดขึ้นจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของบริษัทผู้เช่าช่วงหลัก และ/หรือบุคลากรของบริษัทผู้เช่าช่วงหลัก บริษัทจะต้องชำระค่าผลประโยชน์ คอบแทนตามสัญญาจนกว่า รฟท. จะสร้างอาคารทดแทนและ/หรือได้รับค่าตอบแทนจากการใช้ประโยชน์อาคารทดแทนแล้ว แต่ไม่เกิน 3 (สาม) ปี นับแต่วันที่เกิดความเสียหายดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ดัดสิทธิ รฟท. ที่จะเรียกร้องค่าทดแทนหรือค่าเสียหายส่วนที่ยังขาดอยู่

12.2.2 หากความเสียหายข้างต้นเกิดขึ้นแก่อาคารส่วนที่ 1 ทั้งหมดหรือเสียหายเป็นส่วนใหญ่จนบริษัทไม่สามารถใช้ประโยชน์ตามสัญญาได้ โดยมีใช้ความคิดของบริษัทผู้เช่าช่วงหลัก และบริษัทประสงค์จะสร้างอาคารส่วนที่ 1 ขึ้นใหม่ รฟท. จะให้บริษัทเป็นผู้ได้สิทธิใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าต่อเนื่องภายในระยะเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้ โดยคู่สัญญาจะทำความตกลงกันบนพื้นฐานความถูกต้องและเป็นธรรม และบริษัทจะต้องสร้างอาคารส่วนที่ 1 ให้แล้วเสร็จภายในเวลา 3 (สาม) ปี หรือระยะเวลาที่ได้ขยายออกไปโดย รฟท. ให้ความเห็นชอบ นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดย รฟท. จะนำเงินค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับจากบริษัทประกันภัยมาเบิกจ่ายค่าก่อสร้างอาคารส่วนที่ 1 แก่บริษัทตามที่ใช้จ่ายไปจริงและมีเหตุผลอันสมควร แต่ไม่เกินจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ รฟท. ได้รับจากบริษัทประกันภัย โดยบริษัทจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนที่เกินนั้นทั้งสิ้น

ข้อ 13. การเตรียมการก่อนครบระยะเวลาใช้ประโยชน์

13.1 เว้นแต่คู่สัญญาจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ภายใน 3 (สาม) ปี สุดท้ายก่อนครบระยะเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้ บริษัทจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทแต่ผู้เดียว

13.1.1 จัดส่งข้อมูลรายการทรัพย์สินศูนย์การค้าที่จะส่งมอบและประเภททรัพย์สินที่ไม่ส่งมอบ ข้อมูลการเช่าและการเช่าช่วง ข้อมูลการประกอบธุรกิจภายในศูนย์การค้าของบริษัทผู้เช่าช่วงหลัก ประกอบด้วย รายชื่อ ที่อยู่และหมายเลขห้องในศูนย์การค้า พื้นที่ ผู้รับการติดต่อ ระยะเวลา ค่าเช่าและค่าตอบแทนอื่นใดในอัตราเฉลี่ยเป็นกลุ่มตามประเภทธุรกิจในศูนย์การค้าและผลรวมค่าเช่าเป็นรายชั้น พร้อมสำเนาสัญญาและบรรดาเอกสารที่เกี่ยวข้องที่แสดงข้อมูลดังกล่าวข้างต้นให้ รฟท. โดยเริ่มกำหนดส่งทุกปีนับแต่ปี พ.ศ. 2569 เป็นต้นไป

13.1.2 ถ่ายทอดความรู้ (Know how) อบรมพนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือตัวแทนของ รฟท. ในการประกอบธุรกิจของศูนย์การค้า ตลอดจนวิธีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ และการอื่นใดที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจดังกล่าวตามที่ รฟท. กำหนด

13.1.3 แจ้งผู้เช่า ผู้เช่าช่วง และผู้ประกอบการภายในศูนย์การค้าให้ทราบถึงวันครบกำหนดระยะเวลาใช้ประโยชน์ของสัญญานี้

13.1.4 จัดทำบัญชี รายการทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ภายในศูนย์การค้าทั้งหมด
ที่บริษัทจะดำเนินการรื้อถอนและ/หรือขนย้ายออกจากศูนย์การค้าภายหลังสิ้นสุดสัญญาและส่งมอบให้แก่
รฟท.

13.1.5 บำรุงรักษา ดูแล ปรับปรุงศูนย์การค้าให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์
ในการประกอบกิจการศูนย์การค้า โดยจะต้องแล้วเสร็จสมบูรณ์ก่อนสิ้นสุดสัญญาไม่น้อยกว่า 6 (หก) เดือน

13.2 ในกรณีที่เมื่อเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบริษัท ผู้เช่าช่วงหลักเพิกเฉยหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามข้อ 13.1
โดยถูกต้องครบถ้วนหรือทำให้ศูนย์การค้าเสื่อมสภาพลงเป็นอุปสรรคต่อการใช้งานตามวัตถุประสงค์ หรือ
มีการกระทำอย่างอื่นในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อศูนย์การค้าหรือ รฟท. รฟท. มีสิทธิ
เข้าไปดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการเพื่อให้เกิดผลตามข้อ 13.1 หรือเข้าไป
ป้องกันการทำให้ศูนย์การค้าเสื่อมสภาพลง หรือเข้าไประงับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายดังกล่าว
โดยบริษัทต้องอำนวยความสะดวกและต้องรับภาระค่าใช้จ่ายและความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นแต่เพียงผู้เดียว

ข้อ 14. การสิ้นสุดสัญญา

14.1 ในกรณีมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เกิดขึ้นให้สัญญานี้สิ้นสุดทันที

14.1.1 เมื่อบริษัทผิดนัดชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนตามข้อ 4.1

14.1.2 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาใช้ประโยชน์ตามสัญญา

14.1.3 สิทธิการใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าตามสัญญานี้ได้ถูกยึดหรืออายัดตามคำสั่งศาล
หรือตามกฎหมายใดๆ

14.1.4 บริษัทถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือมี
คำพิพากษาให้ล้มละลาย หรือบริษัทเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูตามกฎหมายล้มละลายและแผนฟื้นฟูกิจการมิได้
กำหนดให้ รฟท. ได้รับค่าผลประโยชน์ตอบแทนการใช้ประโยชน์ศูนย์การค้าตามจำนวนและระยะเวลา
ที่กำหนดไว้ในข้อ 4.2 โดยครบถ้วน

14.1.5 มีการเลิกบริษัท หรือชำระบัญชีบริษัทไม่ว่าด้วยเหตุใด

14.1.6 กรณีเกิดความเสียหายต่ออาคารส่วนที่ 1 ทั้งหมดตามข้อ 12.2.1

14.2 ในกรณีที่เมื่อข้อพิพาทตามสัญญาและบริษัท ไม่ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริหารสัญญา
เมื่อ รฟท. ได้มีหนังสือบอกกล่าวให้บริษัทปฏิบัติหรือแก้ไขให้ถูกต้องเป็นไปตามสัญญาภายใน 30
(สามสิบ) วัน แต่บริษัทละเลยหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว รฟท. มีสิทธิ
บอกเลิกสัญญานี้ได้ทันที

14.3 นอกเหนือจากกรณีตามข้อ 14.1 และข้อ 14.2 หากบริษัทผิดสัญญาฉบับนี้ไม่ว่าข้อใดข้อหนึ่ง
เมื่อ รฟท. ได้มีหนังสือบอกกล่าวให้บริษัทปฏิบัติให้ถูกต้องเป็นไปตามสัญญาภายใน 30 (สามสิบ) วัน
แต่บริษัทละเลยหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว รฟท. มีสิทธิบอกเลิกสัญญา
ได้ทันที

14.4 กรณีผู้สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งล่าช้าในการใช้สิทธิ หรือละเลยการใช้สิทธิใดๆ ที่พึงมีในกรณีที่อีกฝ่ายหนึ่งผิดสัญญา รวมถึงการไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ตามสัญญานี้ ย่อมไม่เป็นการทำให้ผู้สัญญาดังกล่าวเสื่อมสิทธินั้นๆ และไม่ถือเป็นการตกลงยินยอมด้วยการผิดสัญญา การผิดนัดชำระหนี้หรือการไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดๆ ตามสัญญานี้และไม่ถือเป็นการละสิทธิเรียกร้องซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการผิดสัญญา การผิดนัดชำระหนี้ หรือการไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดๆ ของสัญญานี้

ข้อ 15. ผลการสิ้นสุดของสัญญา

เมื่อสัญญาฉบับนี้เป็นอันสิ้นสุดลงไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ รฟท. มีสิทธิดังนี้

15.1 รฟท. มีสิทธิเรียกร้องให้บริษัทชำระหนี้ที่ค้างชำระพร้อมค่าปรับการและดอกเบี้ยทั้งหมด รวมทั้งเรียกค่าเสียหายในส่วนที่เกิดจากหลักประกันสัญญา (ถ้ามี)

15.2 หากบริษัทผิดสัญญา รฟท. มีสิทธิเรียกร้องเอาจากธนาคารผู้ค้ำประกันเป็นจำนวนเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรตามเงื่อนไขที่ระบุในข้อ 9 ของสัญญานี้

15.3 รฟท. มีสิทธิเข้าครอบครองใช้ประโยชน์หรือนำไปให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในศูนย์การค้าทั้งหมด โดยบริษัทไม่มีสิทธิโต้แย้งหรือขัดขวางการใช้สิทธิหรือการกระทำดังกล่าวของ รฟท. รวมทั้ง รฟท. หรือผู้ที่ รฟท. มอบหมายมีสิทธิขนย้ายสิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์และสัมภาระไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินของบริษัท ผู้เช่าช่วง และ/หรือเป็นทรัพย์สินส่วนตัวของบุคลากรหรือบริวารของบุคคลดังกล่าวออกจากบริเวณศูนย์การค้าด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัท และกระทำการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ รฟท. สามารถเข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ในศูนย์การค้าได้โดยไม่ถือเป็นการบุกรุกหรือทำให้เสียทรัพย์สินหรือความผิดอาญาอื่นใด ทั้งนี้ บริษัทไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น

เพื่อเป็นการใช้เวลาแก่บริษัทในการขนย้ายบริวาร ทรัพย์สิน สิ่งของ หรือวัสดุอุปกรณ์ในช่วงที่ รฟท. ได้เข้าครอบครองใช้ประโยชน์ตามวรรคแรก รฟท. ให้สิทธิบริษัทในการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นภายใน 60 (หกสิบ) วัน นับแต่วันสิ้นสุดสัญญา โดยในระหว่างนั้น บริษัทจะต้องจัดส่งข้อมูลรายการทรัพย์สินและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ในศูนย์การค้าตามข้อ 13.1.1 และ 13.1.4 ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัทให้แก่ รฟท. จนเสร็จสิ้นโดยเร็วด้วย

หาก รฟท. ไม่สามารถเข้าครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในศูนย์การค้าได้ทั้งหมดหรือบางส่วนไม่ว่าด้วยเหตุแห่งการรอนสิทธิ ภาระคิดค้นหรือด้วยเหตุใดๆ หรือต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกด้วยสาเหตุจากหรือเกี่ยวเนื่องจากการใช้ศูนย์การค้าดังกล่าว บริษัทต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายต่อ รฟท. ทั้งสิ้น

15.4 ภายใต้บังคับของ ข้อ 15.3 ที่ รฟท. ให้สิทธิบริษัทในการขนย้าย บัรริวาร์ ทรัพย์สิน สิ่งของ หรือวัสดุอุปกรณ์ได้ภายใน 60 (หกสิบ) วัน นับแต่วันสิ้นสุดสัญญา หากบริษัท ไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาดังกล่าว รฟท. มีสิทธิปรับบริษัทเป็นรายวันในอัตราวันละ 10 ล้านบาท (สิบล้านบาทถ้วน) นับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลา 60 (หกสิบ) วันนั้นแล้ว จนถึงวันที่บริษัทส่งมอบศูนย์การค้าคืนให้แก่ รฟท. เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยไม่ตัดสิทธิเรียกค่าเสียหายอื่น (หากมี)

15.5 อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างส่วนที่บริษัทปลูกสร้าง แก้ไข คัดแปลง ต่อเติม ซ่อมแซม หรือก่อสร้างทดแทนตามข้อ 7 และข้อ 12 และ บรรดาทรัพย์สินใดๆ ที่บริษัทและ/หรือผู้เช่าช่วงหลักได้ ดำเนินการบูรณะพัฒนาตามข้อ 5.2 หรือส่งมอบให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่ รฟท. ตามสัญญานี้ หรือสิทธิหรือ ประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการเชื่อมศูนย์การค้ากับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนตามข้อ 5.3 ตลอดจนเงิน หรือผลประโยชน์ตอบแทนใดๆ ที่บริษัทได้ชำระหรือมอบให้แก่ รฟท. แล้ว บริษัทไม่มีสิทธิเรียกคืนหรือ เรียกหรือค่าการงานหรือเรียกหรือค่าตอบแทนใดๆ

ข้อ 16. การส่งคำบอกกล่าว

บรรดาคำบอกกล่าว คำขอ คำสละสิทธิ ความยินยอมใดๆ ตามสัญญานี้ให้กระทำเป็นหนังสือ และ ให้ถือว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้รับและทราบโดยชอบแล้ว หากส่งโดยพนักงานเดินหนังสือ หรือโดยทาง ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยส่ง หรือจำหน่ายถึงคู่สัญญาฝ่ายผู้รับ ณ ที่อยู่ของคู่สัญญาดังกล่าวที่ระบุไว้ ต่อไปนี้

- ในกรณี que ส่งให้แก รฟท. ให้ส่ง หรือจำหน่ายถึง
ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย
เลขที่ 1 ถนนรองเมือง
แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330
- ในกรณี que ส่งให้แก บริษัทให้ส่งหรือจำหน่ายถึง
กรรมการผู้อำนวยการ
บริษัท เซ็นทรัลอินเตอร์พัฒนา จำกัด
เลขที่ 306 ถนนสีลม
แขวงบางรัก เขตบางรัก
กรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายใดประสงค์เปลี่ยนแปลงที่อยู่สำหรับส่งหนังสือข้างต้น ให้คู่สัญญาฝ่ายที่มี การเปลี่ยนแปลงมีหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้ทราบล่วงหน้าก่อนไม่น้อยกว่า 15 (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว

ข้อ 17. การแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา

การแก้ไขเพิ่มเติมสัญญานี้ จะมีผลสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ทำเป็นหนังสือตามแบบและพิธีการ เช่นเดียวกับสัญญานี้

ข้อ 18. ข้อสัญญาที่ใช้บังคับไม่ได้ตามกฎหมาย

หากสัญญาข้อใดข้อหนึ่งไม่สมบูรณ์ เป็นโมฆะ ขัดต่อกฎหมายหรือไม่อาจบังคับได้ตามกฎหมาย ไม่ว่ากรณีใดๆ ให้ถือว่าข้อสัญญาอื่นๆ ในสัญญายังคงมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

ข้อตกลงและเงื่อนไขต่างๆ ที่กล่าวไว้ในสัญญา และเอกสารแนบท้ายสัญญานี้เป็นความเข้าใจและข้อตกลงระหว่างคู่สัญญาโดยตลอด และให้อ้างอิงเป็นการลบเลือนการติดต่อต่างๆ ข้อเสนอหรือข้อตกลงใดๆ ไม่ว่าด้วยวาจาหรือหนังสือก็ตาม ซึ่งได้ทำไว้ในระหว่างคู่สัญญาก่อนหน้านี้

ข้อ 19. เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

เอกสารแนบท้ายสัญญานี้ให้อ้างอิงเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้ หากข้อความในเอกสารแนบท้ายสัญญา ขัดหรือแย้งกับข้อความในสัญญานี้ให้ใช้ข้อความในสัญญานี้บังคับ ในกรณีที่ข้อความในเอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง บริษัทและ รฟท. จะร่วมกันหาข้อยุติโดยสุจริตและโดยยึดถือเจตนารมณ์แห่งสัญญาเป็นสำคัญ

เอกสารแนบท้ายสัญญานี้ประกอบด้วย

- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 1 ได้แก่ หนังสือรับรองบริษัท จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 2 ได้แก่ เอกสารแสดงเงื่อนไขการเช่าและเอกสารเกี่ยวกับการแจ้งเงื่อนไขการเช่า จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 3 ได้แก่ แผนผังอาณาเขตและรูปภาพ จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 4 ได้แก่ บัญชีทรัพย์สินสันยุตการค้าส่วนที่ 1 จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 5 ได้แก่ บัญชีทรัพย์สินสันยุตการค้าส่วนที่ 2 จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 6 ได้แก่ บัญชีทรัพย์สินสันยุตการค้า จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 7 ได้แก่ ประเภทกิจการภายในศูนย์การค้า จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 8 ได้แก่ รายละเอียดการชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทน จำนวน.....(.....) แผ่น

- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 9 ได้แก่ ประมาณการรายได้ศูนย์การค้า จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 10 ได้แก่ สารสำคัญของสัญญาเช่าช่วงระหว่างบริษัทกับผู้เช่าช่วงหลัก จำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารแนบท้ายหมายเลข 11 ได้แก่ ประมาณการรายการและจำนวนระยะเวลาการปรับปรุงบูรณะพัฒนาในแต่ละรายการจำนวน.....(.....) แผ่น
- เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี)

สัญญานี้ทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความอย่างเดียวกัน คู่สัญญาต่างเก็บรักษาไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับและนำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หนึ่งฉบับ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความในหนังสือสัญญานี้ถูกต้องครบถ้วนตรงกันแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อ และประทับตราบริษัท (หากมี) ไว้ต่อหน้าพยาน ณ ที่นี้

ภาคผนวก ข

(๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เว้นแต่การให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมและการให้ประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๔๒/หน้า ๑๐๑/๔ เมษายน ๒๕๓๕

บททั่วไป

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของโครงการ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“กระทรวงเจ้าสังกัดของส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

“กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจ”

(๑) กรณีบริษัทจำกัด หมายความว่า กระทรวงการคลังหรือกระทรวงหรือทบวงที่ได้รับมอบอำนาจให้ใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดแทนกระทรวงการคลัง

(๒) กรณีไม่ใช่วิษัทจำกัด หมายความว่า กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้อำนวยการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น หรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

“กระทรวงเจ้าสังกัดของราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กระทรวงมหาดไทย

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายหรือกิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ และการลงทุนที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือตามวงเงินหรือทรัพย์สินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

“ร่วมงานหรือดำเนินการ” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใดหรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมงานหรือดำเนินการตามมาตรา ๑๓

หมวด ๒

การเสนอโครงการ

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในโครงการใด เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการโดยละเอียดตามประเด็นหัวข้อที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดต่อกระทรวงเจ้าสังกัด

มาตรา ๗ ถ้าโครงการตามมาตรา ๖ มีวงเงินหรือมีทรัพย์สินเกินห้าพันล้านบาท หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษามาให้คำปรึกษา และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานเป็นเอกเทศตามรายละเอียดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดไว้ในมาตรา ๖ และสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ที่ปรึกษาเห็นสมควร และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งรายงานของที่ปรึกษาไปเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๘ ด้วย

ที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อส่วนราชการดังนี้

(๑) โครงการใหม่ ให้เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา

(๒) โครงการที่มีทรัพย์สินอยู่แล้ว ให้เสนอต่อกระทรวงการคลังพิจารณา

มาตรา ๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือกระทรวงการคลังดำเนินการดังนี้

(๑) สำหรับโครงการใหม่

(ก) หากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการ

(ข) ถ้าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการ

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตาม (ข) ให้เสนอความเห็นหรือคำชี้แจงเพิ่มเติมต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินโดยต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๖ และข้อมูลอื่นตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควร

(๒) สำหรับโครงการที่มีทรัพย์สินอยู่แล้ว

(ก) ในกรณีที่กระทรวงการคลังเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบในหลักการของโครงการ

(ข) ในกรณีที่กระทรวงการคลังไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการ

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลังตาม (ข) ให้เสนอความเห็นหรือคำชี้แจงเพิ่มเติมต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตัดสิน โดยต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๖ และข้อมูลอื่นตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควร

ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการคลังพิจารณาโครงการตามมาตรานี้ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับโครงการ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้อธิบายว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงการคลังเห็นด้วยกับโครงการ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นใดจะกระทำการกิจการของรัฐ และคณะรัฐมนตรีมีมติให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ โครงการใดมีวงเงินไม่ถึงหนึ่งพันล้านบาท หรือน้อยกว่าวงเงินที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

หมวด ๓

การดำเนินโครงการ

มาตรา ๑๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในโครงการใดแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการร่างขอบเขตของโครงการและเงื่อนไขสำคัญที่จะต้องมีในสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการ

มาตรา ๑๓ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานหน่วยงานอื่นของรัฐหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกระทรวงอื่นอีกสองกระทรวง กระทรวงละหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคนเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ร่างขอบเขตของโครงการและเงื่อนไขสำคัญที่จะต้องมีในสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการ

(๒) กำหนดหลักประกันซองและหลักประกันสัญญา

(๓) พิจารณาคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ

(๔) พิจารณาดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ การประกาศเชิญชวน เอกสารข้อเสนอการร่วมงานหรือดำเนินการ วิธีการประกาศเชิญชวน วิธีการคัดเลือกของคณะกรรมการซึ่งจะต้องใช้วิธีประมูล การกำหนดหลักประกันซองและหลักประกันสัญญา ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ในการคัดเลือกให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ หากคณะกรรมการมีความเห็นว่า ไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลและหน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นชอบด้วย ให้รายงานสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการคลัง หากสองหน่วยงานเห็นพ้องด้วยให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณอนุมัติ

ถ้าหน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ทำบันทึกความเห็นเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงการคลังเพื่อประกอบการพิจารณา หากสองหน่วยงานเห็นพ้องด้วยหรือถ้าหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดมีความเห็นไม่ตรงกัน ให้ใช้วิธีคัดเลือกโดยวิธีประมูล

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการตามมาตรา ๑๖ ที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินเกินห้าพันล้านบาท หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องให้ที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติตามประกาศตามมาตรา ๗ ร่างขอบเขตของโครงการและให้จัดทำความเห็นประกอบการคัดเลือกให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการตามโครงการนั้น

มาตรา ๑๘ การประกาศเชิญชวนให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการครั้งใด ถ้าไม่มีผู้เสนอเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ให้ยกเลิกการประกาศเชิญชวนเพื่อดำเนินการใหม่ ถ้ามีผู้เสนอเพียงรายเดียวหรือหลายราย แต่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารข้อเสนอการร่วมงานหรือดำเนินการตามมาตรา ๑๕ เพียงรายเดียว หากเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้

มาตรา ๑๙ การประชุมพิจารณาของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติที่ประชุมเกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอและเจรจาต่อรอง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่มาประชุม

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาร่างสัญญาร่วมงานหรือ
ดำเนินการก่อนลงนาม

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการนำผลการคัดเลือกพร้อมเหตุผล ประเด็นที่เจรจา
ต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญา และเอกสารทั้งหมดเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้า
สังกัด เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในเก้าสิบวันนับจากวันที่คณะกรรมการตัดสิน

หากคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาทบทวน
ความเห็น แล้วนำผลการพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินชี้ขาด

หมวด ๔

การกำกับดูแลและติดตามผล

มาตรา ๒๒ เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ
จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็น
ประธาน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติหนึ่งคน และผู้แทนจากหน่วยงานอื่นซึ่งมิใช่หน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน
ผู้แทนฝ่ายเอกชนที่เข้าร่วมงานหรือดำเนินการหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดหนึ่งคน และ
ผู้แทนอื่นซึ่งหน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควรแต่งตั้งอีกไม่เกินสามคน และรวมกันไม่เกินเก้า
คน เป็นกรรมการ

การประชุมของคณะกรรมการประสานงานตามวรรคหนึ่ง และองค์ประชุมให้
เป็นไปตามที่คณะกรรมการประสานงานกำหนด

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ มีอำนาจและหน้าที่
ดังนี้

(๑) ติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญา

(๒) รายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางแก้ไขต่อ
รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ

ระยะเวลาที่จะต้องรายงานตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประสานงาน
กำหนด แต่ต้องไม่เกินหกเดือนต่อหนึ่งครั้ง

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติ
ตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาที่ลงนามไปแล้ว ให้ผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการ
ประสานงานทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

หมวด ๕

(๒) พระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

หน้า ๑
เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๓๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓ เมษายน ๒๕๕๖

พระราชบัญญัติ
การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๕๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖
เป็นปีที่ ๖๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกันมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย

(๒) กิจกรรมที่ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน

“ร่วมลงทุน” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจกรรมของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวงการคลังหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า

(๑) กรณีส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

(๒) กรณีรัฐวิสาหกิจ ได้แก่

(ก) สำหรับรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากบริษัท ได้แก่ กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้นหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

(ข) สำหรับบริษัท ได้แก่ กระทรวงการคลังหรือกระทรวงหรือทบวง ซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้ใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทแทนกระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกระทรวงเจ้าสังกัดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานนั้น หรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น

(๔) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย

“เอกชน” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐบาลไทย

“แผนยุทธศาสตร์” หมายความว่า แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุน
ในกิจการของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินการและการใช้ทรัพยากรของรัฐ
- (๒) การยึดถือวินัยการเงินการคลัง
- (๓) ประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินโครงการ
- (๔) ความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง
- (๕) การจัดสรรความเสี่ยงที่เหมาะสมของโครงการระหว่างรัฐกับเอกชน
- (๖) สิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ
- (๗) การส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างเอกชนที่ประสงค์จะร่วมลงทุน

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่
การให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมและการให้ประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ในกรณีที่กิจการของรัฐในเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดกระบวนการพิจารณาการให้เอกชนร่วมลงทุน
และการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการไว้อย่างเพียงพอแล้ว จะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้น
ไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในเรื่องนั้นก็ได้

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุน
ในกิจการของรัฐ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ช่วยกรรมการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการและข้าราชการในสำนักงานที่ผู้ช่วยกรรมการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อโดยวิธีการสรรหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อรายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่
- (๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๗) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๘) เป็นบุคคลที่อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนหรือให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ แต่ทั้งนี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๐
- (๕) ขาดการประชุมของคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) คณะรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวันนับแต่วันตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ว่างลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

มาตรา ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการที่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่มีการพิจารณาจะเข้าร่วมประชุมหรือออกเสียงลงคะแนนในเรื่องดังกล่าวมิได้

มาตรา ๑๕ ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ห้ามมิให้กรรมการตามมาตรา ๘ กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาในกิจการของเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนในโครงการที่คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบหลักการในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการ

(๒) เข้าถือหุ้นในเอกชนตาม (๑) เป็นจำนวนเกินร้อยละศูนย์ห้าของทุนที่ชำระแล้ว

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการหรือที่ปรึกษา หรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์ห้าของทุนที่ชำระแล้ว ในนิติบุคคลที่เอกชนตามวรรคหนึ่งถือหุ้นอยู่เกินร้อยละยี่สิบห้า หรือในนิติบุคคลที่ถือหุ้นในเอกชนตามวรรคหนึ่งเกินร้อยละยี่สิบห้า

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) ให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนและการดำเนินโครงการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
- (๓) พิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี
- (๔) พิจารณานอมนุมัติหรือตัดสินใจขาดการไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลตามมาตรา ๓๘
- (๕) ให้คำแนะนำหรือความเห็นต่อรัฐมนตรีก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๗
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรา ๕๘
- (๗) ออกประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (๘) จัดทำรายงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (๙) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการหรือบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดให้นตามมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะกรรมการ
- (๒) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (๓) จัดทำร่างมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๔) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในกรณีไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลตามมาตรา ๓๘
- (๕) จัดทำร่างประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เสนอต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๕๘
- (๖) ร่วมมือทางด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา กับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานวิจัยและพัฒนา และองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และดำเนินการ

ให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) ศึกษา วิจัย พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อเผยแพร่ ให้ความรู้ และคำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ และบุคคลทั่วไปเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจ ในการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๘) พิจารณาและวางแผนทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓

แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

มาตรา ๑๙ ให้มีแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติว่าด้วยแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีระยะเวลาดังต่อไปนี้

แผนยุทธศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) นโยบายการลงทุนในกิจการของรัฐในสาขาต่าง ๆ ตลอดจนประเภทและลักษณะของกิจการ ที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน พร้อมกับกำหนดความสำคัญและความเร่งด่วน รวมทั้งลำดับ การดำเนินการต่าง ๆ โดยให้พิจารณาขีดความสามารถในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

(๒) เป้าหมายการให้เอกชนร่วมลงทุนและกรอบระยะเวลาการดำเนินการ

(๓) ประมาณการลงทุนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งต้องแสดงการประมาณการใช้งบประมาณ ของภาครัฐในแต่ละปีงบประมาณด้วย

(๔) ความเชื่อมโยงระหว่างกิจการที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน

มาตรา ๒๐ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอกรอบนโยบาย การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงต่อคณะกรรมการตามระยะเวลา ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการ

กรอบนโยบายที่แต่ละกระทรวงเสนอ ให้แสดงภาพรวม ลักษณะของโครงการ และลำดับความสำคัญ ของกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงที่จำเป็นหรือเหมาะสมที่จะมีการให้เอกชนร่วมลงทุน

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐและสาธารณชน ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๑๙ แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

แผนยุทธศาสตร์ที่ประกาศใช้ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐในการจัดทำและเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ โดยคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการต้องยึดถือแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ

ในกรณีที่สมควรต้องปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศแผนยุทธศาสตร์ที่ปรับปรุงแล้วในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามปีนับแต่วันประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยต้องแสดงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และเสนอแนวทางการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาและอุปสรรคนั้นเพื่อประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในคราวต่อไป

หมวด ๔ การเสนอโครงการ

มาตรา ๒๓ โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการเสนอโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ของโครงการ รวมทั้งความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์
- (๒) ต้นทุนการดำเนินการ โดยในกรณีที่โครงการที่จะใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินร่วมด้วย ให้แสดงงบประมาณแผ่นดินที่จำเป็นตลอดระยะเวลาของโครงการด้วย
- (๓) การเปรียบเทียบต้นทุนและความคุ้มค่าในการดำเนินการระหว่างการใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐกับการให้เอกชนร่วมลงทุน
- (๔) ทางเลือกในการให้เอกชนร่วมลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งความสนใจและความพร้อมของเอกชนในแต่ละรูปแบบ
- (๕) ผลกระทบของโครงการ
- (๖) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโครงการ

(๗) กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการจะใช้งบประมาณของหน่วยงานในการดำเนินการ ให้แสดงสถานะทางการเงินของหน่วยงาน แหล่งที่มาของงบประมาณ ภาระงบประมาณโดยรวมที่ต้องใช้ในโครงการอื่น ๆ และความสามารถในการหางบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการโดยไม่กระทบต่อสถานะทางการเงินโดยรวมของหน่วยงาน

มาตรา ๒๕ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานเป็นเอกสารตามรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด ในมาตรา ๒๔ และสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ที่ปรึกษาเห็นสมควร และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งรายงานของที่ปรึกษาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๖ ด้วย

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้สำนักงานจัดให้มีบัญชีรายชื่อที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสอง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่องจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอสำนักงานต่อไป

ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ สำนักงานอาจขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของโครงการหรือจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และหากการดำเนินการดังกล่าวทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการให้สอดคล้องกัน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการไปในคราวเดียวกัน และเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการจัดส่งต่อสำนักงานตามระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

มาตรา ๒๗ เมื่อสำนักงานได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการต่อไป

(๒) ถ้าสำนักงานไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งความเห็นต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการ และหากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงาน ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดัดสินต่อไป

ในการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตาม (๑) หรือ (๒) ให้มีความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอประกอบการพิจารณาไปพร้อมกัน และในกรณีที่โครงการนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ให้มีความเห็นของสำนักงานงบประมาณประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นักงานพิจารณาโครงการตามมาตรานี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ

มาตรา ๒๘ หากโครงการใดจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือจะต้องมีการก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว ให้เสนอโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีเป็นการอนุมัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของรัฐที่แผนยุทธศาสตร์กำหนดว่าสมควรให้ออกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน แต่หน่วยงานของรัฐนั้นมิได้เสนอโครงการเพื่อให้ออกชนร่วมลงทุน ให้สำนักงานประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นในการจัดทำโครงการเพื่อให้ออกชนร่วมลงทุนและประสานกับหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อให้ออกชนร่วมลงทุน และเมื่อหน่วยงานของรัฐนั้นในฐานะหน่วยงานเจ้าของโครงการได้จัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการครบถ้วนตามมาตรา ๒๔ แล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาข้อเสนอสำนักงาน และให้นำมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าโครงการใดมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงานและตกลงกันไม่ได้ ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบกิจการของรัฐที่จะให้ออกชนร่วมลงทุนมากที่สุดเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนั้น

ในการประเมินความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการตามวรรคหนึ่ง สำนักงานอาจว่าจ้างที่ปรึกษา ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ ก็ได้

การว่าจ้างที่ปรึกษามรรคสาม หากสำนักงานมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ สำนักงานอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

มาตรา ๓๐ กรณีโครงการที่มีลักษณะของกิจการและอยู่ในประเภทและสาขาตามที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ แต่หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการประสงค์จะดำเนินการโดยใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ให้หน่วยงานของรัฐนั้นเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยง และความคุ้มค่าในการดำเนินการดังกล่าวกับกรณีที่จะให้ออกชนร่วมลงทุนเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาพร้อมกับการเสนอโครงการ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้ออกชนร่วมลงทุน ให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นด้วยกับหน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

การเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยง และความคุ้มค่าในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ จะกระทำการกิจการของรัฐ และคณะรัฐมนตรีมีมติให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ให้หน่วยงานดังกล่าว ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕ การดำเนินโครงการ

มาตรา ๓๒ การประกาศเชิญชวน เอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุน วิธีการประกาศเชิญชวน วิธีการคัดเลือกของคณะกรรมการคัดเลือก การกำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา ตลอดจน หลักเกณฑ์อื่นที่จำเป็นในการให้เอกชนร่วมลงทุน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในประกาศเชิญชวนตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดหัวข้อดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล
- (๒) ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน
- (๓) ค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการใดหรือเมื่อคณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติกรณีตามมาตรา ๒๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนในส่วนของการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนต่อไป

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนได้

มาตรา ๓๔ ร่างสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๓๓ ต้องประกอบด้วยข้อกำหนดมาตรฐาน ของสัญญาร่วมลงทุนที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อย ต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ระยะเวลาของโครงการ
- (๒) การให้บริการและการดำเนินการของโครงการ
- (๓) อัตราค่าบริการ วิธีการชำระเงินของเอกชนหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือ ผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนต้องให้แก่หน่วยงานเจ้าของโครงการ
- (๔) การเปลี่ยนลักษณะการให้บริการของโครงการ การเปลี่ยนตัวคู่สัญญา ผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วง และการโอนสิทธิเรียกร้อง

- (๕) สิ้นทรัพย์ของโครงการซึ่งรวมถึงกรรมสิทธิ์และการคำนวณมูลค่าสินทรัพย์ของโครงการ
- (๖) เหตุสุดวิสัยและการดำเนินการกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย รวมทั้งการชำระค่าตอบแทน
- (๗) เหตุแห่งการเลิกสัญญา วิธีการบอกเลิกสัญญา และการชำระค่าเสียหาย
- (๘) การค้ำประกัน การประกันภัยและการชดเชยค่าเสียหาย
- (๙) การระงับข้อพิพาท

มาตรา ๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงในการพิจารณาโครงการ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการคัดเลือกมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุน
- (๒) กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา
- (๓) เปรียบเทียบและพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุน
- (๔) เรียกให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือเอกชนเข้าชี้แจงหรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๕) พิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามที่เห็นสมควร

ให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการคัดเลือกโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อประเมินความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกได้

มาตรา ๓๘ ในการคัดเลือกให้เอกชนร่วมลงทุน หากหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอสำนักงานพิจารณา หากสำนักงาน เห็นพ้องด้วยให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นไม่ตรงกันว่าไม่ควรใช้ วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอสำนักงานพิจารณา และถ้าสำนักงานเห็นว่าควรใช้วิธีการคัดเลือก โดยวิธีประมูล ให้ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล แต่ถ้าสำนักงานเห็นว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอคณะกรรมการตัดสินชี้ขาด

มาตรา ๓๙ การประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนครั้งใด ถ้ามีผู้เสนอเพียงรายเดียว หรือหลายราย แต่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนเพียงรายเดียว

หากคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๔๐ ภายในสิบห้าวันนับแต่เมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชน และผลการเจรจา และได้จัดทำร่างสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นำผลการคัดเลือกเอกชน ประเด็นที่เจรจาต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอสำนักงาน โดยให้สำนักงานเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการคัดเลือกเอกชนและภาระการเงินการคลังภาครัฐและสังคม และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับผลการคัดเลือกเอกชนจากคณะกรรมการคัดเลือก และ

(๒) ส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุน ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จและเสนอร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ตรวจพิจารณาแล้วต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างสัญญาร่วมลงทุน

มาตรา ๔๑ เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับความเห็นและเอกสาร พร้อมกับร่างสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๐ แล้ว ให้พิจารณาเสนอความเห็นประกอบเรื่องทั้งหมดแล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน

มาตรา ๔๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชน ภาระการเงินการคลังของภาครัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด ตลอดจนความเห็นของรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแล้ว หากคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อแจ้งคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาทบทวน โดยให้นำมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้วนำผลการพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนต่อไป

หมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งมีตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงและมีหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้ผู้แทนหน่วยงาน

เจ้าของโครงการซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือผู้บริหารของหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการ และเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการ

ให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตามกำกับดูแลโครงการให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน แผนการปฏิบัติงานตามสัญญาร่วมลงทุน และแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

(๒) พิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการและจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้

(๓) เรียกหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือเอกชนคู่สัญญาเข้าชี้แจงหรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๔) รายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางการแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ และให้ส่งสำเนารายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงาน

(๕) พิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามหมวด ๗

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ระยะเวลาที่จะต้องรายงานตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลกำหนดอย่างน้อย หกเดือนต่อหนึ่งครั้ง

ให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกำกับดูแลโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ สำนักงานอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และให้เอกชนจัดทำแผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนด้วยก็ได้

ในการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน หากปรากฏว่ามีเหตุที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนได้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาร่วมลงทุน ให้คณะกรรมการกำกับดูแลทำรายงานพร้อมด้วยความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน

หน้า ๑๕
เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๓๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓ เมษายน ๒๕๕๖

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำกับดูแล
รายงานต่อสำนักงานเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป และหากเป็นกรณีที่มีเหตุร้ายแรง
ให้คณะกรรมการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

หมวด ๗
การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

มาตรา ๔๗ ในกรณีต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผล
และความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่มี
สาระสำคัญ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วแจ้งต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็น
สาระสำคัญ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน
และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาด้วย และถ้าคณะกรรมการกำกับดูแล
เห็นด้วยกับการแก้ไข ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการสร้างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุด
ตรวจพิจารณา ก่อนส่งความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลพร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับใหม่
ที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาแล้วไปยังรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอขอความเห็นชอบ
ต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อให้คำปรึกษาในการพิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนได้

มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจาก
สัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง
กรณีให้เอกชนร่วมลงทุน และกรณีให้เอกชนรายเดิมร่วมลงทุน เสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัดอย่างน้อยห้าปี
ก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลง โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการของรัฐ
เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการพิจารณา
เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยการให้เอกชน
ร่วมลงทุน และหากปรากฏว่าโครงการมีมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ
ดำเนินการเสมือนหนึ่งเป็นโครงการใหม่ และให้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนตามหมวด ๔ การเสนอโครงการ โดยให้
เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดในมาตรา ๒๔ (๔) (๕) และ (๖)

หมวด ๘
กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

มาตรา ๔๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า “กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และการจ้างที่ปรึกษา

มาตรา ๕๐ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๒) ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินงานของกองทุน
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน
- (๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคลัง

มาตรา ๕๑ เงินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายได้เท่าที่จำเป็นในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) การสำรวจข้อมูลและจัดทำหรือปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์
- (๒) การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗
- (๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

มาตรา ๕๒ เงินของกองทุนให้นำฝากกระทรวงการคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๕๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการกองทุน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการกองทุน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการกองทุนและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๔ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอรับจัดสรรเงินจากกองทุน

(๓) พิจารณานุมัติการใช้เงินกองทุนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของกองทุน หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๕๕ ปีบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ และการบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการกองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๕๗ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำงบการเงิน เพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนเสนอสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการกองทุนส่งงบการเงินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้ว พร้อมทั้งรายงานการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

หมวด ๔
บทเปิดเตล็ด

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ทั้งนี้ หากสำนักงานเห็นว่าโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนใดมีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แต่เป็นโครงการที่มีความสำคัญหรือสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และสมควรดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยนำมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดสำเนาสัญญาร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนหรือมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาร่วมลงทุนแล้ว

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ปรากฏต่อสำนักงานว่า โครงการใดได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๕ การดำเนินโครงการ ให้สำนักงานแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะและผลกระทบต่อประชาชนด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรยกเลิกหรือแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่คณะกรรมการให้ดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุนต่อไปโดยไม่มีการแก้ไขหรือมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามวรรคสองแล้ว ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล มาใช้บังคับแก่การดำเนินการต่อไป

มาตรา ๖๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๓ ต้องเป็นบุคคลในบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่สำนักงานจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๒ การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ หากหน่วยงานเจ้าของโครงการมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

การขอรับจัดสรรเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำส่งเงินค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง เข้ากองทุนภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเงินค่าธรรมเนียม

มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่เหมาะสมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐและบุคคลที่ไม่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา โดยเอกชนหรือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

เอกชนและบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของเอกชนและบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือกคณะกรรมการกำกับดูแล คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะอนุกรรมการและผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๗ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๖ กรรมการในคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการคัดเลือก หรือคณะกรรมการกำกับดูแล ผู้ใด ผ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๔๔ วรรคสี่ ประกอบกับมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๗ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอร่างประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีและให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกประกาศดังกล่าว

ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงและประกาศที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่มีการเสนอโครงการในช่วงระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้นำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงและประกาศที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ โครงการใดอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๒ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๓ การดำเนินโครงการ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จและให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๔ การกำกับดูแลและติดตามผลแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จัดทำแนวทางการดำเนินการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยเปรียบเทียบการดำเนินการของรัฐกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง กรณีให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนและกรณีให้เอกชนรายเดิมเข้าร่วมลงทุน เสนอกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป เว้นแต่โครงการดังกล่าวยังเหลือระยะเวลาร่วมลงทุนเกินกว่าห้าปี ให้นำมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๑ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ได้ทำสัญญาให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๓๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓ เมษายน ๒๕๕๖

พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังอยู่ในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ จัดส่งสำเนาสัญญา และรายงานการประชุมของคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสำนักงานภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่น่าปรากฏว่าโครงการใดต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่มิได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนในขั้นตอนใดโดยยังมิได้มีการดำเนินการระงับข้อพิพาทตามสัญญาหรือยื่นฟ้องต่อศาลให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงานหรือผู้บริหารของหน่วยงานเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงการยกเลิก การแก้ไขสัญญาและการให้สัญญามีผลใช้บังคับต่อไป

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเสนอผลการพิจารณาและความเห็นต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มาประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักเกณฑ์บางประการที่ไม่ชัดเจนก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังได้มีการกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การดำเนินการที่สำคัญบางประการไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ประกอบกับในปัจจุบันประเทศไทยมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐยังไม่สามารถดำเนินการให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนได้ ดังนั้น การมอบหมายให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้มีการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขึ้น อีกทั้งยังส่งผลเป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐด้วย ทำให้การใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพและเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ ด้วย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ครบถ้วน โดยมีความโปร่งใสและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหลักวินัยการเงินการคลัง การส่งเสริมและสนับสนุนการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ รวมทั้งให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแลส่งเสริม และสนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ตลอดจนพัฒนาวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้เอกชนร่วมลงทุน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล

นายธนกฤต วรธนัชชากุล

การศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- ปริญญาการศึกษาชั้นสูงทางกฎหมายแพ่ง (D.S.U. en Droit civil) มหาวิทยาลัย PANTHÉON-ASSAS (PARIS II) ประเทศฝรั่งเศส
- ปริญญาการศึกษาชั้นสูงทางกฎหมายเอกชน (D.E.A. en Droit privé) มหาวิทยาลัย ROBERT SCHUMAN (STRASBOURG) ประเทศฝรั่งเศส
- ปริญญาเอกทางกฎหมายเอกชน (DOCTORAT EN DROIT PRIVÉ (NOUVEAU RÉGIME)) เกียรตินิยมดีมาก มหาวิทยาลัย ROBERT SCHUMAN (STRASBOURG) ประเทศฝรั่งเศส

ประวัติการรับราชการ

- เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กรมบังคับคดี
- นิติกรสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- ผู้ช่วยผู้พิพากษา
- อัยการประจำกอง สำนักงานคดีแพ่งและสำนักงานวิชาการ
- อัยการจังหวัดผู้ช่วย สำนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัย
- อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ

ผลงานทางวิชาการ

- บทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ลงในวารสารด้านกฎหมายต่าง ๆ และในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันและประชาชาติธุรกิจ
- หลักและทฤษฎีกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เล่ม ๑, สำนักพิมพ์วิญญูชน, เขียนร่วมกับ ดร.วรรณชัย บุญบำรุง และสิริพันธ์ พลรบ
- หลักและทฤษฎีกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เล่ม ๒, สำนักพิมพ์วิญญูชน, เขียนร่วมกับ ดร.วรรณชัย บุญบำรุง สิริพันธ์ พลรบ และเรวดี ขวัญทองยิ้ม
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ฉบับอ้างอิง, สำนักพิมพ์วิญญูชน, เขียนร่วมกับ ดร.วรรณชัย บุญบำรุง และคณะ
- ปรับปรุงแก้ไขหนังสือ “นี้แหละคดีแพ่ง” สำนักพิมพ์วิญญูชน เขียนโดยศาสตราจารย์วิฑูรย์ ปานะบุตร (ปรับปรุงแก้ไขร่วมกับวีรพล ปานะบุตร)

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับอ้างอิง บรรพ ๑, มาตรา ๑-๑๙๓/๓๕,
สำนักพิมพ์วิญญูชน
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับอ้างอิง บรรพ ๒, มาตรา ๑๙๔-๔๕๒,
สำนักพิมพ์วิญญูชน

ทุนการศึกษา

ได้รับทุน ก.พ. ตามความต้องการของกรมบังคับคดีไปศึกษากฎหมายต่อที่ประเทศฝรั่งเศส

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย
สัญญาและहारือ ๑ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย
สำนักงานอัยการสูงสุด